

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Gorenjsko je pobelil sneg, spet se stežka prebijamo po snežni brozgi na pločnikih. Ceste sicer plužijo, a je avtomobilom že potrebna zimska oprema. Ponekod je drevje vklestil žled. Več o letošnjem navembrskem presečenju na zadnji strani.

Srečanje gorenjskih tekstilcev

V Škofji Loki bo v soboto potekalo tretje srečanje gorenjskih tekstilcev — Takšno bo kot lansko, prihodnje leto pa ob 50-letnici stavke nameravajo spet pripraviti delavsko srečanje, kot je bilo prvo — Slavnostni govornik bo Janez Bohorič, podpredsednik slovenskega izvršnega sveta

Škofja Loka — V športni dvorani Poden bo v soboto, 16. novembra, potekalo tretje srečanje gorenjskih tekstilcev. Ob 8. uri se bodo začela športna tekmovanja v kegljanju, streljanju in šahu, ki se jih bo udeležilo 153 tekmovalcev. Osrednja prireditelj se bo začela ob 11. uri, uvodoma bo spregovoril Vinko Puncer, direktor Gorenjske predilnice iz Škofje Loke. Slavnostni govornik pa bo Janez Bohorič, podpredsednik slovenskega izvršnega sveta. V kulturnem sporedu bo nastopil domači pevski zbor Lubnik, čigar pokrovitelj je Gorenjska predilnica. Tako kot doslej bodo tudi letos pripravili modno revijo, ki jo je zasnovala Verna Gaberšček-Ilgo iz radovljiške Almirie. Na modni reviji bo moč videti izdelke trinajstih gorenjskih tekstilnih tovarn. Spored bo povezoval Marko Črtalič, ob koncu pa bo na družabnem srečanju igral ansambel Obzorje.

Po prvem, delavskem srečanju gorenjskih tekstilcev leta 1983 v Kranju, so ga lani priredili na Bledu, letos je na vrsti Škofja Loka. Že lani, tako bodo storili tudi letos, so ga izpeljali v skrčenem obsegu in ga pomenovali delegatsko srečanje. Letos bo poleg 153 tekmovalcev gorenjske tekstilne delavce zastopalo 350 delegatov, povabljeni so tisti, ki so dejavni v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah in jim je to nekakšna nagrada.

Prihodnje leto, ob 50-letnici stavke, pa nameravajo spet pripraviti delavsko srečanje, kakršno je bilo prvo. Določili so že datum, 20. septembra naj bi bilo v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju. Dokončno pa se še niso odločili, če bodo dali srečanju slovensko obeležje. Stavka pred 50 leti v Kranju se je namreč kasneje razširila na vso Slovenijo.

M. V.

Lesarji v težavah, gozdarji v denarju

Tržiški Zlit in škofjeloška Jelovica imata izgubo. V Alplesu akumulacija drsi proti dnu. Blejski LIP se ustvarja akumulacijo, vendar na račun posojanja kapitala, ki so ga ustvarili v preteklih letih. Takšna je na kratko slika poslovnih rezultatov gorenjskih lesarjev v letošnjih devetih mesecih.

Hkrati pa imajo gozdarji, ki gorenjske lesarje oskrbujejo z lesom, nadpovprečne poslovne rezultate. Še več: pri kranjskem GG na primer, so konec septembra že izpolnili letni plan. Les, ki ga sicer še dobavljajo lesnim tovarnam, bodo obračunali šele po novem letu.

Oboji, tako lesarji kot gozdarji, so člani gorenjskega lesnega zdoda GLG.

L. B.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Zgled, kako se ne rešuje težav

Dolgo zatajevano nezadovoljstvo zaradi nizkega vrednotenja pedagoškega dela in nemoč, da bi po delegatski poti rešili ta problem, sta razloga za petkovo prekinitve dela v kranjski Srednji šoli pedagoške, računalniške in naravoslovno-matematične usmeritve. Nič čudnega, da učitelji zadnja leta nezadovoljni prihajajo pred kateder, saj je njihovo delo podcenjeno (zdaj jim po merilih republiške izobraževalne skupnosti pripada 50 tisoč dinarjev dohodka, čistilki 16 tisoč). Nič čudnega, da se je nezadovoljstvo zadnje čase še stopnjevalo, saj so učitelji kranjske gimnazije skušali na svoj položaj vplivati že z domala vsemi samoupravnimi sredstvi. Tudi v republiški izobraževalni skupnosti, kjer so postavili nekaj delegatskih vprašanj, na katera ni bilo odgovora.

Z vsem tem so učitelji kranjske gimnazije upravičeno nezadovoljni, vendar to ne opravičuje načina, ki so se ga poslužili v petek, da bi opozorili na svoj položaj. Čeravno pravijo, da jim ni težko pogledati v oči učencem, pa so s prekinitvijo dela nedvomno povzročili veliko pedagoško škodo. Slednjic so vzgojna ustanova, ki poučuje načela samoupravljanja in strpnega reševanja konfliktov. S petkovim zgledom so ta vzgojna prizadevanja izničili. Bodo učenci čez leta kot samoupravljalci v združenem delu ravnali po tem zgledu? Ali pa že jutri, v šoli, kjer so njihovi profesorji prekinili delo, če jim po rednih poteh ne bo uspelo uveljaviti stališč? In kako bodo tedaj ravnali profesorji? Bodo popustili izsiljevanju (kot so sami pričakovali, da bodo njim popustili v izobraževalnih institucijah in političnem vrhu) ali pa jim bodo s kaznijo (ukori, izključitvami) dopovedali, da niso na pravi poti?

Najsi so zahteve kranjskih gimnazijskih profesorjev še tako upravičene, najsi je bil njihov glas še tako dolgo glas vprijočega v puščavi, še vedno so imeli na izbiro nekaj samoupravnih možnosti. Lahko bi terjali zbor delavcev in razgovor s političnim vodstvom in republiški izobraževalni institucijami (kot so to storili šele dva dni po prekinitvi dela), a ne na rovaš pouka. In če niso bili zadovoljni z delom republiške izobraževalne skupnosti, bi lahko sprožili postopek na sodišču združenega dela. Skrajna rešitev, a še vedno manj skrajna kot petkova stavka.

D. Z. Žlebir

V živo o okolju

ŠKOFJA LOKA — Radio Žiri pripravila v nedeljo med 11.30 in 13. uro oddajo v živo. Govorili bodo o varstvu okolja v občini Škofja Loka. Razen pogovora v studiu, kjer bodo med drugimi sodelovali Ida Filipič-Pečelinova, dr. Hubert Požarnik, Anka Skrušny, Stefan Žargi in Tone Pintar, bodo pripravili pogovore tudi v Žireh, Gorenji vasi in na Trati in jih vključevali v oddajo. Odprt bo tudi telefon, prek katerega bodo lahko poslušalci že pred oddajo in med njo postavljali vprašanja, dajali pripombe in predloge.

L. B.

Zgledi vlečejo

Problemska konferenca v Kranju je dala nekaj jasnih opredelitev

Kranj — Zares nesmiselno in preveč bi bilo pričakovati, da bi že takoj po sklenitvi več mesecev trajajočih javnih razprav o odprtih vprašanjih gospodarskega in družbenega razvoja za prihodnjih pet let prišli do povsem realnih zahtev in opredelitev. Tudi zasedba problemske konference občinske organizacije Socialistične zveze v Kranju, ki je zasedala v sredo, takšne, dokončno opredeljene realne ocene najbrž ni mogla dati.

Razprave so potrdile, da zgledi vlečejo. Domala v slehernem okolju so namreč povedali tisto, kar si želijo, in tudi že predlagali tisto, kar bi bilo najbolj potrebno. Izražene želje in potrebe pa so tudi odraz življenja in razmer v pravkar iztekaajočem se obdobju. Zato kakršnokoli črnogledo zagovarjanje zgolj takšnih razvojnih možnosti, kot smo jim bili priča v tem obdobju, pomeni nazadovanje.

S kančkom morda tudi navideznega razočaranja bi lahko ocenili tisti del razprave, v katerem bi pričakovali jasnejše opredelitve o možnostih. Vseeno pa je iz te sredine jasno in nedvoumno izzvenel medklic: družbena rast proizvoda v osnutkih dokumentov je zapisana prenizko, preskromno, premalo optimistično. Če molk ostalih pomeni pritrditev takšni ugotovitvi, potem je konferenca tudi glede tega dala jasno opredelitev.

A. Žalar

Boljša osrbrba na Trati

Škofja Loka — Danes dopoldne bodo v Frankovem naselju na Trati odprli prenovljeno trgovino ABC — Loka Škofja Loka. Naselje se je v zadnjih letih precej razširilo, saj je zraslo več novih stanovanjskih blokov, zato so večjo trgovino nujno potrebovali.

Železniki — Zaradi dežja, ki je padal v začetku tedna, je na cesti Železniki—Podlonk, nad naseljem Dašnjica, nastal zemeljski usad. V dolžini več kot 10 metrov je ostalo le še toliko ceste, da se je po njej mogoče peljati z manjšim osebnim avtomobilom ali traktorjem. Zato avtobus ne more v Podlonk in okoli 60 ljudi s Podlonka in Prtovča mora zato vsak dan več kot uro pešati na delo v Železnike. Tudi šolarji morajo v šolo peš. Na seji škofjeloškega izvršnega sveta so dejali, da je treba cesto še ta teden zasilno popraviti, da bo po njej možen vsaj enosmerni avtobusni promet.

Foto: F. Perdan

Najprej kravca, potem štalca

Castiljiv pregovor — najprej štalca, potem kravca — so današnji mladi postavili na glavo. Stanovanjskega problema ne narediš, dokler nimaš vsaj enega otroka, so pogruntali.

Mlada družina od 1981. leta, ko smo v Sloveniji sprejeli novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu, nima nobenih prednosti več pri reševanju svojih stanovanjskih težav. Upošteva se samo njen socialni položaj, to je dohodek na družinskega člana, in pa bivalna kvadratura. Naše mlade družine običajno prva leta živijo pri starših, kjer imajo vse, samo malo premalo kvadratnih metrov. Na to dobijo zelo malo točk, nič pa na morda stalne prepire s starši. In tako čakajo, čakajo na štalca.

Če pa se jim sreča že nasmehne, jim veselje zagreni soudeležba. Ta je različna, razpeta od enega do dvajsetih odstotkov vrednosti novega stanovanja. Odpade le, če je dohodek na družinskega člana nižji od polovice povprečnega slovenskega zaslužka.

Četudi bi mlada družina lahko plačala soudeležbo, je solidarnostnih oziroma družbenih stanovanj premalo za vse. Lastnega ne more kupiti, saj ji nihče ne bo dal štirih ali petih milijonov posojila, na drugi strani pa ji inflacija požre vsak težko privarčevani dinar.

Zato se največ naše mladine še vedno odloča za zasebno stanovanjsko gradnjo. Tudi ta je draga. Vendar nekako gre, ker gradnjo potegnejo na več let, dobijo kredit v delovni organizaciji in pri stanovanjski skupnosti, največ pa prihranijo, ker veliko delajo sami.

O pereh stanovanjskih problemih so se včeraj pogovarjali tudi v Trzinu za okroglo mizo.

H. Jelovčan

11. KRANJSKI ZIMSKO-ŠPORTNI SEJEM

GORENJSKI SEJEM
21.—24. NOVEMBRA 1985
PRODAJA RABLJENE
ZIMSKO-ŠPORTNE OPREME

VAŠ TURISTIČNI SERVIS
KOMPAS
KRANJ
tel.:
28-472
28-473

Takoj bi zaposlili 450 strokovnjakov

V jeseniški občini imajo precej naložb, kvalificiranega kadra pa ni — Predor bo gradila delovna organizacija Slovenijaceste

Jesenice — V jeseniški občini je v razpravi predlog dolgoročnega razvoja občine, zbrali so tudi pripombe, ki so jih imeli v delovnih okoljih in po krajevnih skupnostih.

O najpomembnejših vprašanih dolgoročnega razvoja jeseniške občine smo se pogovarjali s predsednikom skupščine občine Jesenice inženirjem Francem Brelihonom.

● **Kakšen je bil postopek sprejemanja tega pomembnega dokumenta?**

»Osnutek dolgoročnega plana smo že obravnavali, zbrali pripombe, razgrnili vse prostorske načrte. Začeli smo tudi z akcijo po vseh delovnih okoljih in po krajevnih skupnostih, ko bomo posamezni člani predsedstva in člani izvršnega sveta sodelovali na javnih razpravah. Delovnim ljudem in občanom bomo poskušali pojasniti najbolj sporne in zanje najaktualnejše probleme gospodarskega razvoja. Sestali so bomo tudi s predstavniki Železarne in s predstavniki ene izmed turističnih delovnih organizacij — najbrž z Gorenjko.

● **Katero so bile najbolj pogošče pripombe?**

»Pričakovali smo, da bo največ pripomb o namenski rabi prostora. V jeseniški občini je razmeroma malo prostora, namenjenega za gradnjo stanovanj in turistične infrastrukture, zato bo v dolgoročnem obdobju treba tudi ven iz Jesenic. Bolj kot do zdaj pa bomo va-

rovali kmetijske površine, saj jih je v občini malo.»

● **Po posameznih krajevnih skupnostih se branijo stanovanjskih naselij, tako v Mojstrani, na Blejski Dobravi in v Kranjski gori, čeprav bo treba graditi stanovanja.**

»Izdelali bomo plan in ljudem tudi pojasnili, v katerih letih se bo gradilo in kje se predvideva zasebna gradnja. Za Kranjsko goro se načrtuje intenziven turistični razvoj in brez gradnje ne bo šlo. V posameznih krajevnih skupnostih pa je odpor predvsem proti blokovi gradnji, a nekje bo treba zgraditi okoli 800 stanovanj, kolikor jih predvidevamo v naslednjih petih letih.»

● **Na Jesenicah gradimo jeklaro, načrtujemo velike turistične naložbe, kvalificiranih delavcev pa ni.**

»Danes je največ nekvalificiranih ljudi v gradbeništvu in deloma v jeseniški Železarni. Z novo naložbo v jeklaro se bo kvalifikacijska struktura pomembno spremenila. Po številu visokokvalificiranega kadra smo pod republiškim povprečjem, že zdaj bi potrebovali vsaj 450 visokokvalificiranih delavcev. Ostaneta nam samo dobra študentska politika in delna preusmeritev kvalificiranih ljudi, ki so zdaj v administraciji, v proizvodnjo.»

● **Kako je s karavanjskim predorom?**

»Gradnja karavanjskega predora bo bistveno spremenila podobo Jesenic in vse Gorenjske. Pomembna bo gradnja avtoceste ob predoru, študija zanjo se že pripravlja, prav tako se načrtuje finančna konstrukcija z izvajalcem del — Slovenijacestami. Vse poteka po načrtih in ob sodelovanju z republiškim komitejem.»

● **Zakaj tako intenziven razvoj turizma?**

»Zato, ker je razvoj turizma zajet tudi v dolgoročnih planih Gorenjske in v republiški resoluciji. Bled in Kranjska gora bosta dobila v naslednjih letih kar četrtno sredstev, ki so v slovenskem merilu namenjena turizmu.»

● **Maloozbjejna menjava je klub sosedstvu dveh držav, Italije in Avstrije, še borna.**

»Turistična Kranjska gora naj bi v prihodnjih letih imela več ob obiska sosedov. Nameravamo določiti lokacije tistim, ki se bodo zanimali za gradnjo in večjo trgovsko ponudbo; predvidevamo gradnjo večje trgovine pri prvem odcepu v Kranjsko goro, gradila naj bi jo Pomurka ali Emona. Pred Kranjsko goro naj bi stal večji nakupovalni center, predvidena pa je tudi gradnja manjših trgovskih lokalov, ki naj bi bili v pritličju novih hotelov.»

D. Sedej

Stane Oman o evidentiranju:

Bilo je nekaj hude krvi

TRŽIČ — Postopek evidentiranja možnih kandidatov za funkcije v skupščinskem sistemu in v delegatskih skupščinah pa v republiških telesih, ki sicer še traja, so v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič že sklenili. Dobro so ga opravili.

Staneta Omana, predsednika konference osnovnih organizacij Zveze sindikatov v BPT, smo zato vprašali, kako so se evidentiranja sploh lotili.

»Akcijo smo začeli v konferenci prek osnovnih organizacij, ki so bile zadolžene, da evidentirajo možne kandidate po sindikalnih skupinah. Skupaj smo evidentirali 1120 ljudi, med katerimi smo nato izbrali najprimernejše. Vse, ki smo jih kot evidentirane posredovali naprej, smo tudi vprašali, če bi bili funkcijo pripravljene sprejeti. Torej smo hkrati že opravili neke vrste kandidacijski postopek. Evidentirali smo tudi delegate za samoupravne organe v tozidih, delovni skupnosti in na ravni delovne organizacije. Volitve nas čakajo v začetku prihodnjega leta. Samo predlogov za nova sindikalna vodstva še nismo povsem izoblikovali.»

Kako pa ste evidentirali?

»Dosledno smo se držali dogovorjenega kriterija; občinski, medobčinski ali republiški delegat oziroma funkcionar ne more postati tisti, ki ni aktiven na nižji ravni. S tem smo pred leti želeli spodbuditi predvsem aktivnost v delovni organizaciji. Zato je bilo zdaj pri evidentiranju precej hude krvi pri tistih, ki želijo višje funkcije, v kolektivu pa niso aktivni in jih torej nismo predlagali.»

Koga pa ste evidentirali za najodgovornejšo funkcijo?

»Za predsednika skupščine občine Tržič smo predlagali Ivana Kapla, za podpredsednika pa ponovno Josipa Eržena. Edino za predsednika izvršnega sveta nismo evidentirali nikogar. Menili smo, da je nesmiselno pisati imena ljudi, za katere naprej vemo, da bodo funkcijo odklonili. Za predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov Tržič sem evidentiran jaz, za predsednika medobčinskega sveta spet Ivan Torkar in za našega delegata Miklavž Bole, za republiški odbor tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Karel Bečan, za republiški svet Zveze sindikatov Slovenije pa Janez Šmid.»

Ste evidentirali samo ljudi iz vaše tovarne?

»Ne. Zlasti za delo v interesnih skupnostih smo se držali dogovora, da glede na sposobnosti in delavnosti iščemo možne nosilce funkcij tudi zunaj BPT.»

Kaj pričakujete od novih funkcionarjev?

»Tokrat smo evidentiranju namenili zelo veliko pozornost prav zato, ker želimo, da nas zastopajo najboljši ljudje, ki bodo s svojimi odločitvami pomagali k spreminjanju gospodarskih in družbenih razmer, k razvoju. Prav pri tem pa je nekaj težav. Trdim, da se delegatski sistem in samoupravljanje v BPT dokazujeta, da pa se normalne poti za dogovarjanje vse prevečkrat presejajo, ko gremo čez tovarniške meje. To najbolj moti tudi večino ljudi, ki smo jih evidentirali, pa so odklonili sodelovanje.»

H. Jelovčan

Zgledna evidenca

V Elektro Žirovnica so uspešno opravili vse predvolilne postopke — Za majhne delovne organizacije bi bili lahko postopki enostavnejši

Žirovnica — Med temeljnimi organizacijami, ki so izredno dobro opravile vse predvolilne postopke, je po mnenju občinske konference SZDL Jesenice tudi temeljna organizacija Elektrogorenjske, Elektro Žirovnica.

»V temeljni organizaciji nas je zaposlenih 121, v tako majhnem delovnem kolektivu pa je manj težav kot v velikih delovnih organizacijah, pravi Andrej Vidic, vodja splošnega oddelka.

»Evidentirali smo kandidate za zbor združenega dela in interesne skupnosti, pri tem pa so bile težave zato, ker so zaposleni iz dveh občin, večinoma se vozijo od daleč. Med kandidati je mladih malo, sa je povprečna starost kolektiva 41 let, žensk pa je med evidentiranimi dovolj. Kandidate smo predlagali še za

krajevno skupnost Žirovnica, zaposlene, ki prebivajo v tej krajevni skupnosti.

Po mojem mnenju imajo težave predvsem tam, kjer ne vodijo ustrezne evidence in kasnije, pri nas pa lahko takoj pogledamo, kako je z delegatskimi mandati za vsakega kandidata. Mislim, da bi bili predkandidacijski postopki vsaj za manjša delovna okolja lahko tudi enostavnej-

ši, verjetno pa je, da so za večje delovne organizacije potrebni. Naše volitve so dovolj demokratične, odprte, težave pa se pojavijo tedaj, ko nekateri nečesto sprejeti posamezniki za dolžitev. Kot člani delegacij so še voljni delati, vendar odklanjajo da bi delegacije vodili.»

V temeljni organizaciji Elektro Žirovnica zaradi manjšega števila zaposlenih menda ni težko opraviti predvolilnih postopkov, vendar pa v številnih manjših temeljnih organizacijah zelo kasnije. Dober predvolilni postopek je vsekakor rezultat tesnega in stalnega sodelovanja družbenopolitičnih organizacij v Elektro Žirovnica.

D. Sedej

Zakaj je trgovina v Podljubeljju odprta samo dopoldne

Prodajalci, kje ste?

Podljubelj — Vaščani iz Podljubelja se že nekaj časa pritožujejo nad trgovino Živil, ki je odprta samo dopoldne do 13. ure. Popoldne,

ko so ljudje doma, v njej ne morejo kupovati. Zakaj tako in kako dolgo še?

Za odgovor smo prosili Staneta Udrija iz kranjskih Živil. Povedal je, da imajo že vse leto velike kadrovske težave. Za trgovino v Podljubelju kljub razpisom ne dobijo primerne prodajalca, ki bi hkrati opravljal tudi poslovodsko delo. Razen tega prodajalka, ki zdaj dela dopoldne, želi čimprejšnjo zamenjavo. Torej potrebujejo v Podljubelju dva, ne le enega prodajalca.

Trgovino v Živilih želijo odpreti za ves dan, neprekinjeno, saj vaščani v njej precej kupujejo, prihajajo pa tudi turisti. Razen tega nameravajo prihodnje leto trgovino tudi temeljiteje obnoviti.

Kdaj bodo dobili prodajalca in bo trgovina v Podljubelju spet odprta tudi popoldne, Stane Udri ni mogel točno odgovoriti. Dejal je, da čimprej, da se trudijo, da pa jih pri tem trudu onemogočajo slabe avtobusne zveze s Podljubeljem in odmaknjenost kraja. Zato ponujajo tudi majhno stanovanje, ki je v isti stavbi kot trgovina.

Čeprav zveni kot reklama, je problem resen in neprijeten tako za krajane v Podljubelju kot za Živila. Upajmo, da se jih bo vendarle čimprej usmilil kakšen sposoben prodajalec.

H. Jelovčan

Zbor borcev Kokrškega odreda

Kranj — Jutri, 16. novembra ob 14. uri, se bodo v dvorani Doma JLA v Kranju zbrali nekdanji borci Kokrškega odreda. Zbor skupnosti borcev tega odreda je drugi po vrsti, na njem pa bodo govorili o delu v minulim mandatnem obdobju, izvolili bodo nov odbor in se dogovorili o nadaljnjem delu. Ogledali si bodo tudi dokumentarni barvni film o spominškem pohodu, popoldne pa sklenili s tovariškimi srečanjem.

— L. M.

Prenos nadomestil nad 30 dni

Na Gorenjskem bodo do konca tega leta razpravljali, ali naj nadomestila za bolniško odsotnost z dela nad 30 dni prenesejo na združeno delo, tako kot so to storili že prej v večini slovenskih občin

Kranj — Že nekaj časa je znano, da je Gorenjska zamudila vlak, ko ni že pred dvema letoma nadomestil osebnega dohodka za bolniško odsotnost nad 30 dni prenesla iz zdravstvenih skupnosti na združeno delo. Tako pa je valorizacija nadomestil, ki velja od julija letos, bila je zelo potrebna, ujela zdravstvene skupnosti sredi leta in povzročila finančne probleme. To velja za skupnosti, v Sloveniji jih je manj kot tretjina in med njimi tudi vse gorenjske zdravstvene skupnosti, ki za izplačevanje nadomestil še zbirajo denar po prispevnih stopnjah. Druge skupnosti so valorizacijo med letom, to je prilagajanje nadomestila sproti rasti osebnih dohodkov, lahko dokaj neprizadeto potrdile, saj nadomestila v večini delovnih organizacij izplačujejo neposredno, brez solidarnega združevanja v skupnosti.

Čeprav razprave o prenosu nadomestil na 30 dni v združeno delo potekajo šele en mesec, končane pa naj bi bile do konca leta, ko naj bi odločitev tako ali drugače vnesli v sporazume o temeljnih planov, še ni možno z gotovostjo reči, kakšna bo odločitev. Za zdaj kaže, da so v jeseniški občini, kjer je imela Železarna pred dvema letoma velike pomisleke, nejasnosti že razčistili predvsem v primerjavi z drugimi slovenskimi železarnami. Zdjaj, se zdi, imajo še največ pomislekov v radovljiški občini.

V vseh razpravah pa prihaja vedno do enega in istega vprašanja — za koliko se lahko znižajo prispevne

stopnje za zdravstveno varstvo? Za nadomestila se je doslej zbiral denar po prispevnih stopnjah od 0,68 v radovljiški občini do 0,44 v trziški. Če pa bi nadomestila nad 30 dni ostala tako kot sedaj v zdravstvenih skupnostih, pa bi zaradi sprotne valorizacije nadomestil prispevna stopnja v prihodnje leto zrasla 0,66 v trziški na 1,11 v radovljiški občini. Pri tem pa je treba upoštevati, da bo treba del denarja še vedno združevati tudi za nadomestila za nego, izolacijo, spremljevanje, nadomestila za obrtnike, pogodbene zavarovance in za solidarnost med delovnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi v okviru zdravstvene skupnosti.

Gorenjske zdravstvene skupnosti pa so že zdaj z najnižjimi prispevnimi stopnjami za zdravstveno varstvo na repu med slovenskimi, saj imata dve tretjini slovenskih skupnosti višjo prispevno stopnjo kot 10 odstotkov in to že brez nadomestil. To mesto jim »pripada« zato, ker najbolj racionalno trošijo zbrani zdravstveni dinar, kar lepo kaže tudi najnižja poraba na prebivalca. Ta racionalnost pa je verjetno prišla že do skrajne meje, saj jo neposredno občutijo tudi bolniki, ko uveljavljajo, na primer, zdraviliško zdravljenje, pozna se pri participaciji in drugih pravicah. Prenos nadomestil brez bistvenega znižanja prispevne stopnje bi se poznal prav pri teh pravicah uporabnikov, ki v delegatskih klopeh vedno tudi zatrjujejo, da je združeno delo za zdravstvo pripravljeno dati tudi več.

Jutri gasilski kviz

Kranj — Občinska gasilska zveza iz Kranja pripravlja jutri in v nedeljo meddruštveni kviz za mlade gasilce, na katerem bodo izbrani najboljši za občinsko tekmovanje prihodnje nedelje. V dvorani gasilsko-reševalne službe v Kranju se bo jutri ob 16. uri in v nedeljo ob 8. uri v znanju o gasilstvu pomerilo 56 ekip iz 16 gasilskih društev kranjskega okoliša, med njimi 12 ekip mladincev, 11 ekip mlajših pionirjev in 32 ekip starejših pionirjev. Vsi, ki bodo tokrat pokazali vsaj 80 odstotkov znanja, gredo v nedeljo, 24. novembra, na občinski gasilski kviz, ki se začne ob 8. uri v Kranju.

Pokrovitelj tekmovanja, prireditelj kviza, je letos Tekstilni združenje, ki bo prvim trem v vsaki ekipi podelil praktične nagrade. Z nagradami sodeluje tudi SIS za požarnovarnost. Znanje mladih tekmovalcev o organizaciji gasilstva, preveževanju tehnik in taktiki, bo na meddruštvenem in občinskem kvizu ocenjeval strokovna komisija (v njej bodo Alojz Rode, Milan Žerovnik in Jolanda Sušnik).

Občinska gasilska zveza vabi najmlajše ljudi, naj si pridejo ogledati tekmovanje in bodrit mlade gasilce, ki bodo tudi tokrat pokazali, kaj so do in zmorejo.

D. Z.

Solidarnost

V gorenjskih zdravstvenih skupnostih se je ob razpravah o usklajevanju planov slovenskih zdravstvenih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje znova dvignila temperatura. Gre za vprašanje solidarnosti, ki ga že nekaj časa ponavljajo tako gorenjske kot tudi nekatero druge občine. Žal so te druge — to so predvsem občine, ki solidarnostna sredstva za zdravstvene programe dajejo — v manjšini. V Sloveniji namreč 33 občin dobiva solidarnost, kar bi po takem merilu lahko pomenilo tudi, da je kar polovica ostalih občin nerazvitih. Toda med njimi je nekaj tudi takih, ki po doseženem družbenem produktu sodijo med razvitejše, nikakor pa ne med nerazvite, to je takšne, ki s zbranim zdravstvenim dinarjem ne zmorejo dovolj za zagotovljeni program zdravstvenega varstva. Lani so slovenske občine zbrale za republiško in medobčinsko solidarnost nekaj manj kot 900 milijonov dinarjev. Po predlaganem sporazumu pa naj bi že v prihodnjem letu zbrale za solidarnost 1,4 milijarde (novih seveda) dinarjev, kar je za 60 odstotkov več.

Tako skokovit porast solidarnostnih sredstev za zdravstveno varstvo v občinah, ki si tega ne morejo same zagotoviti, pa po vseh izračunih kaže, da bi se moralo zdravstvo v občinah, ki bodo ta sredstva prejemale, dobesedno kopati v denarju. Solidarnostna sredstva bi namreč za nekatere občine pomenila tudi, da lahko trošijo veliko več, celo do 30 odstotkov več kot, na primer, razvite gorenjske občine. Tolk solidarnostnih sredstev enostavneje povedano pomeni občutno razbremenjevanje gospodarstva v občinah, ki solidarnost prejemajo in so predvidene, da jo bodo še naprej. Vprašanje je seveda, ali je razbremenjevanje gospodarstva v teh občinah ravno stvar zdravstvenih skupnosti. To ni nepomembno, če vemo, da bi se moralo zaradi takonaravnane solidarnosti v gorenjskih in tudi drugih občinah, ki solidarnost dajejo, obremenitev gospodarstva pač povečati. To pa že ni razvite solidarnosti, ki naj izenačuje življenjske razmere v razvitih in manj razvitih občinah, in proti čemur kajpada nima nihče nič proti, pač pa se vse spreminja v mehanizem, po katerem z zdravstvenim dinarjem razbremenjujejo razviti manj razvita gospodarstva.

L. M.

Ne kilometri, temveč kvalitetna tkanina

Pred leti so se v Tekstilindusu lotili modernizacije, ki jo za zdaj uspešno nadaljujejo — Letos investirajo več kot 760 milijonov dinarjev — Že drugo leto bo znova na vrsti predilnica, ki so jo zadnjikrat modernizirali pred dobrimi desetimi leti

Kranj — Tekstilna industrija v Sloveniji vsekakor zaskrbljeno gleda svoje zaloge gotovega blaga, ki so samo letos poskočile za 200 odstotkov v primerjavi z lani. Takšne zagate prav gotovo ni povzročil uvoz ali kot smo lepše rekli popolnitev domače izbire tekstila z 80 milijoni kvadratnih metrov tkanin iz vzhodnoevropskih dežel. Ta uvoz ni kaj prida popostril ponudbe na našem trgu, bil je kvečjemu le še eden od pritiskov na tekstilno industrijo, da se bolj prožno prilagaja razmeram na trgu.

Če zdaj, ko je trideset let že mino, tekstilci ugotavljajo, da jim gre slabše, ni kranjski Tekstilindus pri tem nobena izjema. Vendar pa številke, ki so jih v Tekstilindusu razgrnili ob tridesetletju, še niso takšne, da bi bilo treba biti plat zvona. Prav nasprotno. Utrjujejo le prepričanje, da poslovna politika, ki so si jo začrtali za naslednjih petnajst let, sicer ne bo lahka, vendar pa od nje ni treba odstopati. To pa je predvsem nenehno posodabljanje opreme, s katero bi lahko v tržnih razmerah ponudili kupcem kvalitetnejšo tkanino. Prav kvaliteta je postala v zadnjem času nadvse pomembna in tudi zaradi te pomembne postavke bi bili lahko trenutni poslovni rezultati boljši. Vendar pa v Tekstilindusu ne krivijo ravno kvalitete za svoje 22 odstotkov večje zaloge gotovega blaga; še posebej, ker seštevek prodanih metrov kaže, da so letos prodani

li za dobrih pet odstotkov več kot v enakem obdobju lani, ob tem pa izvozili za 36 odstotkov, od tega na konvertibilni trg za 22 odstotkov več.

Tekstilindus se še vedno lahko pohvali, da po nekaterih kazalcih poslovanja — kot je akumulativnost — odstopa od slovenskega povprečja pa tudi od povprečja v tekstilni branži. Vendar pa to še ne pomeni posebno velike prednosti. Še posebej ne, če gre za tehnologijo, ki naglo stari in ne omogoča rasti produktivnosti. Pred dvema, tremi leti zastavljen načrt modernizacije sicer uspeva: samo letos namenjajo za investicije 794 milijonov dinarjev. Zdaj se že pripravljajo na nadaljnje posodabljanje predilnice, pa tudi dela tkalnice in belilnice, za kar pričakujejo že v prihodnjem letu tudi finančno pomoč z mednarodnim kreditom. Le sodobno opremljena tekstilna industrija se bo namreč lahko kosala z dobrim blagom na trgu. Tega pa ni mogoče dosežati s starimi stroji. Za starega pa zdaj tudi v tekstilni industriji proglasijo stroj že dokaj hitro, vsekakor pa takrat, kadar se proizvodni program na taki opremi ne more kosati z drugimi proizvajalci po pravočasni ponudbi, atraktivnosti in kvaliteti. Tehnologija, ki je lahko proizvajala le skromen izbor, pa tega v desetih kilometrov, sodi zdaj le še v tekstilno zgodovino.

L. M.

Množično zavarovanje živine Izdatki za zdravljenje višji od zbranega denarja

Množično zavarovanje živine, karšeno je na Gorenjskem uveljavljeno peto leto, je prineslo ugodne rezultate, saj je bilo konec minulega leta zavarovano že 36 tisoč govedi (84 odstotkov) v zasebni rejji in vsa živina na družbenih posestvih. Vsa leta doslej je zbrani denar — poleg kmetov ga prispevajo še občinski intervencijski skladi ter kmetijske in predelovalne organizacije — zadoščal za plačilo odškodnin v primeru poginov in zakolov v sili ter za kritje izdatkov zdravljenja; letos se bo prvič primerilo, da se račun ne bodo izšli. Zmanjkalo bo približno dvajset milijonov dinarjev.

Razlogov za to je več. Prvič: načrtovalci so se uštel, saj so zavarovalne osnove in premije dvignili le za 50 odstotkov, misleč, da letošnja inflacija ne bo presegla te številke. Drugič: Živinorejsko-veterinarski zavod Gorenjske je prav zaradi divjanja cen dvakrat, tako kot drugod v Sloveniji, podražil svoje storitve, razen tega je začel aprila obračunavati vsako intervencijo na domu kot uro in pol dela (prej eno uro). Tretjič: število intervencij je poraslo za desetino. Lani jih je bilo 22 tisoč, letos ocenjujejo, da jih bo dva tisoč več. In četrti razlog: nizke zavarovalne osnove. Za krave in pripuščene telice znašajo 60 tisoč dinarjev in za mlado pitano govedo 120 dinarjev za kilogram.

Problem (kako zbrati manjkajoči denar) so v okviru Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko obravnavali predstavniki gorenjskih

kmetijskih in predelovalnih organizacij, občinskih intervencijskih skladov, Živinorejsko-veterinarskega zavoda Gorenjske in Zavarovalne skupnosti Triglav. Dogovorili so se, da bo Živinorejsko-veterinarski zavod za čas od aprila dalje obračunal vse intervencije na domu kot eno uro dela, 2,5 do 3 milijone dinarjev naj bi zagotovili občinski intervencijski skladi, približno šest milijonov zavarovalnica — polovico iz sklada za plačilo odškodnin v primeru poginov in zakolov v sili, ostalo s tem, da bi za zdravljenje živali namenila ne le 65, temveč 70 odstotkov tehnične premije.

Ob problemih, ki ta čas tarejo množično zavarovanje živine na Gorenjskem, se tudi zastavlja vprašanje, kako naj bi bilo le-to urejeno naslednje leto. Prvi predlogi so že obli-

kovani. Zavarovalna osnova za krave in pripuščene telice naj bi znašala 150 tisoč dinarjev in premija 5850 dinarjev, za mlado pitano govedo pa osnova 250 dinarjev za kilogram teže in premija 1860 dinarjev vse to ob predpostavki, da bosta število zavarovanih živali in sestav črede enaka kot letos. Tudi deleži, ki naj bi jih prispevali za kritje zavarovalne premije podpisniki dogovora o množičnem zavarovanju živine, naj bi načeloma ostali nespremenjeni — kmet 40 odstotkov, intervencijski sklad 48 do 50 in ostalo kmetijske ter predelovalne organizacije, vendar s to razliko, da bo delež sklada in organizacij odvisen od tega, koliko je kmet oddal tržnih presežkov (mleka in mesa). To pomeni, da bodo nekateri kmetje sami plačali več kot dve petini zavarovalne premije, drugi pa manj. Takšen način je že doslej veljal v radovljiški in škofjeljski občini, naslednje leto pa naj bi ga uvedli tudi drugod na Gorenjskem. Zavarovalnica naj bi tudi naslednje leto, tako kot bo morala tudi letos, namenila za zdravljenje živali 70 odstotkov tehnične premije.

C. Zaplotnik

Tanke marmornate ploščice iz Hotavelj

V hotaveljskem Marmorju namevirajo postaviti novo proizvodno linijo za izdelavo tankih marmornatih ploščic. Debele bodo od 7 do 10 milimetrov, različnih velikosti (podobne keramičnim ploščicam), površinsko obdelane do visokega sijaja. Primerne bodo za oblaganje tal in sten. Tanke, lahke in sijoče bodo, pravijo v Marmorju. Na leto jih bodo izdelali 120 tisoč površinskih metrov. Takš-

nih ploščic na našem trgu ni, zato računajo na dobro prodajo. Povpraševanje po marmornatih ploščicah, ki lahko nadomestijo keramične, je na svetovnem trgu večje od ponudbe, zato seveda računajo tudi na dokajšen izvoz, celo v ZDA in Kanado, saj bodo s tanjšimi ploščicami lahko zadostili njihovim gradbenim predpisom.

Z uvedbo nove proizvodnje namevirajo opustiti izdelavo plošč iz umetnega kamna Breton.

Nova proizvodna linija, ki jo bodo kupili v Italiji, bo v celoti avtomatizirana, omogočala bo visoko produktivnost in kvaliteto. V primerjavi z dosedanjimi je natančnejša, prilagojena tanjšim izdelkom. Iz lastnega kamnoloma bodo uporabili polovico surovin, geološke raziskave so pokazale, da je v okolici naravnega kamna še dovolj. Uporabili bodo 15 odstotkov surovin, ki zdaj predstavljajo odpadke. Dobave preostalih 35 odstotkov surovin pa imajo zagotovljene od jugoslovanskih dobaviteljev.

Na novi liniji bo delalo 23 delavcev, deset jih bodo zaposlili na novo, ostale bodo prerazporedili. Po naložbi bo v Marmorju zaposlenih 134 delavcev.

Predračunska vrednost naložbe znaša 234 milijonov dinarjev. Če bo dobila soglasje slovenske komisije za oceno naložb, bo Ljubljanska banka dala 70 milijonov dinarjev kredita. 105 milijonov dinarjev pa bo predstavljala mednarodni kredit IFC (1,3 milijona nemških mark).

Glede na sedaj problematično odtekanje odplak v Soro bodo morali z namestitvijo nove proizvodne linije toliko bolj poskrbeti za njihovo čiščenje. Ker ne gre za kemikalije, temveč za ostanke, ki nastanejo pri obžaganju, čiščenje res ne bi smelo biti problem. Vendar v tem primeru ne gre za slab odnos varne do varstva okolja, temveč se zapleta pri zemljišču, kjer naj bi postavili usedalnike. Torej morajo v tem primeru svoje narediti občinski upravni organi.

M. Volčjak

Le načrtovalci videli 2500 ovc

... ali kako se uresničuje zajeten, 29 strani obsegajoč Program razvoja ovčereje v občini Kranj, izdelan junija 1981. leta.

Kranj — Popis živine je pokazal, da so rejci v kranjski občini imeli 1981. leta 510 ovc ali precej manj kot pred tremi desetletji, ko je bila ovčereja v vsem povojnem obdobju na vrhuncu. (Na Gorenjskem se je stalež zmanjšal od 15.282 ovc leta 1952 do 5.057 leta 1981.) Kmetijski strokovnjaki so se zato v začetku osemdesetih let odločili, da z različnimi ukrepi (prelijami, regresii) in z načrtnim strokovnim delom spet oživijo ovčerejo, predvsem na višinskih kmetijah. V kranjski občini so tedaj tudi izdelali program razvoja ovčereje, ki je predvideval, da bi po letu 1985 redili v občini že 2500 plemenskih ovc, od tega v krajevni skupnosti Jezersko 600 do 700, v Kokri 500 (razen tega bi na leto zredili še tisoč 30 kilogramov težkih jagnjet, 650 mladih plemenskih ovc in 300 odraslih ovc za zakol), na Ambrožu, v Stiški vasi, in Povljah, v Babnem vrtu, v Zabukovju, na Možjanci in v vaseh pod Joštom in Kravcem 500 do 800 plemenskih ovc (in letno spitali za trg 1500 jagnjet, težkih do 35 kilogramov), v vseh ostalih višinskih naseljih pa še 600 do 1000 plemenskih ovc. V načrt so tudi zapisali, da bo »zadruga dolžna vso tržno proizvodnjo, ki bo naročena, to je načrtovana, prevzeti, prodati znanim kupcem...«

Če program soočimo s stvarnostjo (s trenutnim stanjem), ugotovimo, da so se načrtovalci krepko uštel. V kranjski občini je namreč le petnajst »organiziranih« rejcev, ki imajo vsega 614 ovc, od tega 439 plemenskih. V Kokri ni nobenega ovčerejca, na Jezerskem jih je šest z 236 glavim tropom, dva sta v Bašlju, trije na Ambrožu, po eden na Višokem, v Šenčurju, Stiški vasi in Sidražu. Tudi če »organiziranim« rejcem pristoje »neorganizirane« in seštejemo vse ovce, število ne preseže tisoč. Franc Šolar, pospeševalec za hribovsko kmetijstvo v kranjski občini, celo ugotavlja, da zanimanje za ovčerejo upada, predvsem zavoljo težav pri prodaji ovc in zaradi ukinitve vzrejnih in prodajnih premij. Za plemenske ovce ni povpraševanja: kmetje jih prodajajo sami mimo zadruge, če že najdejo kupca, ali jih prek zadruge oddajo v klavnico. Nobena skrivnost ni, da pri tem zaidejo pod mesarjev nož tudi breje ovce.

C. Zaplotnik

Krajevni praznik v Podnartu — Ob krajevnem prazniku se vselej spomnijo, kar so naredili v tekočem letu. Letos so asfaltirali parkirišče pri pokopališču na Ovisah in dogradili mrtiške vežice pri pokopališču, začeli so jih graditi avgusta lani. V krajevni skupnosti Podnart bodo osrednjo slovesnost ob krajevnem prazniku imeli v petek, 29. novembra, ko bo v domačem kulturnem domu proslava s kulturnim sporedom in podelitvijo priznanj. Foto: F. Perdan

Problemska konferenca o razvoju kranjske občine Ne večji prispevki, marveč proizvajaja

Če ostane pri 2,5-odstotni načrtovani rasti družbenega proizvoda, bo položaj šolstva in zdravstva še bolj kritičen in bo terjal še večje prerazporeditve pri porabi — Tudi »selitve« kadrov za doseg ciljev — V glavnem podpora predlogom Strokovne službe SIS o nekaterih odprtih vprašanjih

KRANJ — Problemska konferenca občinske organizacije Socialistične zveze, ki se je v sredo v Kranju letos drugič sestala in razpravljala o opredelitvah gospodarskega in družbenega razvoja kranjske občine v prihodnjih petih letih, sicer ni odgovorila na vsa odprta vprašanja, dala pa je nekaj usmeritev za sestavljalce predloga. Ko bodo jasnejše nekatere širše razvojne usmeritve, bo tudi opredelitev lažja. Velik pomen pa bo najbrž pri tem imelo tudi stališče predsedstva občinske konference Socialistične zveze, ki bo ocenilo razprave in stališča na prvi in drugi problemski konferenci.

Osnovna, pomembna ugotovitev za sestavljalce predloga bodočega razvoja je, da pri spevkov, ki naj bi jih občinsko gospodarstvo v prihodnjih letih dajalo za razvoj oziroma za skupno porabo, ne bi smeli povečevati. Če pa bi jih, to ne bi smelo načenjati načrtova-

nih povečanih sredstev za akumulacijo. To bi lahko imelo usodne posledice za nekaj nadaljnjih srednjeročnih obdobjih.

Čeprav so razprave predstavnikov gospodarstva izžvenele bolj kot medklici, se najbrž resnično velja zamisliti nad sedanjo 2,5-odstotno načrtovano rastjo družbenega proizvoda. Ta je nižja od republiške. Slišati je bilo oceno, da je takšno načrtovanje pre nizko, preskromno in premalo optimistično. Morda bi si veljalo zastaviti cilj med 4 in 5 odstotki. Pri takšni rasti pa bi tudi ob sedanjih razmišljanjih o možnostih razvoja skupne porabe (če glavni vir ne bodo več bruto osebni dohodki) lažje iz sredstev od čistega dohodka naredili kaj več. To bi še posebej pomenilo tudi spremembo za šolstvo in zdravstvo, kakor tudi za vsa ostala področja družbenega razvoja. Če pa bo v predlogu prevladala takšna opredelitev, bo to tudi za

gospodarstvo zahtevna naloga in velika odgovornost za najodgovornejše v gospodarstvu; kot je nekdo rekel, bi to lahko pomenilo tudi selitev kadrov na teh mestih.

Kar zadeva nekatera odprta vprašanja in predloge strokovne službe SIS, so tako v izvršnem svetu kot v posameznih družbenopolitičnih organizacijah in tudi v razpravi na konferenci v glavnem dobili podporo.

● To še posebej velja za predlagane rešitve o sistemu solidarnosti do občin, o nadaljšanju porodniškega dopusta, financiranju nekaterih skupnih slovenskih programov o zdravstvu in raziskovalni dejavnosti.

● Kar zadeva stanovanjsko gradnjo, je bilo ocenjeno, da načrtovanje ni realno, da pa ostane stanovanjska gradnja in reševanje teh problemov prva naloga v občini. Pri opremljanju stavbnih zemljišč predlog o ukinitvi sredstev iz čistega dohodka ni dobil celovite podpore.

● Različne so bile tudi opredelitve za investicije v družbene dejavnosti. Za gradnjo šole na Planini ni pomislekov. Več nejasnosti na eni in zahtev za uresničitev na drugi (pri tistih, ki so jih predlagali) pa je bilo v zvezi z gradnjo bazena in zdravstvene postaje. Še posebej pa je bila poudarjena zahteva po nujni gradnji telovadnice.

● Sporazumna je bila, kot kaže, tudi osvojitve predloga o ureditvi avtobusne postaje na sedanji, vendar razširjeni in prometno varno urejeni lokaciji. Glede tržnice bodo urejevalci prostora morali resno razmisliti o predlogu strokovne službe, tudi zaradi hitre

in cenene rešitve. Za gradnjo mostu čez Kokro pa potrebnih sredstev iz Skupnosti za ceste Slovenije ne bo. Zato je sedanji most treba reševati skupaj z rekonstrukcijo oziroma razširitvijo Oldhamske in Ceste Staneta Žagarja do križišča na Primskovem.

● Na predlog o sofinanciranju komunalnih problemov v krajevni skupnosti in skupni znesek (150 milijonov za pet let) tudi ni bilo pripomb. Uresničitev programov na področju telefonije verjetno ne bo možna, saj tako SIS za PTT kot Podjetje za PTT ne bosta imela denarja. Kar zadeva domove oziroma skupne prostore v krajevnih skupnostih, bo novogradnja možna le s samoprispevki, za vzdrževanje obstoječih pa bo vsako leto na voljo le okrog 2 milijona dinarjev. Veliko, težko in odprto je ostalo tudi vprašanje cest.

● Pri ostalih investicijskih posegih pa je bila pripomba na predlog, da se glavni zbiralnik 1 (GZ 1) ne črta iz načrtovanih investicij, glede na utemeljitev, da bi to pomenilo izpad za čistilno napravo, narekovalo pa posebno čistilno napravo v Britofu.

Čeprav posamezne opredelitve kažejo na skupen dogovor o razvoju v prihodnjem obdobju, to še ne pomeni tudi uresničitev in tudi ne lahke poti za oblikovalce predloga. Ob tem pa sta vseeno zelo zgovorni tudi pripombi iz razprave, da je pri pametnem tehtanju predlogov treba delati hitro in elastično in da za gospodarstvo nenazadnje tudi ni toliko pomembno, koliko vzameš, marveč kam vložiš.

A. Zalar

CRITOMIR ZOREC

PO PREŠERNOVIH STOPINJAH V KRANJU

44. zapis

Takih prepisov tudi drugih pesmi je gotovo še nekaj v privatni lasti. Vsekakor pa bi bilo gotovo bolj prav, če bi bilo vse, kar je napisala Prešernova roka, skrbno in strokovno hranjeno v javni ustanovi, v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani ali pa v Prešernovem spominskem muzeju v Kranju. Tako bi bili pesnikovi rokopisi vedno dostopni za študij prešernoslovcev. Morda bi se dal s sedanjimi po-

sestniki rokopisov doseči zanje ugoden dogovor, s katerim bi se nadalje ohranili pravno lastništvo, pravico oddaje ali prodaje — rokopisi bi bili le deponirani v javni ustanovi. In še nekaj moramo vedeti: Prešernovo delo predstavlja naš narodni zaklad, pripada vsem Slovencem in ne sme biti razdrobljeno po zasebnih zbirkah. Privatni lastniki Prešernovih rokopisov, ki jih zadržujejo v svojih stanovanjih, izpostavljene vsakovrstnim nevarnostim, kraji, vragi, požaru ali slučajnemu uničenju za-

radi nevednosti sostanovalcev, se izpostavljajo tudi veliki odgovornosti za primer, da bi se kaj Prešernovega, kar je sedaj v njihovi lasti, izgubilo ali uničilo. Tu se ljubiteljstvo in entuziazem končujeta, ker se začenja že neodgovorno samoljubje. Ali je zakon o spomeniškem varstvu brez moči v tem izrednem primeru? In vsi številni zavodi za spomeniško varstvo? Če natanko pomislimo, bi bili ustrezni ukrepi v teh primerih bolj na mestu, kot je bila kaka nesmiselna nacionalizacija podeželske gostilnice... Da je to bridko res in da naša zahteva ni izraz kake črnogledne domišljije, nam dokazuje že dejstvo, da je borna Prešernova literarna zapuščina skoraj pol stoletja romala iz rok v roke in je bila izpostavljena vsakovrstnim škodam in izgubam, preden je prišla v ljubljanski NUK. Kako nerazumljivo brezbržen odnos so imeli

nekateri naši brumni predniki do dragocenega rokopisnega gradiva, je vidno iz primera, ko je neki urednik dal v stavnicu kar pesnikov rokopis, namesto da bi Prešernovo pisanje v tiskarno poslal v prepisu.

Pa se vrnimo k zadnjemu Levčevemu vzkluku, da »blazen tisti, ki bi našel tragedijo Preširnov«.

Tu se Levčev opira na izjavo samega pesnika v Novi pisarji, kjer učencec (Prešeren) pravi:

»Romance zdaj pojejo in balade, tragedija se tudi nam obeta, sonete slišim peti pevce mlade.«

10. marca leta 1832 je pisal Prešeren Čopu iz Celovca: »Načrt za kranjsko tragedijo imam gotov. Snov mi še zori. Ljubezen bo glavna tema. Ko bom z izpiti v Celovcu gotov, bom začel tragedijo obdelovati.« V naslednjem pismu

Prešeren Čopu zatrjuje, da tragedija napreduje.

Tudi glede novele zvemo iz Prešernovih lastnih pisem Celakovskemu. Celu naslov Minih ali Nuna! Se to Stanko Vraz je pisal 14. marca 1837 iz Gradca prijatelju dr. Kočvarju v Podčetrtek: »Moj pobratim, pevec Prešeren, Te lepo pozdravlja. On zdaj piše novelo Minih.«

A v skromni Prešernovi literarni zapuščini, ki jo je od dekana Dagarina prevzel dr. Janez Bleiweis in jo je 7. marca leta 1849 imel v rokah, ni bilo ne tragedije ne novele. O tem prevzemu poroča Bleiweis takole:

»Ko je naš Prešeren v Kranju umrl, je spise njegove spravil tedanji tehtant kranjski Dagarin.«

ODGOVOR NA ČLANKE

»Popravni izpit« iz telovadbe

Ker ob tretjem članku »Popravni izpit« iz telovadbe v Gorenjskem glasu 29. oktobra 1985 ni podpisan avtor, vse pa je napisano tako, kot da je to zapisnik Sveta za telesno kulturo pri občinski konferenci SZDL, moram kot predsednik tega Sveta obvestiti bralce, da je avtor tudi tega članka novinar H. Jelovčan. Vsebinska, ki je bila obravnavana na omenjenem Svetu, je v članku zelo nepopolna in prikrojena interesu novinarja, da prikrije svojo nestrokovnost in veliko napako, ki jo je napravila s prvim člankom. Z njim ni škodila le telesni vzgoji, ampak celotnemu vzgojnoizobraževalnemu področju.

Da je omenjeni članek prišel v ocenitev Sveta za tel. kult. pri obč. konf. SZDL, je vzrok v tem, da je časopis Gorenjski glas, glasilo SZDL za Gorenjsko, vsebinska članica pa je v nasprotju z usmeritvijo SZDL na področju vzgoje in izobraževanja ter TK.

Zelo veseli bi bili, če bi se novinarka s tako zagnanostjo borila za boljše pogoje šolanja dobrih učencev, ki so bili in so še ravno v ISKRI SŠ prikrajšani za veliko življenjsko pomembnih spoznanj in kvalitet, ki bi jih morali pridobiti v času šolanja. O tem smo največ govorili na omenjenem Svetu, kar pa je novinarka popolnoma zamolčala.

Tudi v zapisu obrazložitve dela ISKRE SŠ na tel.-vzg. (TV) področju je veliko izpustila, zapisano pa hote ali nehote večkrat spremenila. Da bi bralci dobili pravo sliko o naših usmeritvah in delu v ISKRA SŠ, je aktiv učiteljev tel. vzg. po objavljenem prvem članku povabil novinarko na razgovor, kjer smo ji predstavili našo usmeritev, smotre in cilje dela glede na učni načrt za TV v usmerjenem izobraževanju, ki ga je izdal Zavod za šolstvo SRS. Prav tako smo na tem razgovoru hoteli izvedeti za motiv, ki ga je imela novinarka pri pisanju tega članka, a ga nam ni hotela ali ni vedela povedati. Izjavila je le, da je naredila napako, ker je upoštevala le enostransko informacijo.

Naša usmeritev je učni načrt za TV v usmerjenem izobraževanju z vsemi smotri in cilji, ki naj bi jih

izpolnili in s tem usposobili učence za zdrave in uspešne bodoče delavce, zrele samoupravljavalce in sposobne branitelje domovine. Raznih rekreativnih dejavnosti, ki se odvijajo v gostilnah, bifejih, bistrojih, diskotekah (v zadnjih desetih letih je bilo v Kranju na novo odprtih najmanj dvajset takih lokalov), imajo danes učenci dovolj, manjka pa jim več telesne vzgoje in športa kot protiuteži današnjega sedečega in udobnega življenja. Da lahko ovrednotimo psihomotorne sposobnosti učencev, ki izhajajo iz potreb današnjega časa, imamo telesno-vzgojni karton, ki je obvezen za šole, učitelja in učence. Zgodovina našega TV kartona sega v leto 1963 in je z raznimi dopolnitvami in izkušnjami z republikanskim TV kartonom dobil današnjo vsebino.

Današnji TV karton vsebuje podatke o telesnih meritvah (tel. višina, teža, tel. drža, vitalna kapaciteta, obseg in gibljivost prsnega koša in velikost pulza v mirovanju, po obremenitvi in po počitku), odnosu učenca do dela, ki bi moral biti ovrednoten tudi na delovnem mestu in je napisan z opisno oceno: ZU zelo uspešno (pri vsakem delu si prizadeva in disciplinirano vztraja, doseže postavljeni cilj ter rad pomaga součencem), uspešno — U (prizadevanost je odvisna od razpoloženja in vrste dela; prehitro se zadovolji z doseženim rezultatom, za dosego postavljenega cilja pa mu zmanjka volje) in manj uspe-

šno — MU (pri delu se zadovolji s fizično prisotnostjo, ne pa z rezultatom dela, stalno išče izgovore za odstopanje od normalnega dela, navidezno prizadevanost — disciplino kaže le ob kontroli nadrejenih, součencem nerad pomaga) ter podatke o njegovih telesnih sposobnostih.

Pridobljena znanja, gibalne navade — spretnosti so odvisne od pogojev, ki jih imamo za pouk TV, telesne sposobnosti pa nam po opravljenih testih dajo sliko učenčevih pomanjkljivosti, ki jih skušamo v procesu telesne vzgoje odpraviti. Smo edina srednja šola v Sloveniji, ki ima svoj tiskani TV karton. Celotno vsebino in zahteve TV kartona smo predstavili na kongresu učiteljev TV Jugoslavije v Kranjski gori, kjer so ga navzoči strokovnjaki (učitelji tel. vzgoje, zdravniki, pedagogi, psihologi) sprejeli kot dobrega. Ta karton vsebuje med drugimi testi tudi test vzdržljivosti — Cooperjev test — 12 min. teka, pri katerem pridejo do izraza sposobnosti kardiovaskularnega sistema, delovne navade, odnos do dela in vložen trud. Učencem ga opravlja tolikokrat, da doseže normo za uspešno, razen tistih, ki imajo zaradi drugih pokazateljev (manjša sposobnost na začetku šolanja, daljša bolezen, poškodba, debelost, zdravniško spričevalo) drugačno normo. Z rezultati meritev TV kartona so seznanjeni učenci, starši, učitelji in po potrebi vsi zainteresirani za učenčev stanje. Starši s podpisom potrjujejo, da so seznanjeni z učenčevim stanjem, pod rubriko opombe pa lahko opišejo svoje mišljenje, vendar v vseh letih še nismo dobili pripombe na prezahtevnost norm.

Da je naše delo strokovno pozitivno usmerjeno, nam potrjujejo tudi rezultati sistematskih zdravniških pregledov. V prvem letniku je število učencev z raznimi telesnimi okvarami v slovenskem povprečju, v tretjem letniku pa se stanje bistveno izboljša. Slaba drža se s 15 % izboljša na 8 %, slab telesni razvoj z 1,5 % na nič, deformacija hrbtenice — nakazane z 10 na 6,8 %, izražena pa s 4 na 1,6 %, druge deformacije okostja (x-noge, onoge, povešana ramena, štrleče lopatice) z 12 na 5,5 %.

Za dobre delovne pogoje za pouk telesne vzgoje ne skrbi samo šola, ampak tudi družba. Učenci in učitelji naše šole v vseh štiridesetih letih svojega obstoja nismo bili deležni prave podpore, čeprav se na naši šoli izobražujejo kadri, ki za svoje delo potrebujejo tudi veliko psihomotornih sposobnosti. Prav zaradi slabih pogojev nam je hja in tek, čeprav se ga mladi še sramujejo, osnovno sredstvo za razvoj kardiovaskularnih sposobnosti. Delamo tako, da bi pouk TV čim bolj približali smotornemu športnemu treniranju, ker le tako lahko dosežemo (koristnost učenčevega dela) boljše rezultate. Obvezne ločitve tel. vzg. po spolu, kljub vedno večjemu številu deklet, nimamo. Preteči 2400 m v dvanajstih minutah za učence 2. letnika (1. letnik 2350, 3. 2450, 4. 2500 m) ni noben vrhunski rezultat. Z enako hitrostjo tečejo slovenske maratonce od 20 — 40 let, in maratoni nad 50 let na tekmovalju Maraton treh src — 42 km. Pri nas so ta test uspešno opravili tudi starejši učitelji, ki nikdar niso bili tekmovalci. Milan Adlešič, star 58 let, je pretekel 2510 m, Gabrijel Perko, star 58 let 2750 m, Brane Bertonec, 57 let, 2770 m in še drugi.

Učencev pa ne pošljemo na preizkušnjo nepriljubljenih. S predhodno letoletno aktivno vadbo to nalogo maja ali junija z lahkoto opravijo. Problem so samo učenci, ki niso prisostvovali pouku TV (»spricariji«, namišljeni bolniki) in so imeli nezadostne ocene tudi pri drugih predmetih. Omenjeno problematiko je obravnaval tudi celotni učiteljski zbor SŠ ISKRE in je v celoti podprl našo usmeritev. Zaradi dopolnilnega izpita iz TV še

noben učenec ni ponavljal razreda. Akademik Sovjetske zveze N. M. Amosov, srčni kirurg, pravi: »Tek ni moda, tek je potreba našega časa. Od nedela se organizem stara, srce peša. Današnji človek potrebuje nadomestilo za neporabljeno energijo. To nadomestilo je telovadba, predvsem tek, enakomerna obremenitev, ki jo je preprosto uravnjavati in jo človek sprejme kot nekaj naravnega. Teku manjka le modrost.«

Po učnem načrtu moramo usposobiti neplavalce in plavalce, da bodo v vodi varni, in da bodo sposobni nuditi prvo pomoč ogroženim. Odločili smo se, da bomo v šolo v naravi vključili poleg učenja plavanja za neplavalce in polplavalce še reševanje iz vode. Smo verjetno edina srednja šola take usmeritve v Jugoslaviji, ki ima šestdnevno poletno šolo v naravi s programom in izpitom za amaterskega reševalca. Letos od 35 neplavalcev in slabih plavalcev nista splavala samo dva, medtem ko je kar 211 učencev opravilo izpit za amaterskega reševalca. Učenci so program zavzeto in zavestno izpolnjevali. Če bodo s tem znanjem, ki so si ga učenci pridobili, rešili samo eno človeško življenje ali sebe obvarovali pred nesrečo, bo ves naš trud bogato poplačan. Poletna šola je bila večini kljub natrpanemu programu (naravoslovni dan, kulturni dan z večernim nastopom, obrambni dan z nočno stražo, športni dan s tekmovanji, 6 ur rednega pouka in 25 ur plavanja z reševanjem) v celoti všeč, razen tistim, katerim smo prepredili negativne želje (pitje alkohola, kajenje vedno in povsod, ponočevanje, nedelavnost, netočnost pri vstajanju, razgrajanje, nočno druženje z nasprotnim spolom, obvezno preoblačenje). Za strokovno delo v vodi so skrbeli učitelji tel. vzg. in pet učencev demonstratorjev, ki so pomagali ostalim učiteljem.

Zimsko šolo v naravi smo pred leti opustili. Učni načrt jo le priporoča, ker znanje smučanja ni obvezno.

Pri pouku izhajamo iz usmeritve, ki jih daje učni načrt za TV. Učitelji smo dali na osnutek učnega načrta nekatere pripombe. Obravnavali so ga strokovnjaki in je gotovo dobro izdelan, dober. Ne smemo si ga po svoje razlagati, še manj pa, da bi ga razlagali slabi učenci, ki še nečesto vedeti, kaj bodo v življenju rabili in česa ne. Pedagoški svetovalci, univerzitetni profesorji, pedagogi in zdravniki, s katerimi smo sodelovali pri nastajanju našega programa in zahtev, niso imeli pripomb na naše delo. Zato je nedopustno, da novinar daje javno oceno s takimi članki. Spodobili si bomo Prešerna in njegovo: Le čevlje sodi naj koptar. Seveda pa si želimo kritike in ugotovitve strokovnjakov, ne pa poznanih laikov, ki se spoznajo na vse ali nič.

Prepričani smo, da vsak laik lahko ugotovi, da imamo in smo imeli ravno v SŠ ISKRA najslabše pogoje za pouk TV. Zato upravičeno pričakujemo, da bomo ob sprejemanju srednjeročnega programa 86—90, v katerem, je predvidena tudi gradnja telovadnice, dobili vso podporo za rešitev štiridesetletnega problema.

— PREDSEDNIK SVETA ZA TK PRI OBČ. KONF. SZDL
— AKTIV UČITELJEV TV ISKRA SŠ
— OSNOVNA ORGANIZACIJA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE ISKRA SŠ
— ŠOLSKA SKUPNOST UČENCEV ISKRA SŠ

ODMEV NA »POPRAVNI IZPIT« IZ TELOVADBE

Ne gre samo za »popravni izpit« iz telovadbe

Kar neverjetno se zdi človeku, da je ravnanje učitelja telesne vzgoje v šolskem

centru Iskra spodbudilo avtorico k pisanju članka »Popravni izpit« iz telovadbe. Vendar pa pošteno rezimiranje razmer, ki vladajo v kranjski telesni vzgoji na sploh in o vrednotenju in pojmovanju le-te v celotnem družbenem življenju kaže, da je novinarka pravzaprav sevala mnenje o telesni vzgoji, ki se je na splošno ukoreninilo v našem življenjskem prostoru.

Na žalost se pedagogi telesne vzgoje pri vsakdanjem delu še vedno srečujemo z nepremagljivimi tradicionalističnimi spornimi pri vrednotenju in pojmovanju telesne vzgoje. Predmet, ki pravzaprav ni več predmet, ampak vzgojno področje, nam kar naprej nekateri konzervativno pojmujejo kot »telovadbo«. O telovadbi so govorili v sokolskih časih. Pravi zanesenjaki telesne kulture pa so že takrat vedeli, da je termin »telovadba« v mnogočem sporen.

Vendar pa se neprimerno pojmovanje »telovadbe« ohranja tudi pri današnjem človeku, pa čeprav že nekaj časa govorimo o telesni vzgoji. Tudi ta termin ohranjamo v šolstvu samo zato, ker bolj primernega še nismo našli. Termin »telesna vzgoja« je sporen zaradi tega, ker nihče ne more vzgojiti telesa, ampak lahko s telesno aktivnostjo in športom vzgojimo osebnost v najširšem smislu. Pri tem pa telesna vzgoja predstavlja samo en vidik celovite človekove vzgoje. Proces telesne vzgoje ne poteka v odsotnosti duha, ampak simultano vključuje in razvija tudi intelektualne, vedenjske, socialne, motivacijske, karakterne in druge komponente človekove osebnosti. Pri tem pa se telesna vzgoja povezuje tudi z drugimi vzgojnimi področji (moralno, estetsko idr.). Nikjer drugje pri šolskem pouku se ne pojavlja toliko hkratnih dejavnikov učenčeve biti kot prav pri oblikovalnem področju telesne vzgoje. Za dobro strokovno delo na tem področju je potrebno neprimerno več priprave in znanja o celotnem razvoju učenčeve osebnosti kot pa pri pouku drugih predmetov.

Prav spoznanje, da učenčevih sposobnosti in osebnostnih lastnosti, kreativnosti in ustvarjalnosti ne moremo omejiti in vrednotiti tako kot pri drugih predmetih, je privedlo do ukinitve številnega ocenjevanja. Področje telesne vzgoje postavlja v ospredje učenca kot subjekt pri programiranju telesne aktivnosti in mu dopušča, da po svojih sposobnostih, interesih in željah vpliva na izbor in realizacijo telesnih aktivnosti. Telesna vzgoja s svojimi učinki pomeni investicijo za zdravo življenje in zato naj bi se vsak učenec vsaj delno v šoli usposobil za samostojno načrtovanje in vodenje svoje športne aktivnosti. Samo lastno kreativno delo je lahko učitelju telesne vzgoje zagotovilo, da bo učenec tudi po končanem šolanju aktiven na športnem področju.

Da v kranjskem srednjem šolstvu vlada skoraj brezupna razmera za pouk telesne vzgoje, se da razbrati iz poročila zastopnice društva pedagogov telesne vzgoje v kranjski občini Slave Pelko. Učitelje telesne vzgoje se postavlja v manjvrednostni položaj v primerjavi z učitelji drugih predmetov. Vse kaže, da v srednjem šolstvu prevladuje mnenje, da je za učenca dovolj že to, da ga naučijo poklicnih spretnosti in tistih znanj, ki mu bodo omogočila uspešno opravljanje tistega dela, ki je odraz »carstva nujnosti« (delo zaradi obstoja). Vendar pa socialistična usmerjena družba ne bi smela učenca vzgajati in izobraževati tako enostransko. Izobražuje in vzgaja ga za prihodnost, ko naj bi delo postalo odraz »carstva svobode« (delo zaradi človekove notranje izraznosti). Seveda bo tako načelo težko uresničevati v usmerjenem izobraževanju, če se bodo gradile nove šole brez primernih prostorov za celovito vzgojo srednješolca, predpisanih celo z zakonom o šolstvu.

Prav bi bilo, da se tudi praktični problemi na telesnovzgojnem področju rešujejo večplastno in ne enostransko. Čas je, da se dejansko oceni stvarno stanje v kranjski srednješolski telesni vzgoji. Mogoče bo prišel čas, ko bo v teh gmotnih razmerah popustila kvaliteta dela tudi pri učiteljih telesne vzgoje.

Prav Iskrin srednješolski center se ne prepano ubada s prostorskimi problemi pri telesni vzgoji. Kot nekdanji učenec te šole se spominjam, da smo največkrat prisostvovali pouku telesne vzgoje kar na prostem. Le pozimi smo imeli rezervirano telovadnico v Stražišču. Že takrat pa smo imeli izredno natrpan in vsebinsko raznolik program telesne vzgoje. Učitelj (Franc Zupan) nas je s svojim pedagoškim pristopom znal motivirati za različne dejavnosti, pa čeprav nas je velikokrat tudi zeblo. Znal nas je navdušiti tudi za Cooperjev test, pa nam pri tem ni nikdar grozil z oceno. Večini učencev je bilo pač jasno, da je test namenjen predvsem merjenju naših telesnih sposobnosti in rezultatov dela pri telesni vzgoji.

tem učencem ne »naseda« in tudi od njih zahteva, da izpolnijo minimalni program, določen z učnim načrtom. Učenec je po zakonu dolžan in ima pravico prisostvovati pouku telesne vzgoje ter pri tem absolutni minimalni program, določen s predmetnikom in učnim načrtom. Vsak izostanek pa morajo opravičiti starši ali zdravnik s primernim potrdilom. Če takšnega opravičila ni, pomeni, da učenec nima za držkov in da telesnovzgojne dejavnosti lahko realizira. Najbolj želostno pa seveda je, če povzru vsega učenci nečesto pravilno razumeti namembnosti »dopolnilnega« pouka telesne vzgoje. Ta oblika pa se mnogokrat namenja prav tistim, ki bi s lahkoto svoje obveznosti realizirali v osnovnem programu. Učitelj je dolžan preveriti učenčeve psihomotorne sposobnosti in morfološke karakteristike, kajti brez tega ni mogoče načrtovati in programirati telesnih aktivnosti. Zato je skrajno nepošteno; učiteljevo prizadevanje, da pride do bazičnih informacij o sposobnostih učenca, označevati kot lov na oceno.

Vsak pedagog telesne vzgoje tudi ve, da na tem občutljivem področju popravnega izpita ni. Mladostnik se v svojem razvoju spreminja in tisto, kar je pomembno danes, se ne more odlagati na jutri, kjer te razvoj prehiti. Vse, kar mladostniku privzgojimo pri telesni vzgoji, nosi s seboj v vsa obdobja svojega življenja. Mogoče pa bo prav kasneje postala želja in potreba po telesni vzgoji močnejša in bo od vsakega posameznika zahteval popravnega izpita. Pri tem pa se mora družba zavedati, da kot ne moremo sejati plevla in nato tudi ne moremo pričakovati, da bomo v sedanjih skoraj nemogočih razmerah v kranjskem srednjem šolstvu na področju telesne vzgoje lahko uspešno uresničevali celovit koncept telesne vzgoje.

Bojan Jošt, Adergas

»Za pet znam samo jaz«

Oglašam se na polemiko »Popravni izpit« iz telovadbe, objavljeno v vašem časopisu. Osebnostno mislim, da profesorji telesne vzgoje v Iskrini šoli v Kranju nimajo povsem prav, ko se tako kategorično držijo republiškega programa telesne vzgoje, saj je očitno, da se potem v praksi izkažejo številne »čudne« posledice. »Čudne« v tem smislu, da potem pouk telesne vzgoje izpade kot prilisni trening mladine, ki jo ne glede na njeno predhodno vzgojo z vsemi sredstvi želijo telesno izuriti po vseh normativih in pravilih.

V osnovni šoli je moja tovarišica telovadbe zahtevala od nas »maksimum«. Nenehno je poudarjala, da le ona zna za »pet«. Na prste ene roke bi prešteli odličnjake telovadbe, brez števila pa je tistih, ki jim je dvojka iz telovadbe kazila šolsko spričevalo.

V gimnaziji nam je znala profesorica priljubiti v osnovni šoli tako osvojenega telovadnico. Po svoji zdravi pameti je presodila, kakšne so posameznikove fizične sposobnosti, znala jih je spodbujati — a to tako, da je posamezne nadarjenec znala vključiti v razne sekcije športnega društva Jesenice.

Verjemite mi, da je znala nam drugim, ki smo že tedaj dali vedeti, da bomo zgolj rekreativci, tako priljubiti smučarju, da smo ji še danes hvaležni. Nikoli nismo in najbrž nikoli ne bomo pretekle 2400 metrov v dvanajstih minutah, nikoli napravili premeta, a smo tako navdušeni rekreativci, da še vedno gibamo svoje stare kosti na naših otroki, ki nam na smučišču že nekaj let vztrajno kažejo, da so že zdavnaj prerasli svoje starše učitelje.

Zato navjam za strpnost, veselje in dobro voljo v telovadnici v prepričanju, da je treba »ta narod« rekreativno navdušiti, ne pa s tako strogim vzgojem marsikoga odvratiti. Nadarjenci se takoj opazijo, napotijo naj se v športna društva, v manj nadarjenih pa naj bi psihološko, razumevajoče priljubili tisti šport, ki naj bi jim kasneje rekreativno še kako koristil in jim v življenju dajal novih moči, življenjskega smisla in radosti.

Z. Bregant, Jesenice

Loški umetniški utrip v šesti sezoni Violinist Tomaž Lorenz in pianistka Alenka Šček-Lorenz

V okviru četrtega koncerta šeste sezone tradicionalnih Loških umetniških utripov v kapeli puštalskega gradu sta nastopila s standardnim violinskim recitalom ljubljanski violinist TOMAŽ LORENZ in pianistka ALENKA ŠČEK-LORENZ. Umetnika sta igrala dve violinski sonati (Mozart, B-dur, KV 454, in Schumann, a-mol, op. 105), Dvoržakove Romantične skladbe, op. 75, violinist T. Lorenz pa še slovensko violinsko solistično delo — Ramovšev Ekstrema.

Od vseh 34 violinskih sonat in dveh variacij (za violino in klavir) salzburškega »Amadeusa«, ki so nastale od 7. do 31. leta njegove starosti, je bila tudi tokrat izvajana Sonata v B-duru, KV 454, opus zadnjih štirih Mozartovih Sonat. Kompozicijsko prečiščeno delo je nudilo umetnikoma dovolj poudarjenih izzivov, ki sta jih vse po vrsti rešila z dokaj optimalno veščino ter muzikalnim in stilnim pristopom tako univerzalne ter pristno čiste in jasne Mozartove glasbe. Nekaj malenkostnih težav ter še vedno nekaj povsem optimalnih poudarjenih nemirov sta si umetnika še privoščila, zato pa je bila njuna interpretacija redko izvajane Schumannove Sonate za violino in klavir št. 1 v a-molu, op. 105, po vseh muzikalnih kriterijih najboljša delo tega umetniškega večera. Kljub temu da Robert Schumann slovi izključno po klavirski igri in da je tudi njegova violinska glasba med redkeje izva-

janimi deli, pa sta Tomaž Lorenz in Alenka Šček-Lorenz prav s pričujočo Schumannovo Violinsko Sonato odigrala credo svojega tokratnega umetniškega večera. Tako po danih možnostih razpoložljivih instrumentov (violina in klavir), kakor in predvsem po njunem umetniškem ter poudarjenem pristopu, sta se oba Lorenza kar najbolj subtilno združila v pričujoči Schumannovi glasbi.

Lorenz sam je po premoru igral še njemu posvečeno solistično violinsko delo — Ekstrema za violino solo slovitega slovenskega skladatelja ter inovatorja v glasbi 20. stoletja, Primoža Ramovša. Za konec pa smo prisluhnili še štirim razpoložljivim skladbam Antonina Dvoržaka — Romantičnim skladbam, op. 75, za violino in klavir. Skladateljstvo godčevstvo v pozitivnem smislu te obče zapisane besede o Dvoržakovi glasbi se je v Lorenzovih rokah izkazalo za dobro nakazane poudarjalne izzive, kjer sta umetnika prav gotovo utrdila svojo nadaljnjo in skupno pot na večje in pomembnejše koncertne odre.

FRANC KRIŽNAR

Večer pantomime Andresa Valdesa

Jesenice — V soboto, 16. novembra, ob 19.30 bodo v gledališču Tone Čufar priredili večer pantomime Andresa Valdesa in Jane Kovač z naslovom Črno-belo. Umetnika sta ga pripravila za lanski poletni festival v Ljubljani. Pantomimik Andres Valdes je pri nas dobro znan, prišel je s Kube, že več kot dvajset let pa živi v Ljubljani.

Predstava bo trajala uro in pol. »Ni ga med nami, ki ga ne bi znašla osebnost nemega filma, Charles Chaplin, ki je imel edinstven smisel za grotesko in pantomimo, s katero se je uveljavil v filmu, že spravljal v smeš in dobro voljo. Večer pantomime Črno-belo bo umetniško doživetje, ki nam bo s svojo govornico ustvarilo nenavaden, čaroben in tako zelo človeško humorno, pa tudi pretresljivo srečanje s čistim gledališčem,« piše Vesna Arhar. Torej, ne ostanite v soboto doma!

Predstava je za izven, vstopnice bodo prodajali uro pred predstavo pri blagajni gledališča, rezervirate pa jih lahko vsako dopoldne od 8. do 14. ure.

Lutkovni seminar

Kranj — V Delavskem domu v Kranju se bo v soboto, 16. novembra, začel lutkovni seminar, trajal pa bo štiri sobote zapored. Zanimanje je dokajšnje, saj se je prijavilo že 40 slušateljev, predvsem režiserjev in mentorjev lutkovnih skupin. Seminar obsega splošni uvod, zgodovino lutkarstva ter različne lutkovne tehnike, dramaturgijo lutkovnega besedila, glasbeno spremljavo, skratka vse, kar sodi k lutkovni predstavi. Poseben poudarek pa bodo dali izdelavi lutk in postavitvi predstave. Seminar bo vodil Saša Kump, sodelovali bodo tudi drugi strokovnjaki s posameznih področij. Seminar pripravlja Zveza kulturnih organizacij Kranj s sodelovanjem drugih zvez na Gorenjskem.

Začelo se je srečanje mladih filmarjev

Kranj — Danes se je v prostorih likovne galerije Nova začelo XX. srečanje mladincev filmarjev, ki ga pripravljata Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Skupina kranjskih kinoamaterjev. Kot so nam povedali organizatorji, se letošnjega festivala udeležuje šest slovenskih kinoamaterskih klubov, ki bodo prikazali 25 filmov, prihajajo pa tudi mladi filmarji iz zamejstva.

Danes ob 9. uri je uradni začetek srečanja, ob 10. uri dopoldanska pregledna projekcija, ob 15. popoldanski prikaz mlade filmske ustvarjalnosti, zvečer ob 20. pa projekcija najuspešnejših filmov Skupine kranjskih kinoamaterjev.

V kranjskem kinu Center 15. in 16. novembra Drugi pregled amaterskega alpinističnega filma

Osem alpinističnih filmov, po štirje bodo na sporedu v petek in soboto ob 20. uri v kinu Center v Kranju, so posneli v glavnem alpinisti-vrhunski športniki, amaterski filmarji. Ker je filme izbrala strokovna žirija, so verjetno najboljši izmed veliko posnetih v zadnjih letih. Takrat, ko se odloča o človeškem življenju, ko veter in mraz poskušata stresti iz stene vsiljivca, ali takrat, ko te preveva lepota in čutiš, da postajaš z goro eno — takrat je težko misliti na film. Ker hočejo alpinisti tudi zase ohraniti del lepote in trpljenja, vzamejo v roke kamero in snemajo. Na robu možnega nastajajo slikovni zapisi, doma nastane nov film, alpinistu spomin na premagano in izziv za naslednjic, gledalcu v premislek in estetski užitek.

KULTURNI KOLEDAR

DUPLJE — V teh dneh je družina Mauser zaključila predzadnjo fazo obnove dupljanske graščine. V najstarejšem obokanem delu stavbe so odprli muzej, v katerem je postavljena stalna razstava o zgodovini graščine. Ob tej priliki je bila v samozabzbi izdana zgodovina dupljanske graščine. V ostalih obnovljenih in opremljenih prostorih pa je na ogled razstava slik in akvarelov akademskega slikarja Franceta Slane.

KRANJ — V Prešernovem gledališču v Kranju bo gostovalo v petek, 15. novembra, in soboto, 16. novembra, MGL Ljubljana z delom A. Goljevščka Pod Prešernovo glavo. Predstava bo ob 19.30 za red petek II in red sobota II.

ŠKOFJA LOKA — V knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki bo v torek, 19. novembra, ob 17. uri Ura pravljic. V sredo, 20. novembra, ob 18. uri pa bo Večer z diapozitivni.

DOMŽALE — V kinodvorani v Domžalah bo drevi, ob 20. uri, gostovalo Šentjažobsko gledališče iz Ljubljane z delom V. Havel AUDIENCA.

V kulturnem domu v Ihanu bo jutri, 16. novembra, ob 20. uri nastopil Branko Miklavc — avtorski večer: »Pomarančnikovo prvo gostovanje« in »Jubilej«.

BESNICA — Lutkovna in gledališka skupina KUD Jože Papler Besnica bosta v soboto, 16. novembra, ob 19.30 pripravili kulturni večer z uprizoritvijo lutkovne igre **Grdi raček in gledališke predstave Kje je meja**. Kulturni večer bodo v Podblici ponovili v nedeljo, 17. novembra, ob 15. uri.

PODNART — V Domu kulture v Podnartu bo v soboto, 16. novembra, ob 19. uri gostoval **moški pevski zbor France Bevk iz Šmarji pri Kopru**, vodi ga Rozana Kostial. Zbor s Primorske ima z **moškim komornim zborom DPD Svoboda iz Podnarta** že dolgoletne prijateljske stike in vsako leto si izmenjata gostovanje. Letos bosta zbor koncert priredila v Podnartu.

KRANJ — Drevi ob 19. uri bo v avli kranjske gimnazije večer poezije in glasbe. Slišali boste lahko pesmi treh mladih avtorjev: **Dušana Grobovška, Matevža Koširja in Marka Studna**. Poskrbeli bodo za glasbeno spremljavo. Pri Zvezi kulturnih organizacij Kranj so natisnili zbirko njihovih pesmi.

TRŽIČ — V prostoru Kurnikove hiše v Trzinu bo drevi ob 18. uri otvoritev fotografske razstave Boštjana Gunčarja. Razstava bo odprta do 4. decembra.

LJUBLJANA — V kulturnem domu ŠPANSKI BORCI v Ljubljani bodo drevi ob 19. uri odprli razstavo slik akademskega slikarja Fethija Zbidija iz prijateljskega mesta Soussa, Tunizija. Razstava bo odprta do 25. novembra.

Bojan Rakovec se uveljavlja

Kranj — Obetavni kranjski kantavtor Bojan Rakovec, poleg Romane Kristanec zmagovalec letošnje Iskrine Zlate slušalke, se vse bolj uveljavlja. Letos je na številnih koncertih izpilil svoj glasbeni izraz, tako da si izpili obeta snemanje. Radijski poslušalci ga že dobro poznajo, zlasti mlajša publika. Med novostmi, ki jih

Sredi Cerklj stoji spomenik skladatelju Davorinu Jenku, doprnski kip je delo akademskega kiparja Lojzeta Dolinarja. Načrt postavitve je naredil arhitekt Jože Plečnik, spomenik so odkrili 17. oktobra 1954. let a.

Foto: J. Kuhar

Koncert v spomin Davorina Jenka

Cerklje — Jutri, v soboto, 16. novembra bo ob 19.30 v osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah osrednja slovesnost ob 150-letnici rojstva slovenskega skladatelja Davorina Jenka. Ob tej slovesnosti bo imel moški pevski zbor Kulturno-umetniškega društva Davorin Jenko pod vodstvom Jožeta Močnika slavnostni koncert. Zbor je lani praznoval 25-letnico uspešnega delovanja.

Slovenski skladatelj Davorin Jenko se je rodil 10. novembra 1835. leta v Dvorjah pri Cerkljah. Takrat, ko je zagledal na Podjedovi kmetiji, kakor se je reklo po domače, luč sveta, so bile razmere našega malega naroda vse več kot rožnate. Slovenski jezik ni bil v rabi ne v šoli ne v uradih. Ko je končal šolanje, je šel 1859. leta študirat na Dunaj pravoznanstvo, kjer pa se je ukvarjal tudi z glasbo. V času njegovega bivanja na Dunaju so slovenski študentje ustanovili pevsko društvo in izbrali Jenka za pevovodjo. 1860 leta je Jenko uglasbil pesem Naprej, zastava slave. Leta 1863 se je preselil v Pančevo in prevzel vodstvo zbora, kmalu se je zivil v srbsko življenje in se prilagodil njihovim običajem. Jenkov sloves se je hitro razširil. 1871. leta je postal kapelnik in skladatelj srbskega narodnega gledališča, kjer je ostal polnih 32 let. Predelal in uredil je 54 gledaliških del, napisal pa je tudi več koncertnih uvertur in solističnih pesmi. Zložil je tudi več kot 200 pesmi, med njimi: Naprej, zastava slave, Lipa zelenela je, Tiha luna, Strunam, Kje so moje rožice, Zdravica, itd.

Davorin Jenko je umrl 25. novembra 1914. leta v Ljubljani. Za svoja umetniška dela je Jenko prejel najrazličnejša priznanja.

Na sobotnem koncertu v Cerkljah bomo poslušali le Jenkove pesmi.

J. Kuhar

Sodobna slovenska operna ustvarjalnost

Kačji pastir

Maribor — V sredo, 27. novembra, ob 19.45 bo Slovensko narodno gledališče v Mariboru pripravilo slovensko prazgodovno opero Kačji pastir skladatelja Pavla Merkušja in libretistke Svetlane Makarovič. Izvedli jo bodo v počastitev 65-letnice delovanja slovenske opere v Mariboru, pred predstavo bo ob jubileju spregovoril dr. Matjaž Kmecl, predsednik republiškega komiteja za kulturo.

V torek, 26., in v sredo, 27. novembra, pa bo v Mariboru potekal simpozij na temo Sodobna slovenska operna ustvarjalnost. S pozdravnimi besedami ga bosta v torek ob 10. uri v dvorani KUD Pošta nasproti gledališča odprla Jure Kislinger, upravnik SNG Maribor, in dr. Vladimir Bračič, predsednik kulturne skupnosti Maribor. Najprej bo o operi na Slovenskem spregovoril Borut Loparnik, sledili bodo pogledi Bojana Šti-

ha na repertoar obeh slovenskih opernih hiš po letu 1945, Katarina Bedina zastavlja vprašanje o zavestnem upiranju novejši estetiki, Samo Hubad bo osvetlil naš operni trenutek, Vlado Golob pa bo podal nekaj misli o operni kritiki. Delo simpozija bo vodil dr. Henrik Neubauer. Ob 15. uri bodo v odmoru uprizorili Partizanko Ano Rada Simonitija. Simpozij pa se bo nadaljeval ob 17. uri, ko bo o slovenskih novitetah v sporedu mariborske operne hiše po osvojitvi govornila dr. Manica Špental, o slovenskih novitetah ljubljanske operne hiše pa dr. Henrik Neubauer, o slovenskih operah na radiu in televiziji Peter Bedjančič, o povojnem sodelovanju slovenskih in hrvaških opernih ansamblov pa Branko Polič. Popoldansko delo simpozija bo vodil Vlado Golob.

V sredo, 27. novembra, ob 10. uri bo seja častnega in organizacijskega odbora ob jubileju, ob 11. uri pa se bo nadaljeval simpozij. Na temo Zakaj (ne) pišemo opere? bodo spregovorili Dariojan Ložič, Jakob Jež, Aleksander Lajovic, Lojze Lebič, Marjan Lipovšek, Pavle Merku, Tomaž Svet in Pavle Šivic, delo bo vodil Borut Loparnik.

Zvečer ob 19.45 pa, kot smo že dejali, bodo uprizorili opero v treh dejanjih Kačji pastir Pavla Merkušja.

SPORED

PETEK, 15. novembra, ob 20. uri

Samostani pripeti v nebo (Oton Naglost)

Avtor najboljših filmov z lanskega festivala se predstavlja s filmom o plezanju po stolpih grške Meteore. Uspelo mu je združiti alpinistiko in motiviko na atraktiven način. V stolpih podoživlja plezanje, naravno in kulturno dediščino.

Škriti vrh (Borut Bergant)

Alpinistična odprava AO Tržič na Hidden Peak v Karakorumu leta 1977 je sicer časovno zapoznel spomin, a razgiban filmski zapis danes, žal, že pokojnega alpinista. Drugi osemtisočak sta osvojila

Kranjčana Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik. Dogajanje na odpravi komentira njen vodja Janez Lončar.

Proti deveti stopnji (Joco Balant)

Film je dobitnik srebrne plakete festivala na Češkem.

Trije dnevi na velikano- vem grebenu (Matjaž Dolenc)

S sprehodom po grebenu Grandess Jorasses nam avtor dokaže, da Centralne Alpe s svojim višinskim okrasom ne zaostajajo za ledenimi grebeni ostalih gorstev sveta. To je plezanje v svobodi, luči, med globino ledenih prepadov in neskončnih obzorij.

SOBOTA, 16. novembra, ob 20. uri

Makalu (Tomaž Jamnik)

Udeleženec naše odprave iz leta 1975, ki je pod vodstvom Aleša Kunaverja utrla novo smer himalajizma — plezanje težkih sten — v svojem filmskem zapisu živo komentira spomine na enega največjih uspehov naših odprav.

Kdor je pogumen (Brane Bitenc)

Z iznajdljivostjo in preprosto filmsko govorico razbija šablono običajne filmskega pripovedovanja. Z izvirnostjo nam odkriva alpski svet iz sicer znanih, a filmsko neodkritih delov zakladnice narave.

Lotse (Peter Markič)

Naša, v Himalaji najbolj dramatična stena se letos drugič predstavlja s filmskim zapisom udeleženca odprave. Vse je tako, kot smo o steni že vajeni: izredno težko, komaj verjetno, a premagano. Avtorjev komentar vtis še poglobi.

Yalung Kang (Tomaž Jamnik)

Deset let potem, ko smo z Makalujem stopili v svet najboljših odpravarskih narodov, smo z osvojitvijo stranskega vrha Kangčenzunge prek devičke severne stene ponovo dokazali, da smo še vedno v vrhu. V zmagovalni navezi sta bila Gorenjca Tomo Česen in Borut Bergant.

Iz slovenske narodne kuhinje

Prekmurska gibanica

Prekmursko gibanico so prvotno pripravljali iz dveh vrst testa, iz krhkega, ki so mu rekli podplatasto testo, in iz vlečenega testa. S podplatastom testom pokrijemo dno pekača, ker je to težka gibanica, pripravljena včasih celo iz štirih različnih nadevov in mora biti spodnje testo močnejše.

Sestavine:
krhko (podplatasto) testo za spodnjo plokev: 25 dag mehke pšenične moke, 8 dag masla, 1 jajce, 2-3 žlice bele vina, 1 žlička sladkorja, ščepec soli;

vlečeno testo: 75 dag mehke moke, 1 rumenjaki, 3/8 l mlačne vode, sol

Nadevi:
1. 30 dag domače skute, 1 jajce, 2 žlici sladkorja, 1 dcl kisle smetane, ščepec soli

2. 20 dag zmletega moka, 1/2 dcl smetane ali mleka, 1 jajce, 1 žlica sladkorja

3. 20 dag zmletih orehov, malo sladkorja, cimet

4. 1/2 kg jabolka, 10 dag rozin (po želji), malo sladkorja, malo cimeta.

KUHARSKI RECEPT

Vse sestavine, ki jih potrebujemo za krhko (podplatasto) testo, pomešamo v primerni skledi in zamesimo testo. Mesimo ga toliko časa, da postane lepo gladko, in obdelanega damo počivat. Če nimamo pri roki masla, lahko umesimo testo s smetano.

Medtem ko krhko testo počiva, umesimo vlečeno testo. Iz vseh naštetih sestavin zamesimo gladko mehko testo in ga prav tako postavimo počivat. Ko obe vrsti testa počivata, pripravimo vse štiri nadeve. Pri prvi in drugi vrsti nadeva vse sestavine, ki jih potrebujemo, damo v skledo in dobro premešamo. Pri tretji vrsti nadeva zmlete orehe osladkamo in odisavamo s cimetom. Orehe pustimo suhe (ponekod jih poparijo z mlekom). Pri četrti vrsti nadeva jabolka očistimo, olupimo in nastrgamo, jim primešamo malo sladkorja in cimeta ter po želji dodamo še očiščene rozine.

Ko smo pripravili vse štiri vrste nadevov, se spet lotimo testa. Spočito krhko testo razvaljamo za pol prsta na debelo in ga

položimo na dno nameščenega lončenega pekača. Testo naj sega na rob pekača.

Nato spočito vlečeno testo rahlo raztegnemo po z moko potresenem prtiču in ga pustimo, da se nekoliko osuši.

Zdaj začnemo sestavljati gibanico. Po spodnjem testu namažemo najprej makov nadev, ga pokrijemo z okroglim listom vlečenega testa in poškopimo s smetano ali z raztopljenim maslom. Ta list vlečenega testa premažemo s skutnim nadevom in ga pokrijemo z naslednjim listom vlečenega testa. Tudi tega poškopimo s smetano in ga potresemo z orehi. Nanj položimo nov list vlečenega testa in ga poškopimo z maslom. Nato po testu potresemo jabolčni nadev. Še tega pokrijemo z vlečenim testom in testo poškopimo z maslom. Na vrh položimo še en do dva lista testa. Pazimo, da vsak list testa vedno poškopimo z maslom.

Tako je gibanica pripravljena za pečenje. Pečemo jo na zmerni temperaturi pol ure, nato zlijemo po njej 2 dcl domače kisle smetane in jo pečemo še pol ure.

Gibanica je seveda najbolj okusna, če je pečena v krušni pečici.

UMRL JE ZARADI STRTEGA SRCA

Dobro je znano, da marsikateri človek umre kmalu po smrti ljubega človeka, zakonskega tovariša, otroka ali bližnjega prijatelja. Pojav nemara poznamo vsi in zdravniki ga opisujejo že iz najstarejših časov. V preteklosti so tako smrt pripisovali naključju ali pa, kar je bilo še pogostejše, romantičnim povezavam, kajti srce je ljudem vedno pomenilo ljubezen. Pred nekaj leti pa so medicinski raziskovalci spoznali, da je smrt zaradi »strtega srca«, primer, kako stres ali huda obremenitev vpliva na človekovo telo. Ko so iskali vzroke, ki bistveno prispevajo k obolenju srca in ožilja, se je pokazalo, da je smrt v družini med najhujšimi stresi, med najpomembnejšimi dejavniki, ki človekovo zdravje prizadenejo. Udarec ni le duševni; človeku, ki hudo žaluje, se zmanjša telesna odpornost in postane občutljivejši za bolezni, spremeni se mu hormonsko ravnovesje. Raziskovalci ugotavljajo, da stres ali žalost včasih človeka tako hudo prizadene, da postane dovzetnejši za smrt, ne zato, ker bi mu žalovanje strilo srce, temveč zaradi hudih posledic, ker mu telo pomankljivo deluje in nazadnje odpove.

ZELIŠČNA KOPEL

Zeliščna kopalnica je posebno primerna za starejše ljudi. V prijetno toplo vodo vsujemo prgišče priljubljene zeli ali žličko smrekovega, evkaliptusovega ali metinega olja. Voda ne sme biti prevroča. Pripravili se boste, da vam bo ta kopalnica, ki naj traja približno petnajst minut, nena- vadno pomirila živce in sprostita telo.

MODA

V prejšnjih rubrikah sem vas seznanila z osnovnimi novostmi letošnje zimske mode. Danes pa bom začela opisovati posamezne modele. Lahko pošljete razna vprašanja, na katera vam bom z veseljem odgovorila.

Za danes sem izbrala model srajce, ki jo lahko nosi ženska ali pa moški. Sešita je iz tople flanele, ki jo pri nas dobite skoraj v vseh trgovinah z blagom. Model je krojen široko, ramena ima podaljšana, ruski ovratnik se na eni strani podaljša v okrasni trak, ki ga zapnemo na rami z gumbom ali netom. Zapanjanje je po vsej dolžini.

Trak se ponovi še enkrat, prišit je na desni rami in se zapenja na levi sprednji strani pri žepu. Zadaj se ponovi, saj sta zadnji in prednji trak prišita skupaj, na isti rami. Blago lahko izberete v karo vzorcu, dodatke pa v eni izmed barv, ki je v karu. Kroj ni zahteven, zato upam, da boste dobile lepe izdelke, če se boste lotile šivanja.

Bidovec

TA MESEC NA VRTU

Pripravimo kompost

Predén kompostnica zmrzne, parimo prst za pomladansko setev v zabožke in v grede. Zmrzla prst zahteva pripravljenju preveč pare; ta se kondenzira v vodi in spreminja prst v blato. Takšna zemlja ni primerna za setev, ker je izgubila strukturo in se ne obnovi tudi po osušitvi.

S parjenjem uničimo v prsti vse bolezenske kali, živalske škodljivce in seme plevela. Poleg tega se mobiliziramo hranilne snovi, ki so morda v prsti. Najbolj preprost parilnik je kotel, kakršnega poznamo iz starejših pralnic. Potrebujemo samo še gosto mrežo v obliki sita, ki se prilagaja notranjosti kotla. Razdalja med dnom kotla in mrežo naj bo okrog 15 cm. To dese-

žemo tako, da damo na dno kotla nekaj debelih kamnov in nanje položimo mrežo. V kotel nalijemo vode 12 do 15 cm visoko, nato mrežo s prstjo poležemo na kamne. Ko pod kotlom zakurimo, ga pokrijemo s pokrovom, da ne bi para uhajala. Navadno pokrov ne tesni zadosti, zato ga moramo pokriti še z nepropustno plasto ali s plastično folijo (priročnejši od opisane - ga kotla je brzoparilnik za kuhanje svinjske piče).

Zemljo moramo pariti približno eno uro, da uničimo v prsti vse bolezenske kali in škodljivce. Preparirano zemljo spravimo na prostem, prostor naj bo čist, da se zemlja ponovno ne okuži. Najboljše naredimo, če zemljo naložimo na plastično folijo.

PRAV JE, DA VEMO

Kako preskušamo lepoto

Kadar le malo sumite, da vam lepoto draži oči, lasišče, kožo obraza ali udov, napravite naslednji preprost preskus. Vzemite kanec pripravka, ki se vam zdi kvaren, in ga stisnite na košček gaze. Narahlo ga pritisnite na kožo nadlahti, kjer je koža najbolj občutljiva, in obvezite. Kri-

ca s pripravkom naj ostane osemindeset ur na koži, potem jo vzemite proč. Če na koži pod krpico ni nobene rdečine je pripravek neškodljiv, v nasprotnem primeru pa lepoto ni za vas. Če ste preobčutljivi na mnoga lepota, je najbolje, da uporabljate samo najčistejšo lepoto vodice in olja. Zdaj že prodajajo lepota, ki ne izzivajo kožne alergije.

IZ ŠOLSkih KLOPI

OB GROBU

Spomnim se nje, moje prijateljice Olge. Bila je leto starejša od mene in že več kot osem operacij je imela za seboj, a je na žalost mesec po tem, ko sva se razšli, po trinaesti operaciji umrla.

Se se spominjam njenih nasmejanih lic in njenih dolgih, bujnih pšeničnih las, ki so morali biti na eni strani glave čisto pobriti, na drugi strani pa so svobodno vihrali. Pobriti so bili zaradi njene bolezni, ki ji ni dala uživati lepe mladosti. Zgodaj, pre zgodaj je umrla. Takrat, ko sem to izvedela, me je zabolelo v prsih. Neznana roka je odprla ventil in iz mene so se vlije solze. Še sedaj, ko se v kakšnih lepih večerih spomnim nje, mi privrejo solze na oči in ne morem si kaj, da ne bi zajokala. Stisne me pri srcu in obide me žalost.

Kdaj pa kdaj še vzamem v roke zvezek, v katerega sva pisali različne naloge in si jih ocenjevali. A kaj moreš, življenje teče naprej in ob svoji poti pušča sveže gomile, kakor reka življenja pušča za seboj naplavine. Včasih se vprašam, zakaj jo je smrt vzela k sebi. Ali ni vedela, koliko volje do življenja je imela?

Irena Pristavec, 7. r.
OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda
Kr. gora

NE PREZRITE!

Da bi bila naša rubrika še bolj pestra, pošljite dobre fotografije, risbe, uganke, šale, križanke, sestavite svojo pop lestvico, sporočite naslov, če bi se radi dopisovali z vrstniki, s stavkom ali dvema opišite, kaj vam pri starejših ni všeč, kdo je po vašem mnenju dober učitelj, kdo slab, povejte, kdo je vaš najljubši pevec, športnik, skratka: postavite kratke izseke iz vašega šolskega in »zasebnega« življenja in jih pošljite v uredništvo.

KNJIGE

Rada berem knjige. Do sedaj sem jih prebrala že veliko. Najrajši berem knjige, v katerih se osebe pogovarjajo. Včasih naletim na kakšno knjigo, ki se mi ne zdi zanimiva. Poskušam jo razumeti. Pri kakšni knjigi mi to potem uspe, pri kakšni pa tudi ne. Zato tiste knjige ne berem naprej. Velikokrat grem v knjižnico. Tam poiščem knjigo, ki je zame najbolj primerna. Imamo tudi slabe

knjige. Iz teh se ne naučimo nič dobrega. Nekatere knjige opisujejo naravo, gore, živali, rastline. Tudi te so zelo zanimive.

Knjiga je najboljša prijateljica, ki te nikoli ne zapusti! Zato tudi ti knjige ne zapusti! Beri jo ob vsaki priložnosti! Kajti iz dobre prijateljice se naučiš dobrih stvari.

Andreja Bergelj, 5. c.
OŠ J. in S. Mlakarja
Šenčur

PO NAGRADE

V petek me je tovarišica razveselila z novico, da je moj spis na temo S kolesom varno v šolo med desetimi nagrajenimi. Povedala mi je še, da bomo šli v soboto v Ljubljano na podelitev nagrad.

Ob osmi uri smo se odpeljali z avtobusom. Nisem bila edina med nagrajenci naše šole. Nagrado za spis sta pričakovali še dve učenci, dva učena pa za likovni izdelek.

Do prireditve je manjkalo še dobro uro, zato smi si ogledali nekaj mestnih znamenitosti. Malo pred deseto smo prišli pred veleblagovnico Metalko, kjer so se zbirali nagrajenci. Bil je hud mraz in komaj sem čakala, da se začne program.

Končno! Napovedovalec je pozdravil vse navzoče. Nekaj je povedal o nagradah, potem je k mikrofonu povabil miličnika in direktorja Metalko. Zdelo se mi je, da ves ta govor traja v nedogled. Ni ti malo me ni zanimalo, kaj govori, saj sem vse preveč nestrpno čakala na razglasitev in razdelitev nagrad. Te so bile zelo mamljive. Na odru je na mizici ležalo polno majhnih zavitkov z barvicami romi, denarnih bonov, priznanj, ob mizi pa so se vablivo razkazovali zeleno dirkalno kolo, zraven rdeč poni in smuč.

Vendarle! Zdaj bo, kar bo! Najprej so podelili nagrade za likovne izdelke. Prejela sta ju tudi dva naša učenca. Približal se je zame najpomembnejši trenutek. »Sedaj bomo podelili nagrade za najboljše spise,« se je oglasilo po zvočniku. »Učenci, ki bodo prejeli enakovredne nagrade, so...« Pomislila sem: niso me poklicali, torej sem med prvimi tremi. Kljub mrazu mi je postalo vroče. Spet se je oglasil napovedovalec. Razglasil je zmagovalce. Tretjo nagrado, smuč, je prejel neki učenec, drugo nagrado, poni kolo, je dobila naša osmošolka Sonja Toporš in jaz — prvo nagrado. Čakalo me je zeleno športno kolo ter priznanje, zlati trak Dnevnika. Bila sem presrečna.

Skupaj z najnima kolesoma smo potem odšli na postajo. Zložili smo ju v prtljžnik in se odpeljali proti Kranju.

Vso pot domov sem šla peš ob kolesu, čeprav me je hudo mikalo, da bi se usedla nanj. A kaj, ko je bilo zame le malo preveliko! Doma so mi vsi čestitali. Starši, ki pač nikoli ne morejo brez napotkov, so še dodali: »Pa glej, da se zdaj ne prevzameš!

Nina Klakočar, 6. a r.
OŠ Matije Valjavca
Preddvor

Spoštovani!

Tale deček Kristofor Isoski je pred desetimi meseci prišel iz Makedonije v Gorenjo vas. Zelo je prizadeven in nardarjen, zelo dobro že govori slovensko. Prosim, če bi mu v spodbudo objavili ta spis (seveda popravljen), ki ga je napisal čisto sam.

M. Mrak

Objavljamo — brez popravkov.

MOJ DOM

Moj sedanji dom je v bloku. V njem stanuje več ljudi. Moj dom je v drugem nadstropju. V bloku je lepo. Okrog bloka je lep travnik in dosti prostora za igro, kjer se igram. Okrog bloka je dosti gozda, kamor v prostem času grem z atijem in mamico na sprehod. V gozdu je zelo lepo. Ko hodim po gozdu, se spomnim svojega rojstnega doma v daljni Makedoniji. Spomnim se naše hiše, bakice, ki mi včasih piše. Spomnim se svoje muce in psa, ki sem ju imel zelo rad, gozda, kateri je podoben vsakemu gozdu, lep na svoj način. Zdaj je moj dom tu in ga imam rad. Rad imam zime, pašnike, reko, z eno besedo vse. S preprostimi besedami: dom moj, rad te imam.

Kristofor Isoski, 3. b

OŠ Ivana Tavčarja

Gorenja vas

ODGOVOR NA ČLANEK VOJNA V KINU

Na željo uredništva in piscev članka v Gorenjskem glasu dne 25. oktobra v rubriki Iz šolskih klopi dajemo naslednji odgovor:

O našem obnašanju ob ogledu ekoloških in etnoloških filmov smo v razrednih skupnostih spregovorili takoj po ogledu filmov in ponovno po izidu članka.

Odgovornost za ravnanje smo sprejeli nase in obenem ostro obsodili obnašanje nekaterih naših učencev. Svojega ravnanja ne moremo opravičevati, želimo le opozoriti na nekatere stvari, ki so tudi vplivale, da je prišlo do takega obnašanja.

Dvorana kina Center je bila prepolno zasedena, čeprav je bila rezervirana le za našo šolo. Za mnoge učence naše šole ni bilo sedežev. Še preden so se ti učenci z učitelji znašli, se je predvajanje že začelo.

Izbor filmov ni bil najboljši in predvsem mlajših učencev ni zanimal.

Slaba je bila tudi sinhronizacija oziroma ozvočenje, ki ni bilo primerno za tako množico.

V takem vzdušju je resnično prišlo do metanja kostanja, vendar moramo odločno povedati, da je kostanj letel vseprek in ni bil namenjen učencem šole Helene Puhar.

Mislimo pa, da navedeni razlogi, ki so tudi morda privedli do takega ravnanja, ne morejo opravičiti naših dejanj. V razgovorih v razrednih skupnostih smo jih zato ostro obsodili, obenem pa ugotovili, da smo se doslej znali dostojno obnašati in upamo, da bo tako tudi v prihodnje.

Seveda pa je vzgojno problem težko predvideti. Če se že ne bi, jih je najboljše reševati s tovariškimi dogovarjanjem.

Učenci in učitelji OŠ
Staneta Žagarja Kranj

VTISI Z EKSKURZIJE

Učenci osmih razredov naše šole smo bili na ekskurziji po Stajerski in Hrvaškem Zagorju. Ogledali smo si veliko lepih krajev in vsi imamo o tej ekskurziji lepe vtise.

Marjeta: Največ zanimivosti sem videla v mestu Ptuj. Videli smo ptujski muzej, v katerem so slike in pohištvo iz starih časov. V njem je tudi glasbena soba s starimi

glasbili. Povzpeli smo se tudi na Ptujsko goro, kjer je zelo lepa cerkev z znamenitim kipom Marije in vernikov.

Klemen: Najbolj mi je bilo všeč v zdravilišču Rogaske Slatine. Tam so vrele zdravilne mineralne vode, ki smo jo tudi poizkusili. Tudi tam kajenje steklasto smo videli. Zelo zanimivo je bilo gledati, kako so izdelovali steklaste izdelke.

Sabina: Najbolj zanimivo se mi je zdelo v vasi Kumrovec, rojstnem kraju Josipa Broza-Tita. Všeč mi je bilo zato, ker je cela vas preurejena v muzej. Ker je ostalo le malo, kot je bilo v Titovih otroških časih, si lažje predstavljamo njegovo mladost. Lepi vtise pa sem odnesla tudi iz Rogaske Slatine, zdravilišča znanega po vsem svetu. Izvirajo trije zdravilni vrelci: Tempel, Donat in Styria. Seveda smo vse to tudi poizkusili. Uh, nič kaj prijetnega okusa niso bili!

Marjana Slovnik, 8. b r.
OŠ Cvetka Golarja
Škofja Loka

Počitek v travi

Likovno opremo je tokrat prispeval Dušan Vinkovič iz osnovne šole Komenda-Moste.

TV SPORED

PETEK 15. novembra

8.45 TV v šoli:
17.35 Poročila
17.40 Spored za otroke:
A. Vučo: Prigode skupine »Pet petelinčkov« - nadaljevanje TV Bgd Sokoli, 3. del angleške lutkovne nadaljevanke
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 Odpadek - Surovina, 4. del zadnji del izobraževalne serije
20.05 Nastanek človeške vrste: Na začetku, 1. del angleške dok. serije
21.00 Ne prezrite
21.15 C. McCullough: Pesem pric trnov, 8. del avstralske nadalj. Pesem o Rolandu, francosko-kanadski film

Oddajniki II. TV mreže

17.10 Test
17.45 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija
18.15 In tudi letos, izobraževalna oddaja Z beograjskega festivala
18.30 Dnevi JRT - TV Skopje
18.45 Novinarski klub, notranjepolitična oddaja
19.00 Ohridsko poletje, oddaja resne glasbe
19.15 Povojne zgodbe, dokumentarna oddaja
19.30 Narodna glasba
19.45 Stanje po infarktu - TV film
20.00 Video klip
20.15 Zabavnoglasbena oddaja
20.30 Osvajanje vrha
20.45 Aconague, reportaža

TV Zagreb - I. program

18.20 Videostrani
18.30 Poročila
18.45 Zgodbe iz Nepričave - otroška serija
19.15 In tudi letos, izobraževalna oddaja Z beograjskega festivala
19.30 Rezbarka I. del ameriške nadaljevanke
19.45 Formula I - zabavna oddaja
20.05 V petek ob 22-tih, kulturni mozaik

SOBOTA 16. novembra

8.00 Poročila
8.05 Prigode prikljubljenih pravljic - Rdeča kapica, 7. del lutkovne nanizanke
8.20 A. Vučo: Prigode skupine »Pet petelinčkov«, TV Beograd

8.35 Pegam in Lambergar - narodna pesem
8.45 Domače in gozdne živali
9.00 Pesmi in zgodbe za vas - Lj. Bauer: Parnik Colombina
9.15 Miti in legende: Biblijski miti - Zgodbi o Ruth in Esteri, nanizanka TV Beograd
9.30 L. Suhodolčan: Naočnik in Očalnik - Bolniška soba, 3. del nadalj.
10.00 Zgodba o slikarici - dokumentarni film za otroke
10.30 Mladostnik: Na poti k odraslosti, ponovitev 1. dela
11.00 Nastanek človeške vrste: Na začetku, ponov. 1. del angleš. dok. ser.
11.50 Dokumentare meseca: Vrtnar posebne sorte - ponovitev
16.50 Krotki lev - ameriški mladinski film
18.25 Zgodbe iz življenja rastlin: Ples ptic in vampirjev, francoskega dokumentarnega niza
19.10 Pariz: Nogomet - Kvalifikacije za SP 86 - Francija: Jugoslavija - prenos, v odmoru propagandna oddaja
21.30 Zrcalo tedna
21.55 Papirnati človek - ameriški film

Oddajniki II. TV mreže

16.50 Test
17.05 Lesena zgodba, predstava Mariborskega lutkov. gledališča na bienalu v Bujunju
18.00 Kiš in prvočolec - sovjetski mladinski film
18.30 Rdeči konj, 3. zadnji del nadaljevanke TV Skopje
20.30 Narodna glasba
21.00 Dnevi JRT 85 - TV Sarajevo
21.30 Vse o glasbi - otroška oddaja
22.15 Dejan Vesoljec, otroška oddaja
22.45 Živeti z naravo - dokumentarna oddaja
23.00 Čas podvigov, dokumentarna oddaja
23.30 Pogorelic v Kneževem dvorcu
23.35 Mladi 85 - glasbena oddaja
00.05 Top lista nadrealistov, zabavna oddaja
00.35 Glasba za konec - Plavi orkestar

TV Zagreb - I. program

8.50 TV koledar
9.00 TV v šoli
15.25 Sedem TV dni
15.55 Zvezda in smrt J. P. Murietta - sovjetski film
17.30 Revija folklorne in glasbe BiH - Sarajevo 85

18.15 Priručno vaši - dokumentarna oddaja
19.10 Bariz: Nogomet - kvalifikacije za SP 86 - Francija: Jugoslavija, prenos
21.30 Lov na Stegnerja - angleški film

NEDELJA 17. novembra

8.45 Poročila
8.50 Živ živ: Risanka, Bobek pred mikrofonom
9.50 Sokoli, ponovitev 3. dela angleške lutkovne serije
10.15 M. de Cervantes: Cervantes, 3. del španske nad.
11.05 Balkanski festival folklorne - Ohrid 85
11.35 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 Pod lipo, prenos iz Zdol pri Krškem
13.50 Mostovi
14.25 C. McCullough: Pesem ptic trnov, ponovitev 5. dela avstralske nadaljevanke
15.10 Mozaik kratkega filma: Odpadne vode, ameriški film
15.45 Poročila
15.50 Alpe Jadran, informativna oddaja
16.15 Toto in ženske, italijanski film (ČB)
18.50 Knjiga
20.00 V. Petrović-F. David: Bunja, drama TV Novi Sad
20.50 Sportni pregled
21.35 Portret - Pavle Šivic: Emotions fugitives

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Oddaja za JLA in jugoslovanski film dr. Mladen
12.00 Jubilejni koncert oparne pevke Ane Lipše Tofović
15.40 Glasbeno popoldne: Življenje kot ples, balet Zagreb: PJ v raketetu (Z) - Likomotiva: Budućnost-Titeks
18.25 Udeleženez in priča, oddaja iz kulture
19.30 Dnevi JRT 85 - TV Ljubljana
20.00 Periskop (Mladi raketarji)
20.35 Zrcalo tedna
20.55 Vida Zei: Recepcija, TV drama
22.10 M. Stibilj - M. Jeras: Slavček in vrtnica, balet
22.25 Nedelja na vasi, dokumentarna oddaja
22.55 Ko se korenin zaverno: Ljubljana - srce OF
00.00 Prvomajski koncert iz Postojnske jame

TV Zagreb - I. program

10.30 Nedeljska otroška matineja
12.00 Kmetijska oddaja

13.00 Varovanje kulturne dediščine, izobraževalna odd.
13.30 Izobraževalna oddaja
14.00 Mali koncert
14.15 Obale, 5. del sovjetske nadaljevanke
15.25 Nedeljsko popoldne
17.30 Vodnjak, ameriški film
20.00 Kako se je kalilo ljudstvo Gornjega Jaukocva, 1. del nadaljevanke
20.50 Sportni pregled
21.40 Reportaža

PONEDELJEK 18. novembra

8.50 TV v šoli
17.10 Poročila
17.15 Miličniki - otroci in ...
17.30 Pesmi in zgodbe za vas - A. S. Puškin: Bajka o ribiču in ribici, oddaja TV Zagreb
17.45 Kamila, portret Kamile Volčanske
18.00 Otvoritev 7. slovenskega knjižnega sejma, prenos iz Cankarjevega doma
18.45 Slovenska ljudska pesem: Pomurje (poje Koroški akademski oktet)
20.10 P. Andreota: Neunicljiva Marija, 2. del francoske nanizanke
21.05 Spoznano - neznano: Eureka in mi
21.45 Nižinski, božji klovn, baletna oddaja belgijske TV

TV Zagreb - I. program

17.30 Beograjski TV program
19.00 Indirekt, oddaja o sportu
19.30 Dnevi JRT 85 - TV Zagreb
20.00 »Vučkaj«, epizoda iz nadaljevanke
21.30 Številke in črke - kviz
21.55 Izbrani trenutek
22.05 Poročila
22.10 Stari album L P-a, dokumentarnoglasbena oddaja
22.55 Za Matildo, balet
23.15 Pogovor s pesmijo - revolucionarne in rodoljubne pesmi

TV Zagreb - I. program

16.20 Videostrani
16.30 TV v šoli
17.35 TV koledar
17.45 Ko se strehe pobelijo, otroška oddaja
18.15 Nekdaj in zdaj, izobraževalna oddaja
18.45 Zdravo mladi
20.00 Dinastija, 73. del ameriške nadaljevanke
20.55 Paralele, zunanjepolitična oddaja
21.25 Izbrani trenutek
21.50 Retrospektiva dokumentarnih filmov Zorana Tadića: Pripovedovanje lvice Štefanca-Mlinarja

TOREK 19. novembra

9.00 TV v šoli
16.30 Šolska TV
17.35 Pedenžep
18.05 Miti in legende - Biblijski miti: Zadnji sodniki in prvi kralji, nanizanka TV Beograd
18.25 Dolenjski obzornik
18.40 Periskop
20.05 I. Cankar: Pohujšanje v dolini Sentflorjanski, predstava študentov AGRTF
21.25 Omizje

Oddajniki II. TV mreže

16.45 Test
17.00 Številke in črke - kviz
17.25 Premor
17.30 PJ v hokeju - Partizan: Jesenice, prenos
19.55 Premor
20.00 Dnevi JRT 85 - Zaključni večer (do 22.00)

TV Zagreb - I. program

15.35 Videostrani
15.45 TV v šoli
17.00 Številke in črke - kviz
17.30 Poročila
17.45 Pisani avtobus, otroška oddaja
18.15 Čas knjige
18.45 V nedeljo, zabavna oddaja
20.00 Teme in dileme, notranjepolitična oddaja
20.45 Žrebanje lota
20.55 Filmi J. P. Meldilla: Rdeči krog, francoski film

Oddajniki II. TV mreže

15.50 Test
16.05 Številke in črke - kviz
16.50 Flipper, otroška serija
17.15 Ljubljana: Evropska liga v namiznem tenisu - SFRJ: ZRN, prenos
17.45 Subotica: Košarka - Kvalifikacije za SP 86 SFRJ: Belgija, prenos
19.15 Ljubljana: Namizni tenis - SFRJ: ZRN, prenos
20.45 Včeraj, danes, jutri
21.00 Izredni sportni pregled
21.15 Enota »Mursas«, dokumentarna oddaja Dražen Vrdoljak

ČETRTEK 21. novembra

8.45 Test
9.00 TV v šoli
16.25 Šolska TV
17.35 Že oglašja se klopotec
17.50 Mlada Breda
18.05 Svetovljana iz Poljan - brata Janez in Jurij Šubic
18.25 Notranjski obzornik
18.40 Mozaik kratkega filma: Treniranje atletike pri mladih, angleški film
20.10 Tednik
21.10 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
21.20 C. P. Snow: Tujci in bratje, 4. del angleške nadaljevanke

Oddajniki II. TV mreže

16.45 Test
17.00 Številke in črke, kviz
17.45 Lutkomendija, otroška serija
18.15 Prostorski načrti SRH, poljudnoznanstvena serija
18.45 Show Express, nemška zabavnoglasbena oddaja
20.00 Tass lahko objavi, 5. del sovjetske nadaljevanke
21.05 Gibljive slike - Orson Welles in

TV Zagreb - I. program

8.25 TV koledar
8.35 Lutkomendija, otroška serija
9.00 TV v šoli
15.50 Videostrani
16.00 TV v šoli
17.00 Številke in črke, kviz
17.45 Lutkomendija, otroška serija
18.15 Prostorski načrt SRH
18.45 Show Express, zabavna oddaja
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Pot v središče znanja, kviz

Oddajniki II. TV mreže

16.50 Test
16.55 Številke in črke - kviz
17.00 Številke in črke, kviz
17.45 Lutkomendija, otroška serija
18.15 Prostorski načrt SRH
18.45 Show Express, zabavna oddaja
20.00 Spekter, politični magazin
21.05 Pot v središče znanja, kviz

vaden hotel, kjer pa so navajeni kvečjemu na kakšnega krotkega psa. Tudi Fluffy je čisto krotak, ampak kako bi to dopovedali prestrašenim gostom v hotelu...

NEDELJA

16.15 Toto in ženske
Toto se tokrat predstavlja kot gospodar Scarpazzo, prodajalec v trgovini. Poročen je s klepetuljo, ki pa ga kljub zgovornosti le dolgočasni. Pogrezne se vase in postane pravi sovražnik žensk. Vendar ga ločitev ne potolaži. Počasi tudi pri sebi odkrije slabosti, pri ženi pa najde kup dobrih lastnosti, ki jih v dolgih letih zakona ni nikoli opazil.

PONEDELJEK

21.05 Spoznano - neznano: Eureka in mi
Eureka je skupni naziv za sporazum o združitvi evropskih držav, ki so se odločile, da bodo z lastnim ustvarjalnim potencialom poskušali konkurirati ZDA in Japonski. Gre pravzaprav za sporazum o mednarodnem tehnološkem sodelovanju (do zdaj ga je podpisalo osemnajst članic), ki naj bi v prizadevanju za doseg višje tehnološke ravni vključilo v akcije najuspešnejše inštitute in organizacije. Trenutno še ni jasno, kakšno stališče bo zavzelo vodstvo Eureka do našega časa, zato je zelo pomembno, kako bi slovenske in jugoslovanske organizacije združene dela in inštituti nastopili v programu (seveda, če se bo Jugoslavija vključila). V TV oddaji se bodo zbrali nekateri predstavniki inštitutov, tovarni in izvršnih svetov ter poskušali odgovoriti, na kakšni točki smo danes in kaj bi bilo treba storiti, da bi postali enakopravni član Eureka.

SREDA

21.00 Tujca na vlaku
Hitchcockov film kljub patini ni izgubil leska. Pripoveduje o Guyu in Brunu, tujcih, ki se srečata na vlaku in se zapleteta v zaupni pogovor. Guy bi se rad ločil, a žena ne privoli. Bruno bi se rad znebil očeta. Bruno predlaga, da si zamenjata umora, vendar Guy ne pristane. A umor se vendarle zgodi...

PETEK

Zgodba Adele H.
Adela H. je resnična oseba. Truffaut v svojem filmu opisuje nesrečno usodo Adele Hugo, hčerke francoskega pisatelja Victorja Hugoja. Občutljiva Adela se zaljubi v poročnika Pinsona, ki pa zadeve ne jemlje tako resno kot ona. Na koncu vse bolj drsi v revščino in blaznost. Nekaj časa se boja in zmedena klati po svetu, nato pa jo njena družina spravi v sanatorij, kjer preživi ostanek življenja.

RADIO

SOBOTA 16. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Pionirski tednik - 8.05 Sobotna matineja - 10.05 Pojte z nami - 11.05 Svetovna radijska - 12.10-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.05 Kulturna panorama - 16.00 Vrtija in EP - 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanjepolitični magazin - 18.00 Škatlica z godbo - 20.00-23.00 Slovincem po svetu

22.50 Literarni nookturno - 23.05 Od tod do polnoči

NEDELJA 17. novembra

5.00-8.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Radijska igra za otroke - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20 Za naša kmetovalce - 14.30 Humoreska tega tedna - 15.30 Nedeljska reportaža - 17.05 Priljubljene operne melodije - 17.50 Zabavna radijska igra - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00-24.00 Glasba za prijeten konec tedna

PONEDELJEK 18. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate - 13.45 Mehurčki - 14.05 Odrasli tako, kako pa mi? - 15.10-15.25 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtijak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.00 Na ljudsko temo - 20.10 Zaplešite z nami - 21.05 Berlinska filharmonija, violinistka Anne-Sophie Mutter in dirigent Herbert von Karajan - 22.50 Literarni nookturno - 23.05 Zimzelene melodije

TOREK 19. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate ... (prenos iz studia radia Maribor) - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 14.05 Razmišljamo, ugotovljamo - 14.25-15.25 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtijak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.00 Sotočja - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 21.05 Od premiere do premiere - 22.50 Literarni nookturno - 23.05 Operetna glasba

SREDA 20. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Za knjižne molje - 8.30 Govorimo makedonsko in srbohrvatsko - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate ... (prenos iz studia radia Maribor) - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 14.05 Razmišljamo, ugotovljamo - 14.25-15.25 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtijak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času - 20.00 Posnetki prviga koncertnega večera simfonikov RTV Ljubljana v novi sezoni

ni - 22.30 Zimzelene melodije - 23.05 Jazz za vse

ČETRTEK 21. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 8.35 Igraj kolce - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate ... - 12.10 Zname melodije - 15.10-15.25 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtijak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 20.00 Četrtek večer doma - 21.05 Literarni večer - 22.50 Literarni nookturno - 23.05 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev

PETEK 22. novembra

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Ali poznate ... Variacije za klavir W. A. Mozarta - 14.05 »Glasba na voda« - 14.10-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi (prenaša tudi fil. program) - 17.00 Studio ob 17.00 + glasba - 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela ... - 20.00 To imamo radi - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih + glasba - 23.05 Nordring rendez vous - Norveška

NOVO V KINU

Pot v vesolje pripoveduje o potništvu ameriških astronautov. Prava, tako predstavljene vse priče, tako tehnične kot psihološke, v zgodbo pa so vpletene tudi drame družin, ki utegnejo izstopiti svoje najbližje. Film je lani dobil štiri oskarje, leto prej zlati mednarodni festival na beograjskem Festu. Film, ki prvič s sliko predstavlja pot v vesolje, v glasbeniku Princea. Francoska igra nesrečnega fanta, ki

KINO

KRANJ CENTER
15. novembra: amer. erot. film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 16. in 18. uri, predvajanje amaterskih alpinističnih filmov ob 20. uri, 16. novembra: amer. erot. film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 16. in 18. uri, predvajanje amaterskih alpinističnih filmov ob 20. uri, 19. novembra: ital. premiera ital. srhljivke OČI ZLA ob 22. uri, 17. novembra: jap. risani film PALČICA ob 10. uri, hongk. karate film V ZMAJEVEM GNEZDU ob 15. uri, amer. erot. film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 17. in 19. uri, 19. novembra: amer. akcijski film PAST ZA EDDIEJA MACONA ob 21. uri, 18. novembra: amer. akcijski film PAST ZA EDDIEJA MACONA ob 16. in 18. uri, 19. in 20. novembra: amer. astron. film POT V VESOLJE ob 16. in 19. uri, 21. novembra: amer. glasb. film ŠKRLATNI DEŽ ob 15.15, amer. krim. drama BRAZGOTINEC ob 17. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ
15. novembra: amer. pust. film POSLEDNJA POZEJDONOVA AVANTURA ob 16. in 20. uri, 16. novembra: franc. komedija GADJE MATURIRAJU ob 16. in 20. uri, 17. novembra: franc. komedija GADJE MATURIRAJU ob 16. in 20. uri, 18. novembra: franc. komedija OBRAČUN PRI BLAGOVNICI ob 14. in 18. uri, franc. erot. film EMANUELA II. - ANTIDEVICA ob 16. uri, premiera franc. krim. drame ČAO, 15.15, amer. krim. drama BRAZGOTINEC ob 17. in 20. uri

MALI ob 20. uri, 18. in 19. novembra: ital. barv. srhljivka OČI ZLA ob 16. in 20. uri, 20. in 21. novembra: franc. krim. drama ČAO, MALI ob 16. in 18. in 20. uri

TRŽIČ
15. novembra: franc. komedija GADJE MATURIRAJU ob 17. in 19. uri, premiera amer. glasb. filma ŠKRLATNI DEŽ ob 21. uri, 16. novembra: amer. glasb. film ŠKRLATNI DEŽ ob 16. in 18. in 20. uri, 19. novembra: amer. akcijski film PAST ZA EDDIEJA MACONA ob 22. uri, 17. novembra: amer. glasb. film ŠKRLATNI DEŽ ob 15. in 17. in 19. uri, premiera franc. pust. filma VELIČASTNI ob 21. uri, 18. novembra: amer. srhljivka OBSEDENOST ob 17. in 19. uri, 19. novembra: amer. krim. drama BRAZGOTINEC ob 17. in 20. uri, 21. novembra: franc. erot. film EMANUELA II. - ANTIDEVICA ob 17. in 19. uri

KAMNIK DOM
15. novembra: amer. akcijski film ROCKY III ob 18. in 20. uri, 16. novembra: amer. akcijski film ROCKY III ob 18. in 20. uri, 17. novembra: ital. west. film SAMO BOG ODPUŠČA ob 15. uri, amer. akcijski film ROCKY III ob 17. in 19. uri, premiera ital. srhljivke OČI ZLA ob 21. uri, 18. novembra: amer. krim. drama BRAZGOTINEC ob 17. in 20. uri, 19. novembra: amer. srhljivka OBSEDENOST ob 18. in 20. uri, 21. novembra: amer. erot. film EMANUELA II. - ANTIDEVICA ob 18. in 20. uri

DUPLICA
16. novembra: franc. erot. film EMANUELA II. - ANTIDEVICA ob 20. uri, 17. novembra: amer. pust. film POSLEDNJA POZEJDONOVA AVANTURA ob 15. uri, ital. srhljivka OČI ZLA ob 17. in 19. uri, 20. novembra: amer. erot. film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 20. uri, 21. novembra: franc. komedija OBRAČUN PRI BLAGOVNICI ob 20. uri

JESENICE RADIO
15. novembra: franc. erot. film ZENSKI KONVOJ ob 17. in 19. uri, 16. novembra: nem. komedija NADLOGA Z DVOJNIKOM ob 17. in 19. uri, 17. novembra: amer. glasb. film MOJE PESMI, MOJE SANJE ob 17. in 19. uri, 18. novembra: amer. pust. film SUPER VOHLJAČ ob 17. in 19. uri, 19. novembra: jug. srhljivka DAVITELJ PROTI DAVITELJU ob 17. in 19. uri, 20. novembra: amer. krim. drama BRAZGOTINEC ob 16.30 in 19.30 uri

JESENICE PLAVŽ
15. novembra: amer. glasb. film MOJE PESMI, MOJE SANJE ob 17. in 20. uri, 16. novembra: franc. erot. film ZENSKI KONVOJ ob 18. in 20. uri, 17. novembra: amer. pust. film SUPER VOHLJAČ ob 16. uri, nem. komedija NADLOGA Z DVOJNIKOM ob 18. in 20. uri, 18. novembra: hongk. karate film V ZMAJEVEM GNEZDU ob 18. in 20. uri, 19. novembra: franc. erot. film EMANUELA II. - ANTIDEVICA ob 18. in 20. uri, 21. novembra: ital. film SAMO BOG ODPUŠČA ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA
15. novembra: ital. west. film SAMO BOG ODPUŠČA ob 18. uri, 16. novembra: amer. srhljivka OBSEDENOST ob 20. uri, 19. novembra: amer. erot. film ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 19. uri

DOVJE
17. novembra: amer. vojni film POBEG V ZMAGO ob 19. uri

SVOBODA ŽIRI
16. novembra: amer. drama GOLI V SEDLU ob 20. uri, 17. novembra: amer. drama GOLI V SEDLU ob 17.10, 19. novembra: franc. komedija MAŠČEVANJE INŠP. GLUSOE ob 20. uri

SKOFJA LOKA SORA
15. novembra: jugosl. drama V ČELJUSTIH ŽIVLJENJA ob 18. in 20. uri, 16. in 17. novembra: amer. drama MODEL ob 18. in 20. uri, 19. in 20. novembra: nem. erot. film ŠAMPIONI POSTELJE ob 18. in 20. uri, 21. novembra: jugosl. drama OČE NA SLUŽBENEM POTOVANJU ob 18. in 20. uri

POLJANE
15. novembra: amer. krim. film ZLO POD SONCEM ob 19. uri, 17. novembra: ital. akcijski film GANGSTERJI Z NEŽNIM SRCEM ob 17. uri, 19. novembra: jugosl. drama OČE NA SLUŽBENEM POTOVANJU ob 17. in 19. uri

ŽELEZNIKI OBZORJE
15. novembra: amer. drama MODEL ob 20. uri, 16. novem-

RADOVLJICA
15. in 19. novembra: franc. film OPERACIJA BANZAI ob 20. uri, 16. novembra: amer. film HOKUS POKUS ob 18. uri, amer. film PSYHO II ob 20. uri, 17. novembra: amer. film PSYHO II ob 18. uri, franc. film OPERACIJA BANZAI ob 20. uri, 18. novembra: amer. film HOKUS POKUS ob 20. uri, 20. novembra: amer. film PSYHO II ob 20. uri, 21. novembra: franc. film RAZKROPI TE SE, KAJ ZIJATE ob 20. uri

BLED
15. novembra: amer. film POSAST IZ MOČVIRJA ob 20. uri, 16. novembra: ital. film TATOVI ZLATE KOBRE ob 18. uri, amer. krim. film UMAZANI, INŠPEKTOR HARI ob 20. uri, 17. novembra: amer. film HOT DOG ob 18. uri, amer. film POSAST IZ MOČVIRJA ob 20. uri, 18. in 21. novembra: amer. film PSYHO II ob 20. uri, 19. novembra: amer. film HOKUS POKUS ob 20. uri, 20. novembra: franc. film OPARACIJA BANZAI ob 20. uri

BOHINJ
16. novembra: amer. film HOT DOG ob 20. uri, 17. novembra: ital. film TATOVI ZLATE KOBRE ob 18. uri, amer. krim.

Ali je zemljiški maksimum »obramba samoupravljanja in socializma« ali družbeno nepotreben ostanek preteklosti?

Bojazen, da bi se kmet na traktorju spremenil v kulaka, je odveč

V Sloveniji in Jugoslaviji se je vnela prava pravcata »besedna vojna« med tistimi, ki vztrajno zagovarjajo ohranitev zemljiškega maksimuma, češ da le-ta pomeni »obrambo samoupravljanja in socializma« na podeželju, in onimi, ki zatrjujejo, da je maksimum gospodarsko škodljiv, družbeno nepotreben ostanek preteklosti in odraz zastarele kmetijske zakonodaje.

»Kmetijski strokovnjaki smo že zdavnaj spoznali, da na 3,5 hektara zemlje, kolikor jo ima povprečna slovenska kmetija, ni mogoče donosno inumno kmetovati, niti ne na desetih hektarih, kolikor dopušča zemljiški maksimum,« poudarja Pavle Razinger, pospeševalec v KŽK-jevi temeljni organizaciji kooperantov Radovljica. »Če hočemo doseči, da se bo hrana pri nas pocenila in da bodo naši kmetijski pridelki konkurenčni tudi zunanji meja, potem moramo sle-

dit tujim zgledom. V kmetijsko razvitejših državah poudarjajo, da je kmetovanje rentabilno šele na 30 hektarih zemlje. Pri nas pa se zemljišča še naprej drobijo, kar omogoča tudi zakonodaja, in namesto s kmetovanjem se bolj ali manj ukvarjamo le z vrtničarstvom. Dokazano je, da so stroji na naših kmetijah slabo izkoriščeni in da bi z njimi lahko obdelali še najmanj enkrat toliko zemlje, kot jo zdaj. Naši kmetje imajo tudi premalo njiv, da bi lahko primerno

kolobarili, pa se dogaja, da istovrstne poljščine sadijo na eni in isti njivi kar več let zapored. To se seveda pozna pri pridelku,« pravi Pavle Razinger. »Strinjam se, da nekateri niti 3,5 hektara ne znajo ali nočejo dobro obdelati. To so predvsem ostareli kmetje in tisti, ki se ne prizivljajo le s kmetijstvom. Mnogim, ki dobro zaslužijo v tovarni, je namreč pomembnejše, da držijo roko nad zemljo, kot to, koliko bodo pridelali. Res je, da imajo kmetje možnost z zakupom

poleg svoje zemlje obdelovati še »sosedovo«, vendar imajo s tem slabe izkušnje. Tisti, ki oddajajo zemljo v najem, je ne želijo vezati za daljše obdobje; najemnikom pa se je ne splača vzeti le za par let, ker je treba vanjo neprestano vlagati. »Nesmiselno je tudi to,« poudarja Pavle Razinger, »da smo hribovskim kmetom dali tudi več kot deset hektarjev zemlje, čeprav jo z grabljami in kosami, ročno torej, težko obdelajo. Na ravnem, kjer pa bi lahko en kmet obdelal precej več zemlje kot jo zdaj, smo postavili zakonsko omejitev.«

Nedvomno je, da se zagovorniki zemljiškega maksimuma, med njimi prevladujejo politiki, bojijo predvsem tega, da bi se kmet spremenil v kulaka, da bi postal kapitalist, izkoriščevalec. Takšna bojazen je povsem odveč, saj za pretirano bohotenje kmetov dobro skrbi zvezna administracija s tem, da neprestano bedi nad cenami kmetijskih pridelkov in tudi sicer nad gmošnim položajem zasebnega kmetijstva. Zagovorniki maksimuma tudi pozabljajo, da lastništvo nad zemljo še ne zagotavlja bogastva. Zemlja sama ne daje ničesar, vse je treba iztisniti iz nje z delom. In nenazadnje: okrog nas je kar precej »kulakov«, ki izkoriščajo tudi družbo, pa se o njih bolj malo govori.

»Nekateri pri nas vidijo le premožnejše kmete — tiste, ki imajo sodobno opremljene kmetije, nove in lepo urejene hiše, luksuzne avtomobile, kmete, ki si tudi kaj privoščijo. Poznam razmere in vem, da se ti ne ukvarjajo le s kmetovanjem, temveč z različnimi špekulacijami, na primer, s prodajo krompirja mimo zadruge s pretirano izkoriščajo nered v zadružištvu in v kmetijstvu nasploh,« pravi Franc Porenta, tajnik kmetijske zemljiške skupnosti Kranj. »Le zakaj ne bi kmetom tudi z zakonodajo dopustili, da bi obdelovali več kot deset hektarov zemljišč? Se mar bojimo močnih kmetov?« se sprašuje.

»Mislim, da bi bil strah pred bogatenjem dela kmečkega prebivalstva odveč, če bi bilo v zadruzah več reda, če bi poštenemu zadružniku zagotovili prednost pred špekulantom in če bi v davčnih upravah poskrbeli, da bi imela od večjega dohodka kmetov koristi tudi družba. Najprej bi morali ukiniti status kmeta in prepričati, da bi plodna kmetijska zemlja še naprej prehajala v roke kmetov in vseh tistih, ki jo slabo obdelujejo. Glad po kmetijski zemlji je resda velik, toda med kupci je tudi precej takšnih, ki bi z njo le špekulirali,« pravi Franc Porenta.

Neumestno bi bilo pričakovati, da bi opustitev zemljiškega maksimuma brez noč spremenila odnose v kmetijstvu in prispevala k večji pridelavi hrane. Pa vendarle: nesmiselno je tudi zakonsko postavljati omejitve, saj je najpomembnejše, da je zemlja dobro obdelana.

Za konec prepustimo besedo še znanstveniku. Docent beograjske fakultete za politične vede Dragan Veselinov je na študijskih Gorjupovih dnevih slovenskih novinarjev v Portorožu v burni razpravi o jugoslovanskem kmetijstvu in o zemljiškem maksimumu odločno pribil: »Res je, da kmečka gospodarstva, ki imajo interes, lahko obdelujejo več zemljišč, kot znaša maksimum, vendar pa to ne pomeni, da maksimuma ne bi bilo treba odpraviti, ker je le ta konec koncev ostanek preživele zgodovine, simbol reakcionarne in dogmatske drže nasproti kmetu, oblika politične kontrole kmeta in podeželja in zato v današnjih razmerah povsem nepotreben.«

C. Zaplotnik

Vznemirja nas čaj brez ruma, alkoholizem pa ne

Še vedno nismo glasni, kadar je treba napotiti (še pravočasno) na zdravljenje delavca alkoholizirani, kadar ima enak problem vodilni delavec. Tudi zdravnikov, ki bi se hoteli ukvarjati z alkoholizmom, ni veliko, meni psihiater dr. Edvard Repolusk.

V začetku oktobra so se v Trzinu zaprla vrata ambulante za alkoholike, kjer je ravno eno leto delal dr. Edvard Repolusk, psihiater iz kranjskega dispanzerja za mentalno zdravje. Razlog, da so se v Trzinu odločili za takšno obliko ambulantnega zdravljenja alkoholikov, je pač enak kot povsod drugod. Toda na žalost je ambulanta, ki je delovala poskusno, zdaj zaprla vrata. Razlog — premalo kandidatov. V enem letu je imel psihiater v trziškem zdravstvenem domu 33-krat ambulantno, obravnaval pa je le 23 pacientov, če tako rečemo ljudem, ki so zaradi alkohola zašli v težave doma in na delovnem mestu.

»Zdravnik pač ne bo po cesti iskal pacientov,« pravi dr. Repolusk, ki je v skladu s poprejšnjim, pred letom sklenjenim dogovorom opustil prizadevanja, da bi iz ljudi, ki so v tej ambulanti iskali pomoč, se

stavil vsaj eno skupino pacientov.

Ali to pomeni, da obisk v ambulanti še ne pomeni zdravljenja? »Sploh ne. Če se kdo želi zdraviti, potem to ob obisku v ambulanti tudi pove. Drugače ne gre. Zdravnik ga ne prepričuje, ne sili v nekaj, češar noče. Vsak mora imeti dovolj močne razloge, lahko pa tudi manj močne, da se začne zdraviti.«

Se pravi, da gre vendarle za velik osip že na začetku?

»Tako je. Čeprav imamo, recimo, z dispanzerjem medicinske dela lepo vpeljano, da nam v naš dispanzer pošiljajo na pregled paciente, pri katerih se kažejo znaki in tudi posledice prekomernega uživanja alkohola, to še ne pomeni, da se bo ta človek že začel zdraviti. Tudi kadar koga pošljejo iz delovne organizacije, ni vedno nujno, da se bo že zdravil proti

alkoholizmu — razen če mu to ne prisili na roke ukrep.«

V Kranju se ambulanta za zdravljenje ena skupina alkoholikov, v Škofji Loki pa dve skupini, v Trzinu pa dve občinah manj prizadevanj z alkoholizmom?

»Sploh ne. Povsod imajo, da so problemi večji, ki imajo težave zaradi alkohola, pa vse mlajši. Odrasli pa je ravno nasprotno: njih pet, šest let nazaj, poprej dokaj dobro, zdaj nje med centri za socialno in ambulantami. Odrasli med odraslimi moških okoli 20 odstotkov alkoholizirani stopijo na pot alkoholizma. Toda, žal, redki so ambulantno že ob začetku žavah. Vse pogosteje so iz delovnih organizacij izločeni ljudi, ki so za delovne

Zakaj plačujem mraz?

Nedelja, 10. novembra, je bila deževna in meglena — dan, ko si se lahko samo prešal po oblačinjenih delih pohištva. Rekla sem predsedal, ker, kamorkoli si se pritisnil, je bilo v stanovanju hladno. Navlekla sem nase puloverje in otipavala radiatorje. Ves dan so bili »mrtno hladni«. Čez dan se je v stanovanju vrstilo tudi nekaj obiskov. Dopoldanski so se že pri vходу v stanovanje stresli in niso hoteli odložiti plaščev. Popoldanski so bili bolj korajžni. Udobno so se razporedili po kavču. Kljub toplemu napitku so se čez čas začeli nemirno presedati, dokler niso ugotovili, da bi bilo v plaščih, ki so jih odložili, bolj prijetno...

Ne samo ta meglena in deževna nedelja, tudi dnevi pred njo niso bili v letošnji kurilni sezoni v stanovanju bolj topli. Zato sem v ponedeljek, 11. novembra, zjutraj zavrtela telefonsko številko Domplana. Prijazna tovarišica mi je svetovala, naj se obrnem na tovariša Knifica — vodjo kotlarne. Takoj sem ga dobila. Nič se mu ni zdelo čudno, da moram radiator trikrat otipati, da bi zaznala, če je sploh zakurjeno, kajti avtomatični regulator, je rekel, ob taki zunanji temperaturi ne spusti v stanovanje več kot 36 stopinj Celzija ogrete vode; ker pa je moja telesna temperatura tudi 36 stopinj Celzija, je torej logično, da te toplote ne zaznavam.

»Kaj torej plačam s starim milijonom in pol na mesec?« sem hotela še naprej pojasnilo od tovariša Knifica.

»Ja, toploto vendar!«

Toploto? Je po novem toplota nekaj, češar ne občutiš več in ne otipaš?

Povabila sem omenjenega tovariša, naj si pride ogledat in naj »občuti« to toploto. Rekel je, da morda pride. Ker ga do danes ni bilo, bo morda prišel po objavi tega član-

ka. Vprašujem se, do koga naj grem jaz, da bi za denar, ki ga vsak mesec dam za kurjavo, občutila toploto, ki bi bila vredna tega denarja in se ne bi izničila ob moji telesni temperaturi?

Po končanem razgovoru s tovarišem Knificem zaznavam radiatorje že ob prvem dotiku in to kot ledeno mrzle, saj se je moja telesna temperatura dvignila nad normalno — nad 36 stopinj Celzija.

Morda se bo v naslednjih dneh katera od strank enako ogrela ob taki ali podobni razlagi; vsem pa ne bo le toplo, ampak vroče, ko bo prispela položnica z zneskom za (ne)kurjavo.

Stanovalka iz H-8

Nekatere zebe, drugim je vroče

Takšno pismo smo minuli torek dobili v redakcijo. Nič mu ni treba dodati, le pohvala, da je stanovalka dogodek doživeto opisala in tako morda prispevala k rešitvi problema.

Ogrevanje stanovanj v Kranju je problematično, o tem ni več dvoma. Ne zgolj zato, ker je med najdražjimi v Sloveniji, temveč tudi zato, ker nekatere zebe, drugim pa je vroče.

Ne govorim na pamet, imam nekaj prijateljev in sorodnikov na Planini, ki jih pozimi nič kaj rada ne obiščem. Njihova stanovanja so namreč tako ogreta, da ne pomagajo, če slečem plašč in zimski pulover. Že po petih, desetih minutah mi postane tako vroče, da me obliva znoj. Doma pač kurimo normalno, nismo vajeni takšne vročine. Otroka, ki seveda ni pri miru, ob odhodu oblečem kar na hodniku, saj mu je tako vroče, da zdrvi ven kar v majici, ne zdrži toliko, da bi mu lahko plašč in kapo nataknila v stanovanju.

Stanovalci so se vročini seveda prilagodili. Sredi zime so oblečeni poletno, v kratke hlače in majice.

Je to zdravo ali ne, naj povedo zdravniki, jaz mislim, da ni.

Pregreta so seveda središnja stanovanja, tistim v pritličju in pod streho, tudi na severni strani, pa je hladno. Kurjači pač kurjenje prilagajajo nekaj mrzlim stanovanjem, vsem drugim je zato vroče. Pregretost stanovanja ali mraz pa lahko povzročata tudi ventil, ki ni pravilno nastavljen. Toplotna ti-pala na stanovanjskih stolpnih se rada kvarijo, to vedo povedati tudi drugod, ne le v Kranju.

Vendar pa pri kranjskem Domplanu nimajo strokovnjakov, ki bibeledinad nemotnim delovanjem in vzdrževanjem teh naprav. En človek je res premalo, ne more postoriti vsega. Vendar pa seveda to ne more biti opravičilo za odgovor, kakršnega je dobila stanovalka v H-8. Plača polno ceno in vso pravico ima, da je ne zebe.

Bolj ali manj za lase privlečene so tudi razlage, da stanovalci v Kranju prav nič ne varčujejo: da v kopalne kadi točijo vrelo vodo in si tako ogrejejo kopalnico ne da bi prižgali infra peč, da pomivajo posodo pod tekočo toplo vodo, da se hodijo k njim tuširati prijatelji in znanci, saj je kopanje na Planini zastoj...

S takšnimi razlagami kranjski kurjači lovijo problem za rep, stvari bi morali urediti pri glavi. Zgled so jim lahko ljubljanski komunalni energetiki, kjer so že pred leti, ko se je začela stiska z vse dražjim mazutom, zaposlili ustrezne strokovnjake. Prišli so celo tako daleč, da poskusno nameščajo že števec na radiatorje.

V Kranju seveda po starem v nedogled ne bo šlo. Ogrevanje je postalo tako drago, da ga ljudje že težko plačujejo. Kolikor dlje bodo odlašali z resničnimi ukrepi za varčevanje, toliko bolj se bo problem zaostril.

Navsezadnje je njihovo odlašanje tudi družbeno sporno. Mazut je naftno gorivo, ki ga najbolj manjka, varčevanje z njim je zato toliko bolj pomembno. Razmetavanje z njim v končni posledici povzroča težave državi, ki z zelenimi dolarji težko krpa uvoz surove nafte.

M. Volčjak

Sindikati papirju

V Pekovi temeljni organizaciji pričajo tudi štirje srebrni znaki delo

Tržič — Priznanja, ki jih veliko, običajno nimajo pomena. Tega pa ne bi mogli za štiri srebrne znake sin-ta, ki jih je v zadnjih petih tih dobila osnovna organizacija Zveze sindikatov v tem tozdu Mreža oziroma ni najbolj delavni člani.

Hvala gre sindikatu v Pekovi, še posebej zato, ker dela v sebnih razmerah; 887 delavcev je, razen v centrali v Trzinu, posejanih v 144 podjetjih po vsej Jugoslaviji.

Te dni predaja Miha K. predsedniške posle K. Puharju. Miha Rožič je leta stal na čelu sindikata Mreži in prav ta leta so bili di med najplodnejšimi.

»Delali smo res, čeprav mislim, da kaj posebnega skromno brani Miha. Verjetno je osnovna organizacija delavna že tedaj, polni vse naloge in papirjih naklada občinski svet ga je veliko, čeprav dvomim, da je vse vedno tudi pomembnejše. Sindikat mora biti živ, stalno mora med delavci, znati poslušati njihovim potrebam, predlogom, stališčem uveljaviti. Sindikat prisotnosti tudi na vseh njih, od gospodarjenja, nopolitičnega dela, do pravljanja in delegatov sporazumevanja. Vsega piše v statutu sindikata, zmore še tako zagnan kalni predsednik niti v urah popoldanskega delala bi biti profesionalni sindikat po mojem mnenju ne odigrava pomena vloge. In zato, ker se tudi s stvarmi, ki niso delo. Nakup ozimnice, mer, ni delo sindikata, ponudbe, trgovskih zacij. Trgovina v tem izkorišča sindikat za svojo blago. Delo sindikata ni upravljanje s poslovanjem, prikolica, pa vendar dela, ker pred petimi leti se rešitve pač nismo rečem, da bi sindikat ni budnik za vse te akcije, tudibedel nad njimi, oziroma voditi pa bi jih za to pristojne službe, kat naj bi bil predsednik sprememb oziroma lagatelj primernih delegatskem sistemu, rega ugotovljamo, da nesel, pobudnik izboljšanja grajevanju po delu

ne sme prepustiti

Velikim organizacijskim težavam sindikat zelo dobro dela — O tem pogovor s predsednikom Miho Rožičem, ki te dni predaja

Tako pa smo mu naprtli... Zato bi se morali... da je vsak član sindikata in... mora vsak prispevati k nje... aktivnosti, da za to ni za... izmen samo predsednik ali iz... odbor.

Kako delamo? Težko. Naj... problem je organizira... osnovne organizacije... prodajalna je sindikal... skupina. Praviloma bi mo... izvršni odbor sestavljati... iz vsake skupine. To je... praktično nemogoče, saj... imeli 145 delegatov. Zato imamo delegate po... Dalmaciji, srednje Srbijo,...

Letos je naš sindikat naj... sodeloval pri spremembah... o nagrajevanju... dohodek delavcev iz... tretjine... v dveh tretjin prome... Ključni faktor je obračanje... Glede na to, da ima ena

prodajalna ugodnejše danosti... glede na kupno moč prebival... v lokaciji od druge in za... to lahko doseže večji promet, bi bile razlike med zaslužki prodajalcev zgolj s povečanjem prometa še očitnejše. Zato smo predlagali povečanje osnov vsem za enak odstotek. Naše stališče je bilo sprejeto tudi na delavskem svetu in je delno že uveljavljeno pri izpla-

Srebrne znake sindikata so prejeli: 1980. leta osnovna organizacija tozda Mreža, 1982. leta Karel Zajc, 1984. leta Marta Srna in 1985. leta Miha Rožič.

čilih osebnih dohodkov. Povečali smo tudi stimulacijo za prodajo nemodne obutve. Probleme prehrane in minimalnega osebnega dohodka smo obravnavali vse leto. Minimalni zaslužek je bil oktobra dobrih 31.000 dinarjev, za prehrano pa je težko napraviti kaj več od tega, da prodajalci dobijo bone v organizacijah, v katerih jedo.

Kljub organizacijskim težavam je sindikat v Mreži živ, prisoten med delavci. To kaže tudi njihov odziv, predvsem prošnje za varstvo pravic, ki jih naslavlja nanj.

Najbolj pa se je dober glas o sindikatu razširil, ko so 1980. leta kupili prvo počitniško prikolico. Peko tedaj ni imel še nobene lastne počitniške postelje. Zdaj ima osemnajst prikolic, od tega osem najetih.

Deset prikolic ima že tudi sindikat tozda Mreža. Z njimi pokriva 70 do 80 odstotkov potreb delavcev. Letos so imeli 3100 prenočitev, najjužnejše so bile zasedene več kot tri polne mesece. Vse stroške krije osnovna organizacija, delavec, ki letuje, plača le najemnino v kampu. Dve prikolici nameravajo še kupiti, nekatere pa premakniti v črnogorsko primorje, da bodo še bližje delavcem iz Srbije, Makedonije in Črne gore ter s tem še boljše izkoriščene.

Vseh deset prikolic so v Mreži kupili s sindikalno članarino, s prispevki delavcev in z denarjem od odpadnega papirja, ki ga zbirajo po prodajalnah. Razmišljajo pa, da bi upravljanja s prikolicami vendarle prenesli v delovno organizacijo, četudi je v njih vložena veliko sindikalnega denarja.

H. Jelovčan

PETKOV PORTRET

V devetih letih 180 tisoč prevoženih kilometrov

KRANJ — Kranjski vrhunski šport je pred kratkim izgubil še enega vrhunskega športnika zveznega razreda. Od tekmovalnega kolesarstva se je poslovil državni reprezentant in član kolesarskega kluba Sava iz Kranja, petindvajsetletni delavec iz Save, doma iz Šenčurja, Marko Cuderman.

Kolesarsko tekmovalno pot je Marko Cuderman začel pri kolesarskem klubu Sava kot mlajši mladinec leta 1976. V teh devetih letih od kolesarja mladince do člana je na domačih in tujih cestah, na treningih in tekmah, prevozil 180 tisoč kilometrov. Ti prevoženi kilometri so plod devetih let trdega dela, odrekanih in včasih tudi nečloveških naporov. Že kot mladinec je Marko veliko obetal in bil kmalu v vrhu jugoslovanskega kolesarskega športa. Še večje tekmovalne uspehe je dosegel, ko je stopil v članske vrste, pet let je bil v jugoslovanski kolesarski reprezentanci. Odveč bi bilo naštevati njegove domače in mednarodne uspehe. Povejmo samo to, da je bil Marko Cuderman petkrat v ekipni vožnji Savčanov državni prvak. Kot posameznik je v vožnji na kronometer, 1000 metrov in v ciklokrosu osvojil štiri drža-

vne naslove. Če pa pogledamo v mednarodno konkurenco, potem mu je najljubše šesto mesto na dirki po Avstriji in dve etapni zmagi na mednarodni dirki po Jugoslaviji.

Kot član jugoslovanske reprezentance je bil na mediteranskih igrah v Splitu in Casablanci, kjer je bila naša reprezentanca druga in tretja. V ekipni vožnji je bil balkanski prvak in enkrat je bilo naše moštvo tretje. Še v svežem spominu so mu lanske olimpijske igre v Los Angelesu, kjer je naša ekipa zasedla deveto mesto, kar je doslej tudi največji moštveni jugoslovanski kolesarski uspeh. V posamezni vožnji v Los Angelesu je Marko zasedel šestindesetostno mesto. V lepem spominu sta mu ostali tudi dve svetovni prvenstvi: v Pragi so bili Jugoslovani deseti, v Švici pa še boljši, saj so zasedli najboljšo mesto doslej šesto. Torej mu uspehov ne manjka, saj se je

na vseh domačih in mednarodnih cestnih dirkah vedno pokazal kot dober vrhunski športnik. Vsi njegovi reprezentančni kolegi in klubski prijatelji ga poznajo kot odličnega in nesebičnega tovariša, ki je bil discipliniran človek in brezkompromisni borec. Včasih je zaradi nepreračunljivosti komu pokazal zobe, a je vse popravil že na prvi tekmi z nesebično pomočjo, ki jo je bil deležen vsak Cudermanov sotekmovalec, ko se je med tekmo znašel v škripcih.

Ob slovesu od vrhunškega dirkalnega kolesarskega športnika pravi, da je dosegel tisto, kar si je zadal. Njegov cilj so bile olimpijske igre v Los Angelesu in to je z borbinstvo in uspehom v Ameriki tudi dokazal. Izgubili smo odličnega vrhunškega športnika, pridobili pa zvestega pomočnika, kadar ga bo kranjsko kolesarstvo rabilo.

D. Humer

Sistem ORAS »Zdravilo« za asfaltne rane

Milan Orlič iz Cestnega podjetja Kranj je pred dnevi predstavil še zadnjega izmed strojev za popravilo asfaltnih površin

Kranj — Pred tremi leti je bil član Zveze društev in strojev tehničnih izboljšav, leto dni kasneje pa je bil predstojnik in inovatorja leta. Zadal je namreč stroj za varjenje asfaltnih stikov z vročim maslom. To pa je bil le začetek celovite naloge, ki si jo je zadal. Zdaj je zadovoljen, da je delo končano. Pred dnevi na ploščadi brniškega letališča predstavil še zadnjega strojev za popravilo asfaltnih stikov. To je vsestransko uporabna škropilnica hladno krpanje asfaltnih površin.

bil še gradbeni tehnik, pri Cestnem podjetju v Kranju je bil zadolžen za vgrajevanje asfalta. Z izobraževanjem ob delu si je pridobil naslov gradbenega inženirja. Pri delu pa ga je, kot pravi, ves čas motila tehnološka napaka strojev za nanašanje asfalta. Na robovih ali pa na stikih se namreč pri asfaltiranju kopičijo debelejši materiali in tu kasneje tudi najprej nastanejo poškodbe.

Danes so v svetu že poznani najrazličnejši postopki za krpanje takšnih poškodb. Poznani so tudi načini hladnega krpanja in vročega varjenja razpok. Vsi ti postopki, predvsem pa stroji, pa imajo slabost: tak-

šne razpoke je treba najprej razširiti na najmanj pol metra, da jih je potem moč strojno zakrpati. Stroj, ki ga je Milan Orlič najprej razvil in zaradi katerega je bil proglašen za inovatorja leta, je širino pol metra zmanjšal na 30 milimetrov. Po tem uspehu pa si je takoj zadal naslednjo nalogo: strojno popravilo tudi za las tankih razpok in razpok od debeline treh centimetrov. Dve leti je delal in razvil še nekaj strojev, ki so potrebni za takšen postopek. Pred dnevi pa se je strojem priključil še zadnji: to je univerzalna škropilnica, s katero je moč slediti še tako tanki razpoki na asfaltni površini.

Predstavitve na ploščadi brniškega letališča je pred dnevi zbudila veliko zanimanje. Kako tudi ne, saj so letališke ploščadi, pristajalne steze ali pa avtoceste najbolj izpostavljene vplivom, zaradi katerih prihaja do asfaltnih poškodb. Zaradi varnega prometa pa je tudi velika skrb za redno vzdrževanje in odpravljanje po-

škodb. Prve ocene strokovnjakov Zavoda za raziskavo materiala in strokovne službe Skupnosti za ceste Slovenije o Orličevih strojih in postopkih za popravilo asfaltnih poškodb

Pri popravilu je treba asfaltne razpoke najprej razširiti, nato pa zaliti. S stroji in škropilnico pa takšen postopek odpade.

so laskave. Končna ocena pa bo izkazala, kako so 25 metrov dolge zakrpane razpoke na letališčih prestale zimo.

Za preskušanje postopkov in strojev je Milan Orlič še posebej hvaležen odgovornim na brniškem letališču. Tu so že na samem začetku pokazali za njegove inovacije veliko razumevanje in zanimanje. Vodja vzdrževalno-tehničnega sektorja na letališču, inž. Stane Bobnar, je povedal:

»Popravilo poškodovanih pristajalnih stez in letaliških ploščadi je danes v svetu slabo obdelano. Zaradi strojev, ki so poznani, pa je takšno popravilo tudi zelo drago. Največkrat je hitreje, lažje in le nekaj dražje obnoviti z asfaltom celotno ploščad kot pa zakrpati razpoke. Prav zato smo se še toliko bolj zanimali za Orličev postopek. Če bodo pomladanski rezultati uspešni, sem prepričan, da nismo le na našem, marveč tudi na drugih jugoslovanskih letališčih rešili problem popravila razpok.»

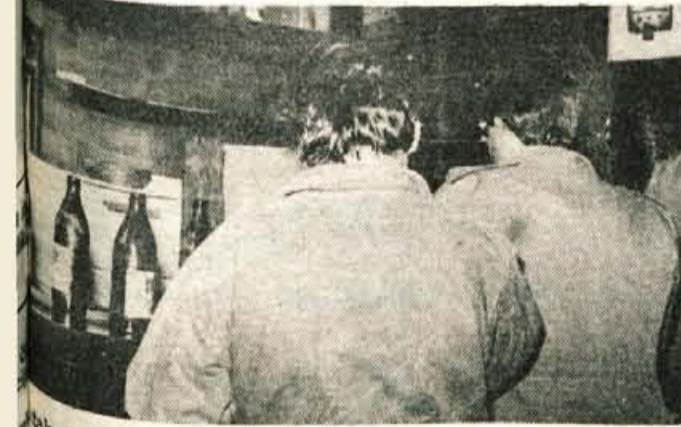
Inž. Milan Orlič pa je prepričan, da je s predstavitvijo še zadnjega stroja, to je vsestransko uporabne škropilnice za hladno nanašanje oziroma krpanje, dokončno rešil popravilo asfaltnih razpok. »Verigje

strojev in naprav za vroče in hladno krpanje je dal ime ORAS, kar pomeni Orličev sistem regeneriranja asfaltnih stikov.

»Škropilnica, s katero je moč mimogrede tudi pleskati vodoravne in navpične površine, pomeni piko na i v celotnem postopku popravila razpok in stikov, ki so rakasta rana pri asfaltiranju. Za nekatere stroje še iščem izvajalca, za serijsko proizvodnjo škropilnice pa so se že odločili v delovni organizaciji DES Subotica. Na tržišču jo bo moč dobiti kmalu po novem letu. Praktično uresničitev postopka za popravilo asfaltnih razpok in stikov pa bo s pripravo potrebnih snovi »emulzija« omogočila organizacija Asfaltex, ki jo zastopa Miro Znidaršič iz Ljubljane in je še v ustanavljanju.»

»Se nameravate v svoji raziskovalni zavzetosti lotiti kakšne druge naloge?»

»Lotiti se nameravam površinskih poškodb asfalta. Z leti se namreč zgornji asfaltni stroj obrabi in prej ali slej je potrebna nova prevleka. Prepričan sem, da bi s posebnim strojem takšno asfaltno površino lahko oplemenitili z majhnimi stroški.« A. Zalar

Tako moteči, da drugega iz... ni. Zal je za tako zdr... Zdravnik za takega ne... narediti ničesar več.»... programi, ki jih imamo, na... vzgoja in znanje o alkoh... vse to bi moralo po... da bi zanimanje za... na obratno. Vendar pa tudi zdravnikov, ki jih imamo, ni dovolj. Zato bi hoteli opravljati to delo, ki ga držijo. V Kranju bi... imeli še eno skupino, a... težko in tudi slabo plača... dobimo zdravnika.»... izkušnje z alkoholizma... in ugotavljate, da se... več. Kaj predlagate?... povzročajo ob malici... z rumom in pivu ob malici

v delovni organizaciji neznansko vznemirjenje med delavci, kot se je to zgodilo pred časom v eni od kranjskih delovnih organizacij, potem je jasno, kje smo pri naši pivski vzgoji. Sicer pa menim, da nima smisla, če delovne organizacije preganjajo delavce — alkoholične: pomembnejše je izboljšati delovne razmere, vzpostaviti delovno disciplino, pa bodo problematični delavci dobesedno izločeni, rešitev zanje bo le zdravljenje. To pa ne velja le za delavce, morda bo pogosteje med takimi tudi kakšen vodilni delavec; namreč nihče ne napoti na zdravljenje. To, da se ljudi prepusti propadu zaradi alkohola, je zelo star problem, toda to, da se danes dokaj malo stori, da bi ta propad preprečili, pa je neodpušljivo.» L. M.

Janez ja zakričal: »Gori!«

V soboto je zagorelo na podstrešju pri Megličevih v Sebenjah — Hitra pomoč

Sebenje — To je prava igra usode. Peter Meglič iz Sebenj, ki v družinski hiši stanuje zgornje, ki štiti les pred ognjem in mrčesom. Z njim je nameraval premazati leseno ostrešje.

Dela se je v soboto dopolne lotil brat Janez, ki z materjo in sestro živi v spodnjem delu hiše. Okno na podstrešju je zaradi hlapov imel odprto, svetil pa si je z žarnico. Mazanje je prekinil za kakšnih petnajst minut, da je spil kavo, ki jo je skuhal mati. Potem je šel spet gor. Mati se še živo spominja Janezovega krika: »Gori!«

Janez je stekel v klet po plinsko masko, da bi zaprl okno in s tem omejil požar, mati je hitela z vedrom vode, Petrova hči Urška pa v Križe na telefon klicat gasilce. Cele Sebenje namreč nimajo telefona.

Vedro vode je bilo kot kaplja, Janezov trud pa tudi za-

man. Še dobro, da v gostem dimu ni zgrešil vrat, sicer vprašanje, če bi uspel uiti požrešnim zubljem. Ogenj je objel streho. Pa komaj lani so jo povsem obnovili.

Najprej so prišli kriški gasilci, za njimi gasilci iz Peka, požar pa so nazadnje zadušili poklicni gasilci iz Kranja.

Kaj je zanetilo ogenj, je težko reči. Najbrž žarnica ob vratih; ali je počila sama od sebe ali pa so bili plini impregnirani vendarle premočni. No, to zdaj niti ni več pomembno.

Matičkove iz Sebenj, kot se pri hiši pravi po domače, najbolj skrbi, kako bodo streho in podstrešje obnovili. Škode je veliko, delo pa moti še mraz. Zato nameravajo letos postaviti novo ostrešje, ga obiti z deskami in strešno lepenko, drugo leto pa bodo streho na novo prekrili z eternitom.

Hvaležni so sosedom, prijateljem, sodelavcem. Na pomoč so prišli tudi ljudje, ki jih sploh ne poznajo. Solidarnost

pač nima meja. V nedeljo so zlagali s podstrešja, kar je ostalo. Uničenega je 125 metrov parketa, šest kubikov terola in štiri kubike desk, nekaj orodja bo morda še uporabnega. Streho so zaščitili pred dežjem.

Petru Megliču so s stotimi tisočaki takoj pomagali v Peko, kjer delata z ženo, upa pa tudi, da bo dobil nekaj denarja iz sklada za pomoč v elementarnih nesrečah, morda celo razliko med dejansko škodo in odškodnino, ki mu jo bo plačala Zavarovalna skupnost Triglav. K sreči je maja povišal zavarovanje hiše na deset milijonov dinarjev, čeprav je hitra inflacija tej vsoti že vzela pravo vrednost.

V Zavarovalni skupnosti Triglav v Kranju so pohvale vredno hitro reagirali. V sredo zjutraj je Peter Meglič že dobil ček za 1,5 milijona dinarjev kot predujem odškodnine za objekt ter 160.000 dinarjev za škodo v stanovanju S tem de-

V torek so pri Megličevih postavljali oder, da bi odstranili nepoškodovan poboj in se nato lotili obnove strehe. — Foto: H. J.

narjem bo lahko nakupil večji del materiala za novo streho.

Denar seveda ne bo vsega povrnil. Predvsem ne dela in strahu, ki so ga prestajali domači, nemočni, da bi zaustavili požrešno zublje. Še dobro, da je zgornja plošča zaščitila stanovanje in da se nikomur ni nič zgodilo.

H. Jelovčan

Pred novo smučarsko sezono SSK Iskra Delta Triglav v skokih

Največji napredek v tehniki skoka

KRANJ — Smučarski skakalni šport ima v Kranju že dolgoletno tradicijo. Že pred drugo svetovno vojno je bila na Gorenji Savi zgrajena 30-metrski skakalnice, ki je dopuščala za takrat dobre skoke. Pravi razmah so smučarski skoki doživeli v Kranju v prvih letih po vojni, ko so se začeli pojavljati v državni reprezentanci prvi Kranjčani. Glavno obdobje se je začelo po letu 1960. Takrat se je namreč začela organizirana vadba skakalcev. Iz generacije mladih skakalcev sedemdesetih let so prišli odlični reprezentantje: Peter Štefančič, Marjan Mesec, Vinko Bogataj, Janez Gorjanc in drugi, ki so bili neprekinjeno več kot deset let v državni reprezentanci. Ni bilo olimpiade in svetovnega prvenstva, da ne bi bilo v reprezentanci polovice članov Triglava. Iz poznejše generacije je vidno izstopil Bogdan Norčič, ki ima največ državnih naslovov. Za Triglav so državne naslove osvajali še Mesec, Štefančič in Brane Benedik. Od sedanjih mlade generacije pa se z drugim mestom na mladinskem svetovnem prvenstvu ponaša Janez Štirn. V zadnjih letih so Triglavani kot moštvo kar osemnajstkrat osvojili ekipni državni naslov. To doslej še ni uspelo nobenemu klubu v Sloveniji.

Delo s skakalci pri Iskri Delti Triglavu pa teče naprej po načrtu, saj za devetdeset tekmovalcev skrbi poklicni trener Sandi Čimžar, razen njega pa še trenerji Janez Grilc, Miro Bizjak, Brane Benedik, brata Peternelj in Stane Martinjak ter seveda Bogdan Norčič. To je hkrati tudi porok, da bodo v sezoni 1985-86 dostojno proslavili štirideseti jubilej.

V načrtu nova osemdesetmetrska plastična skakalnice

Pomemben korak za nadaljnji razvoj kranjskega skakalnega športa so pri Triglavu naredili v letih 1971 do 1975, ko so na Gorenji Savi zgradili tri plastične skakalnice in manjšo v Stražišču. Letos so obnovili iztek že narejenih skakalnic in na Gorenji Savi zgradili tudi 10-metrsko plastično skakalnico za mlajšo generacijo za priprave v poletni sezoni. Pri Iskri Delti Triglav je kandidirajo, da bi na Gorenji Savi kmalu zgradili tudi 80-metrsko plastično skakalnico. Upajo na finančno pomoč tudi iz republiških virov, ki doslej najboljšemu klubu v Jugoslaviji ni dala za gradnjo skakalnice še niti dinarja. Pri novi obnovi skakalnic na Gorenji Savi so veliko prostovoljnih ur spet

naredili starši skakalcev in Janez Kešar starejši ter Jože Simčič. Vse to dokazuje, da pri ID Triglav ne delajo samo s skakalci, temveč gradijo tudi nove smučarske skakalnice.

Za reprezentanco nastopajo:

A — članska reprezentanca Tomaž Dolar, Janez Štirn, člani B: Bojan Globočnik, Borut Dolenc, Janez Kešar, Iztok Melin, Bojan Česen in Kristof Gašpirc. Vse te trenira in v klubu pomaga Bogdan Norčič.

V mladinski A reprezentanci sta Matjaž Zupan in Zoran Kešar, v mladinski perspektivni selekciji pa Lipar, J. Globočnik, Šmid, Mubi, Gorican, Kropar, Komovec, Semrl in Knafelj.

Načrtno delo za novo sezono

O novi sezoni, ki je pred vrati, smo se pogovarjali s poklicnim trenerjem Sandijem Čimžarjem, amaterskim trenerjem Janezom Grilcem in Jožetom Javornikom, ki je že petindvajset let član kluba.

Sandi Čimžar — poklicni trener Iskre Delti Triglav:

»Za novo sezono smo s pripravami začeli maja. Junija in julija smo imeli kondicijske priprave in tehnične vrnile skokov na plastičnih skakalnicah. Skupne kondicijske priprave so bile v Premanturi, nato pa na plastiki v Banjski Bistrici v CSSR; potem smo šli spet na domačo plastiko. Nekaj nas je zavrla, da nismo imeli še skupnih priprav na ledeni smučini v Sarajevu. Te priprave so se pri naših tekmovalcih poznale pri tehniki skoka. Zadnje testiranje pa je pokazalo tudi dobro telesno pripravljenost vseh.

V novo sezono sicer startamo oslabljeni, saj je še vedno poškodovan Ja-

nez Štirn. Največ pričakujemo od Tomaža Dolarja, saj je njegov cilj osvojitve točk v svetovnem pokalu in dobra uvrstitev na svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih v Kulmu. Tudi od mladince Matjaža Zupana se veliko pričakuje, saj je svoje sposobnosti že pokazal na plastiki. Sam treniram najboljše starejše pionirje in mladince. Vsi so člani perspektivne republiške selekcije pri SZ Slovenije.

Janez Grilc — amaterski trener:

»Tako kot so začeli pri Čimžarju, so naši tekmovalci začeli tudi pod mojim vodstvom. Sam imam na skrbi treninge nekaterih starejših pionirjev in mlajše pionirje kategorije A in B. Tehniko skokov so naši najbolj izboljšali na treningu v ČSSR, saj so prvi skakali na 75- in 90-metrski skakalnici. Vsi so prvi trenirali tudi na ledeni smučini v Sarajevu, pokazali so odlično pripravljenost za novo snežno sezono. Kako pa bodo zares skakali, pa bomo videli na snegu. Upamo na najboljše.«

Jože Javornik:

»Glede na število tekmovalcev in na samo kvaliteto bi kot vrhunski športni klub v občini morali dobiti v čimkrajšem času še enega poklicnega trenerja. Smo osemnajstkratni državni prvaki in krepko prednjačimo pred slovenskimi skakalnimi smučarskimi klubi. Cilj nove sezone je, osvojitev moštvenega državnega naslova in čimveč dobrih mednarodnih uvrstitev. Na ta način se bomo oddolžili našemu pokrovitelju Iskri Delti. Od te delovne organizacije imamo tudi ime.«

D. Humer
Foto: F. Perdan

Smučarska sejma v Kranju in Trziču

Tržiški sejem rabljene in nove smučarske ter ostale zimskošportne opreme bo to soboto in nedeljo v osnovni šoli heroja Bračiča, kranjski pa se bo odprl v četrtek, 21. novembra, in sklenil v nedeljo, 24. novembra.

Tržiški sejem rabljene in nove smučarske in ostale zimskošportne opreme bo to soboto in nedeljo v osnovni šoli heroja Bračiča, kranjski pa se bo odprl v četrtek, 21. novembra, in sklenil v nedeljo, 24.

V Trziču bodo rabljeno zimskošportno opremo sprejemali že danes od 16. do 18. ure v osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici, medtem ko bodo sejem odprli jutri, v soboto, ob devetih dopoldne in ga zaprli v nedeljo ob treh popoldne. Poleg rabljene opreme bodo prodajali tudi novo, za kar bodo poskrbeli Mercator-tozd Preskrba Trzič in obrtnice: Nada Zalokar (pletenine), Marija Križaj (usnjene rokavice) in Nada Aljančič (izdelki iz plastike). Prireditelji — člani področnega zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja — bodo kupcem z nasveti pomagali pri izbiri opreme, nameščali bodo okovje in oba dneva med 10. in 12. uro tudi prikazovali smučarske filme. Kompas bo ljubiteljem Zelenice ponudil smučarske karte s popustom do 15 odstotkov.

Kranjski zimskošportni sejem, že enajsti po vrsti, bo od četrta do nedelje, od 21. do 24. novembra, v prostorih Gorenjskega sejma v Savskem logu. V četrtek in petek bo odprl le popoldne, od 14. do 19. ure, v soboto in nedeljo pa ves dan, od 9. do 19. ure. Kranjski sejem sodi med večje tovrstne prireditve

v Sloveniji, saj so, na primer, samo lani na njem prodali 1300 parov rabljenih smuč, 1850 smučarskih čevljev, 1600 kosov oblačil in 660 parov drsal. Pri prodaji rabljene opreme so se letos odločili, da bo za predmete, vredne do 30 tisoč dinarjev, veljala desetodstotna varščina, za vso dražjo opremo pa 3000 dinarjev. Poleg rabljenih alpskih in tekaških smuč, drsal, smučarske obutve in oblačil, okovja, palic, planinske in druge zimskošportne opreme bodo prodajali tudi novo, za kar bodo poskrbeli: športni oddelek kranjskega Globusa in ljubljanskega Slovenijalesa, škofjeloska Nama, žirovska Alpina in zasebniki (kar dvajset jih bo) iz kranjske občine in tudi od drugod. Rekreativno-turistični center Krvavec bo na sejmu prodajal smučarske karte s 15-odstotnim popustom, Počitniška zveza Kranj bo seznanila obiskovalce z možnostmi zimskega dopusta (in smučanja) na Jahorini, svojo ponudbo bo predstavil tudi ljubljanski Kompas. En dan bodo sejemski živ-žav zmotili člani jugoslovanske nordijske reprezentance, svojo dejavnost bodo predstavili tudi kranjski zmarjarji, člani alpinističnega odseka Kranj ter tekači, skakalci in alpski smučarji Triglava, člani zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja, ki so tudi prireditelji sejma, pa bodo s pomočjo sodobnih naprav prikazovali športne filme, med katerimi bo še posebej zanimiv film o jubilejnih dogodkih v Planici.

Vstopnina bo za odrasle 100 dinarjev in za otroke 50.

J. Kikel-C. Zaplotnik

Hokej na ledu

Jeseničani že vodijo

KRANJ — Hokejisti Jesenic enaindvajsetkratni prvaki, so po šestnajstem kolu državnega prvenstva že prevzeli vodstvo na lestvici, saj so v dveh srečanjih v Novem Sadu premagali Vojvodino. Kranjska gora je na Jesenicah gostila Medveščak iz Zagreba in to srečanje je brez težav dobila v svojo korist. Celjani so gostili Crveno zvezdo iz Beograda in bili so poraženi. Kompas Olimpija je premagala mariborski Avtoprevoz, medtem ko so Partizanovci dobili srečanje z Bosno iz Sarajeva.

Pari sobotnega kola — Jesenice : Kranjska gora, Cinkarna : Kompas Olimpija, Crvena zvezda : Vojvodina, Medveščak : Partizan, Bosna : Avtoprevoz.

V drugi zvezni ligi je kranjski Triglav na Gorenjskem sejmu gostil ljubljanski Tivoli. V preloženem srečanju prvega kola so bili boljši Kranjčani in so zasluženo dobili tekmo s Tivolijem.

Izd — Triglav : Tivoli 5:2 (1:1, 1:0, 3:0).

—dh

Kegljanje za krajevne skupnosti

KRANJ — Komisija za rekreacijo pri ZTKO Kranj bo tudi letos organizirala kegljanje za ekipe krajevnih skupnosti. Pogoji za to tekmovanje so znani že vsem nastopajočim moštvom v ženski in moški konkurenci. Rok za prijavo je 20. november. Prijavite se lahko pisмено ali po telefonu 21-176 (ZTKO Kranj)

—dh

Namiznoteniška liga

Križe — TVD Partizan Križe pripravljata namiznoteniško rekreacijsko ligo, v kateri bodo nastopale ekipe iz krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Sebernje in Senično. Tekmovanje za moške se bo pričelo danes in za ženske 26. novembra. Vse tekme bodo v telovadnici osnovne šole Kokrškega odreda v Križah. Prijave sprejema Zdenka Maglica (telefon 50-776). Prijavnine ni.

J. Kikel

Na Krvavcu: Snežinka ali ZVUTS?

Kdo bo v letošnji zimi, ki nam že kaže prve zobe, vodil športne dneve in šolo smučanja na Krvavcu — člani kranjskega zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja ali izurjeni smučarji ljubljanske Snežinke? Tehnica se bolj nagiba na stran Snežinke. »Ne brez razloga,« poudarja Franjo Kreačič, direktor rekreacijsko-turističnega centra Krvavec. »Učitelji iz osnovnih in srednjih šol so lani imeli več pripomb na vodenje športnih dni. Nekateri člani ZVUTS Kranj — ne vsi, da se razumemo — se namreč niso držali dogovora. Primerilo se je celo, da koga od vaditeljev oziroma učiteljev smučanja ni bilo na Krvavcu, čeprav bi moral ta in ta dan voditi eno od skupin. Mislim, da imamo pravico izbirati in poskušati najti boljšega. Naš cilj je kakovost. To zahtevajo tudi šole, saj njihovi učenci dodatno plačajo vodenje športnega dneva. Letos bomo verjetno poskusili s Snežinko, kar pa še ne pomeni, da člani kranjskega ZVUTS-a ne bodo mogli sodelovati. Pridni bodo tudi letos dobili priložnost; to pa ne velja za vse tiste, ki so doslej poceni pridobili letno smučarsko karto le špekulantsko izkoriščali.«

Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja Kranj ima 237 članov, od tega 63 učiteljev, 131 vaditeljev in sedem trenerjev alpskega smučanja, 29 vaditeljev in tri trenerje smučarskih tekov, tri trenerje smučarskih skokov in enega častnega člana. Članarino (lani je znašala 1300 dinarjev) je plačalo le 169 članov. Pri vodenju športnih dni in smučarskih tekav na Krvavcu je sodelovalo vsega 65 članov — 17 trenerjev in 48 vaditeljev. Pri izvedbi desetega zimskošportnega sejma v Kranju je pomagalo 157 članov. Predsezonskega seminarja na Krvavcu sta se udeležili dve petini članstva, tridnevnega izleta na visokogorsko smučišče Stubeital v Avstriji približno petina. Zbor je v minuli zimi pridobil 17 novih članov, mladih vaditeljev alpskega smučanja.

Članom kranjskega zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja se je ob tem, ko so zvedeli, da se rekreacijsko-turistični center Krvavec za letošnjo zimo dogovarja s Snežinko, preprosto povedano, obesil nos. Sedem let so že stalni gostje na Krvavcu, uvedli so — kot zatrjujejo — šolo smučanja, smučarski otroški vrtec, ki je »živl« vsega eno leto, speljali kreativno progno, dve leti vodili tudi športne dneve. Priznajo, da so njihovo delo spremljale tudi napake, vendar menijo, da le-te niso bile takšne narave, da bi morale vodstvo RTC Krvavec iskati ljudi za vodenje športnih dni in smučarske šole zunaj Kranja. »Organizirani športni dnevi« so lani resda nekajkrat slabše izpadli, kot so pričakovale šole, vendar za to niso bili krivi le člani ZVUTS-a, temveč tudi samovoljni šolarji.

»Ne glede na to, ali nas bo že letos zamenjala Snežinka, bomo mi še vedno radi zahajali na Krvavec, tam bomo prirejali tudi smučarske tečaje za nove člane, tudi letos bomo kupili sezonske karte, le da bomo morali za ne verjetno odšteti večji delež kot prejšnja leta,« pravijo kranjski vaditelji, učitelji in trenerji smučanja, vsekakor ne najbolj zadovoljni s (še ne dokončno) odločitvijo krvavskih žičničarjev.

C. Zaplotnik

V nedeljo Naklo : Usnjar

KRANJ — V preteklem kolu so člani nogometnega kluba Naklo osvojili pomembni točki na gostovanju v Ljubljani. V zadnjem jesenskem kolu nogometiški Nakla igrajo doma in gostijo moštvo z dna lestvice, Usnjarja iz Vrhnike.

Srečanje bo v nedeljo ob 10.30 na igrišču v Naklem.

Šport ob koncu tedna

ROKOMET — Rokometiške Alpeša iz Železnikov se bodo v zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v republiški ligi pomerile jutri ob 16.15 v dvorani Tivoli v Ljubljani z ekipo Olimpije. V II. slovenski moški ligi so naslov jesenskega prvaka že osvojili igralci trziškega Peka, ki bodo v zadnjem kolu gostili v nedeljo ob 10.15 moštvo Grosuplja. Srečanja Termopol : Itas Kočevje in Kamnik : Mokere KIG bosta jutri ob 19. uri, tekma Preddvor : Dinos Slovan pa je bila že med tednom. V mladinski moški republiški ligi bo jutri ob 16. uri gorenjski derbi Žabnica : Preddvor, v nedeljo ob 9. uri Peko : Prule, mladinci Alpeša se bodo danes v Ljubljani pomerili z Olimpijo, že včeraj pa je bilo na sporedu srečanje Križe : Termopol. V enakem ženskem tekmovanju bo jutri ob 17. uri tekma Kamnik : Termopol. V enakem ženskem tekmovanju bo jutri ob 17. uri tekma Kamnik : Krim, ob 18. uri Peko : Preddvor, ekipa Dupelj je prosta, ostala gorenjska moštva pa gostujejo: Alpeš pri Olimpiji, Ratitovec v Polju in Kranj v Kočevju. — J. Kuhar

KOŠARKA — Igralke Save Commerce se bodo v tekmi 5. kola II. zvezne lige zahod pomerile jutri ob 17. uri v športni dvorani na Planjini z ekipo Mengša, košarkarji Triglava pa bodo ob 19. uri igrali tekmo slovenske lige z ljubljanskim Slovanom.

OBRAČUN OBRESTI NA DEVIZNA SREDSTVA ZA LETO 1985

S sprejetjem odloka Zveznega izvršnega sveta o izplačilu obresti od deviznih prihrankov občanov, ki ne bodo uveljavljali statusa delavca na začasnem delu v tujini, v dinarski protivrednosti so se zadeve s pripisom obresti v marsičem spremenile.

S tem obvestilom vas želimo seznaniti z načinom pripisa obresti za leto 1985, hkrati pa vas zaprositi za sodelovanje, da bi bil postopek hiter in kar najmanj zapleten.

Vsem našim občanom, ki ne bodo uveljavljali statusa delavca na začasnem delu v tujini, bomo obresti v skladu z zakonom morali izplačati v dinarjih. Pri tem velja pravilo: obresti vam bomo obračunali po obrestnih merah, ki veljajo za devizne hranilne vloge. Te pa, kot veste, znašajo:

- 7,5 % za nevezane devizne vloge
- 9 % za devizne vloge, vezane nad eno leto
- 11 % za devizne vloge, vezane nad dve leti in
- 12,5 % za devizne vloge, vezane nad tri leta.

Tako izračunane obresti vam bomo za vsako vrsto deviz posebej preračunali v dinarje, in sicer po srednjem tečaju, ki bo za posamezno valuto veljal na dan obračuna, 31. decembra 1985.

Svetujemo vam, da zato čimprej, po možnosti pa kar ob prvem obisku v banki, stopite še do okenca kjer vodijo vašo devizno vlogo ter našim delavcem posredujete številko svoje dinarske hranilne knjižice ali tekočega računa, kamor vam bomo nakazali obresti preračunane v dinarje. Če ste to storili že ob lanskem vpisu obresti, vam to letos ni potrebno.

Skratka — stvar je lahko sila preprosta, če se je lotimo pravočasno, z nekaj dobre volje in z malo razumevanja.

Hvala za sodelovanje in nasvidenje.

16 ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

KOKRA KRANJ KOKRA KRANJ KOKRA KRANJ

VELEBLAGOVNICA
KRANJ

globus

**malo
drugače**

NOVO V IZBIRI

- večja izbira modne moške in ženske konfekcije
- večja izbira ženskih pletenin, perila in bluz
- večja izbira metrskega blaga in talnih oblog
- večja izbira mode za mlade

NOVO V PONUDBI

- posebno prodajno mesto za blago!
- v UGODNI PONUDBI**

NOVO V OPREMI

- opreme za žensko, moško in konfekcijo za mlade
- oprema za bluze in pletenine
- oprema za posebno prodajno mesto pri glavnem vhodu desno
- oprema za metrsko blago in talne obloge

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

KAM? ALPETOUR

BRIONI, za zaključene skupine tudi novembra
MEĐUGORJE — TROJA (Gabela), 3 dni, odhod 29. 11.
ANTENINA KARAVANA, Tuheljske toplice, 4 dni, odhod 28. 11.
BUDIMPEŠTA, 4 dni, odhod 28. 11.
DUNAJ — BRATISLAVA, 3 dni, odhod 28. 11.
SALZBURG, 1 dan, avtobus, odhod 29. 11. in 14. 12.
BENETKE, 1 dan, avtobus, odhod 29. 11.
ANDREJEV SEJEM V GORICI, odhod 30. 11.
SMUČANJE V SCHLADMINGU, odhod 11., 18. in 25. 1. 1986

Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

Lth

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV n. sol. o.
 Kidričeva 66, Skofja Loka

objavljajo javno licitacijo za odprodajo naslednjega osnovnega sredstva:

1. viličar INDOS tip VD 2502-0104, leto izdelave 1971, izključna cena 250.000.— din.

Viličar si lahko ogledate v torek, 19. novembra 1985, od 10. do 12. ure v obratu Vincarje.

Licitacija bo istega dne ob 12. uri na istem mestu. Vsi interesi morajo v času ogleda do 12. ure plačati 10-odstotni polog od izključne cene.

Kupec mora plačati na izlicitirano ceno še 28,90 odstotka prometnega davka. Licitacija bo javna.

KOMUNALNO PODJETJE TRŽIČ, p. o.

Delavski svet DO razpisuje prosta dela in naloge
VODENJE TEHNIČNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, z družbenim dogovorom o kadrovske politiki v občini določenih pogojev za pridobitev lastnosti delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi izpolnjevati še naslednje pogoje: višja ali srednja izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit o graditvi objektov, tri leta delovnih izkušenj ter sposobnost vodenja in organiziranja dela v sektorju.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Komunalno podjetje Tržič, Pristava 80, z oznako »za razpis«.

Komisija za delovna razmerja DO objavlja prosta dela in naloge:

VODENJE INVESTICIJ

Pogoji: — visoka ali višja izobrazba gradbene ali komunalne smeri, strokovni izpit o graditvi objektov, eno leto delovnih izkušenj

OPRAVLJANJE AVTOMEHANIČNIH DEL — 2 delavca

Pogoji: — vzdrževalec vozil in strojev (avtomehaničnik), 6 mesecev delovnih izkušenj, vozniški izpit C kategorije

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Komunalno podjetje Tržič, Pristava 80.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ

tečaji računalniškega opismenjanja

Imate hišni računalnik, pa ne veste, kako bi ga kar najkoristneje uporabili?

Želite poglobiti znanje programiranja v jezikih BASIC ali PASCAL? Želite, da bi se tudi vaši otroci naučili računalnik čim bolj koristno uporabljati?

Nameravate računalnik šele kupiti, pa se ne morete odločiti, katerega?

Pri odločitvah in pri uresničevanju teh želja vam bo v veliko pomoč znanje, ki si ga lahko pridobite v trideseturnih tečajih računalništva, ki jih za vas organiziramo na Delavski univerzi Tomo Brejc Kranj. Učenje v njih temelji na PRAKTIČNEM DELU Z RAČUNALNIKI TIPA ZX SPECTRUM.

Če ste v zvezi z uporabo računalnikov še brez izkušenj, vas vabimo v OSNOVNI TEČAJ UPORABE HIŠNIH RAČUNALNIKOV. Tistim, ki osnove že poznajo, sta namenjena tečaja RAČUNALNIŠKEGA JEZIKA BASIC in PASCAL. Otroci do petnajstega leta se lahko vključijo v začetni ali nadaljevalni tečaj s posebnim, zanje prilagojenim programom.

V vse tečaje se lahko vpišete do 22. novembra 1985 pisмено na naslov Delavska univerza Tomo Brejc Kranj, Cesta Staneta Žagarja 1, po telefonu pa na številko 064-27-481. Tam dobite tudi vse druge informacije.

ZA ZDRAVO BARVO MESA IN KLOBAS

Tisti, ki nekaj da na kakovost mesnih izdelkov ve, da morajo biti zdrave rožnato rdeče barve. Včasih smo uporabljali čilski soliter. Danes imamo na voljo SALAMURIN, že pripravljeno mešanico za hitro razsoljevanje mesa. Z dodatkom SALAMURINA in začimb izdelava domačih klobas, salam ter prekajenega mesa ni več nobena umetnost.

THI HRASTNIH 125 let

ISKRA TELEMATIKA
 Industrija za telekomunikacije
 in računalništvo Kranj,
 n. sol. o.

Komisija za kadrovske zadeve TOZD TERMINALI objavlja prosta dela in naloge v tehnični službi

1. VODJA APLIKATIVNE TEHNOLOGIJE

Pogoji: — VS strojna izobrazba — tehnološka smer,
 — 5 let delovnih izkušenj na področju tehnološke prave proizvodnje,
 — aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika.

Komisija za kadrovske zadeve TOZD DSSS objavlja prosta dela in naloge

1. SODELAVCA ZA SISTEMSKO NALOGO PRI NAGRAJEVANJU

Pogoji: — VS izobrazba ustrezne smeri,
 — delovne izkušnje s področja nagrajevanja.

2. STROKOVNEGA SODELAVCA ZA PREDHODNI POSTOPEK S PODROČJA VARSTVA PRI DELU

Pogoji: — VS strojna izobrazba ali VS elektro — jaki tok (lahko tudi začetnik),
 — zaželen strokovni izpit iz varstva pri delu

3. VRATARJA — VARNOSTNIKA

Pogoji: — odslužen vojaški rok (delo je triizmensko)

Komisija za kadrovske zadeve TOZD MKD objavlja prosta dela in naloge

1. KEMIJSKEGA TEHNIKA za delo v skladišču kemikalij

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov Iskra Telematika Kranj, Ljubljanska 24 a, Kranj, Kadrovska služba.

gorenje

NOVO V KRANJU
 OTVORITEV PRODAJNO-RAZSTAVNEGA SALONA
 V PETEK, 22. NOVEMBRA, ob 11. uri
 V VELEBLAGOVNIČI GLOBUS
 II. NADSTROPJE

SODELOVANJE

gorenje-MERKUR

Razlog več za nakup

DEŽURNI VETERINARI

od 15. do 22. 11. 1985

Od 6. do 22. ure Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske, tel.: 25-779 ali 22-781, od 22. do 6. ure pa na tel.: 42-175

za občino Škofja Loka
 JANKO HABJAN dipl. vet., Žiri, Polje 1, tel.: 69-28
 MIRO KRIŽNAR, dipl. vet., Godešič 134, tel.: 62-130

za občino Radovljica in Jesenice
 ANTON PLESTENJAK dipl. vet.: Bled, Prešernova 34, tel 77-828 ali 77-863

inex adria aviopromet

ZIMSKI RED LETENJA

IZ LJUBLJANE V: BEOGRAD
 DUBROVNIK
 SARAJEVO
 SKOPJE
 SPLIT
 TITOGRAĐ

LJUBLJANA—LARNACA — vsak četrtek
 LJUBLJANA—MÜNCHEN — vsak ponedeljek, sredo, petek

Na voljo so vam družinski, skupinski in ostali popusti.

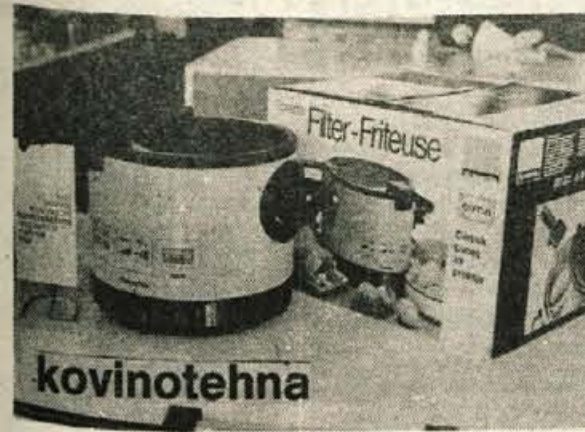
Podrobnejši red letenja dobite v vaši turistični agenciji

LJUBLJANA, Kuzmičeva 7
 tel.: 313-366

inex adria aviopromet

IZBRALI SO ZA VAS

kovinotehna

V blagovnici FUŽINAR na Jesenicah smo opazili FRI-TEZO, ki jo v sodelovanju z Rowento izdeluje Elma. Ta gospodinjski pripomoček je skoraj nepogrešljiv v vsakem gospodinjstvu, saj z njim lahko zelo hitro pripravimo jedi in kar je najvažnejše, brez veliko maščobe. Cena 26.747. — din.

IZBRALI SO ZA VAS

Za mrzle dni
topla volnena
jakna v vseh
Almirin
trgovinah.

OBRTNA ZADRUGA PREVOZNIK GORENJSKE
Naklo, p. o. Cvetlična 10
Po sklepu združnega sveta objavlja prosta dela in naloge

PROMETNIKA POSLOVNE ENOTE ŠKOFJA LOKA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— da imajo srednješolsko izobrazbo prometne, ekonomske ali komercialne smeri,
— 2 leti delovnih izkušenj.

Posebni pogoji: — komunikativnost — pretežno delo z ljudmi,
— znanje strojepisja

Delovno razmerje se sklenuje za nedoločen čas s poskusno dobo treh mesecev.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Obrtna zadruga Prevoznik Gorenjske, Naklo, Cvetlična 10.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri.

INTEGRAL

INTEGRAL TOZD GOSTINSTVO GOZD MARTULJEK

razpisuje prosta dela in naloge

KUHINSKE BLAGAJNČARKE

Pogoji: — srednja šola,
— eno leto delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu,
— delovno razmerje bomo sklenili za določen čas — za zimsko sezono.

Iskra

ISKRA TELEMATIKA
Industrija za telekomunikacije in računalništvo, Kranj, n. sol. o.

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

VODJE SLUŽBE ZA VARSTVO PRI DELU IN HUMANIZACIJO DELA

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

— visokošolska izobrazba strojne smeri,
— 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
— strokovni izpit iz varstva pri delu po 17. členu pravilnika o osnovah za organiziranje službe za varstvo pri delu ter o strokovnem usposabljanju delavcev, ki opravljajo naloge s področja varstva pri delu,
— pogoji, določeni z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj

Mandatna doba za imenovanje je 4 leta.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo priporočeno v roku 15 dni po objavi na naslov Iskra Telematika, Kranj, Kadrovska služba Ljubljanska 24 a, Kranj, z oznako »za razpis DSSS«.

gorenjski tisk

tiskarna in kartonaža — n. sol. o. Moše Pijadeja 1, Kranj

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK n. sol. o. Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj

TOZD REPROTEHNIKA b. o. Kranj
Moše Pijadeja 1,

objavlja prosta dela in naloge

1. TISKANJE BARVNIH SKAL (tiskar za ofset tisk)

Pogoj: 3-letna srednja grafična šola za poklic ofset tiskar in 4 leta izkustev.

Delo je dvoizmensko in se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog je določeno 2 mesečno poskusno delo.

2. POMOČ PRI PRIPRAVI BARVNIH SKAL

Pogoj: Končana osnovna šola.

Delo je dvoizmensko in se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog je določeno enomesečno poskusno delo.

TOZD TISK b. o. Kranj
Moše Pijadeja 1,

objavlja prosta dela in naloge

1. NOČNO VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE STROJEV

Pogoj: 3-letna poklicna šola za mehanike ali druge ustrezne smeri in 4 leta izkustev.

Delo je samo v nočnem času in se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog je določeno enomesečno poskusno delo.

2. NOČNO VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE II.

Pogoj: Končana osnovna šola in eno leto izkustev.

Delo je samo v nočnem času in se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog je določeno enomesečno poskusno delo.

3. POREZAVA TISKOVIN

Pogoj: Končana osnovna šola in eno leto izkustev.

Delo je dvoizmensko in se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del in nalog je določeno enomesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema kadrovska služba delovne organizacije v roku 8 dni po objavi.

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO PODJETJE

KRANJ, n. sol. o. TOZD OPEKARNE b. o. Kranj, Mirka Vadnova 1

Objavlja po 147. členu Statuta TOZD Opekarne naslednji razpis za imenovanje delavca s posebnimi pooblastili

TEHNIČNEGA VODJO za mandatno dobo štirih let.

Za opravljanje teh del in nalog zahtevamo, da kandidat poleg splošnih pogojev, ki so določeni v zakonu in družbenem dogovoru, izpolnjuje še naslednje:

- da ima višjo šolsko izobrazbo gradbene, strojne ali varnostnotehnične smeri ali srednjo šolsko izobrazbo gradbene ali strojne smeri,
- da ima tri leta oziroma pet let delovnih izkušenj v stroki,
- da ima organizacijske sposobnosti

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z življenjepisom in dokazili o strokovni usposobljenosti in izpolnjevanju drugih zahtevanih pogojev v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov KOGP Kranj, Ulica Mirka Vadnova 1, s pripisom »za razpisno komisijo za imenovanje tehničnega vodja tozd opekarne.«

Kandidate bomo o izbiri obvestili 30 dni po izteku roka za prijavo na objavljeni razpis.

SUKNO ZAPUŽE

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb in komisija za delovna razmerja objavljata razpis oziroma oglas naslednjih prostih del in nalog za

**1. VODJO PRODAJNEGA SEKTORJA
2. KOMERCIALISTA PRODAJNEGA SEKTORJA**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z Zakonom o delovnih razmerjih, izpolnjevati posebne pogoje:

- pod 1. — višješolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj na odgovornih delih,
— aktivno obvladanje tujega jezika,
— organizacijske sposobnosti in komunikativnost.

Dela razpisujemo za 4 leta. Kandidati morajo izpolnjevati tudi pogoje iz Družbenega dogovora o oblikovanju kadrovske politike v občini Radovljica.

- pod 2. — višješolska izobrazba ekonomske ali komercialne smeri,
— 1 leto delovnih izkušenj na podobnih delih.

Dela bo kandidat združeval za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Prijave naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici v 8 dneh po objavi na naslov Sukno Zapuže, Zapuže 10 a, Begunje, s pripisom »za razpisno komisijo«, pod 1. in »komisija za delovna razmerja« pod 2.

Kandidate bomo o rezultatih objave obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOFJA LOKA p. o.

objavlja prosta dela in naloge

1. POSLOVODJE REPRODUKCIJSKE TRGOVINE TRATA
2. FAKTURISTA

Pogoji:

- pod 1.: — trgovski poslovodja, srednja šola kmetijske ali ekonomske usmeritve,
pod 2.: — srednja šola ekonomske ali administrativne usmeritve

Prijave z dokazili o strokovnosti sprejema sekretariat zadruge 8 dni po objavi oglasa.

**ŠPORT IN REKREACIJA
Podlubnik 1 c, ŠKOFJA LOKA**

Objavlja za zimsko sezono 1985/86 naslednja dela in naloge v smučarskem centru Stari vrh

1. BLAGAJNIKA na spodnji postaji sedežnice
2. VEČ STREŽNIKOV za delo na sedežnici in vlečnicah

Delo je po pogodbi in izključno v času obratovanja žičnic. Možnost zaposlitve imajo tudi študentje in upokojeanci.

Prijavite se po telefonu 064-62-461, pisмено ali osebno do 30. novembra 1985 na naslov Šport in rekreacija Škofja Loka, Podlubnik 1 c.

SŽ TOVARNA VIJAKOV PLAMEN KROPA p. o.

Kadrovska komisija objavlja na podlagi 29. člena pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih in v zvezi s 35. členom pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih prosta dela in naloge

1. VODJE TEHNIČNE PRIPRAVE DELA za vodenje oddelka (konstrukcija, tehnologija, operativna priprava proizvodnje)

- Pogoji — visokošolska izobrazba strojne smeri,
— 5-letne delovne izkušnje v kovinsko predelovalni industriji,
— zaželeno znanje tujega jezika.

Kandidati naj prijave z dokazili pošljejo v 20 dneh po objavi. Natančnejše informacije lahko dobite osebno ali po telefonu 79-461 — kadrovska služba.

GOZDARSKA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA KRANJ, o. sub. o. KRANJ, Cesta Staneta Žagarja 27 a

RAZPISUJE KREDITE ZA RAZVOJ ZASEBNEGA KMETIJSTVA V LETU 1986

Kredite bomo odobravalni za naslednje namene:

- preureditev hlevov s pripadajočimi napravami za krave in mlado živino,
- nakup plemenske živine,
- nakup kmetijskih strojev,
- kmečki turizem.

Kreditni pogoji bodo glede na namene kreditiranja različni. Določil jih bo izvršilni odbor na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana razvoja kmetijstva, ribištva in živilske industrije za obdobje 1986—1990 ter sklepov Konzorcija za zagotovitev sredstev za proizvodnjo in prekrbo s hrano za potrebe SR Slovenije in sklepov LB — TBG Kranj.

Pogoji za pridobitev kredita so:

- da je prosilec lastnik gozda — kmet in da je vsaj 1 leto vlagatelj pri GHKS Kranj,
- da trajno gospodarsko sodeluje z Gozdnim gospodarstvom Kranj,
- da ima s področno TZO sklenjeno pogodbo o proizvodnem sodelovanju v skladu z zakonom o združevanju kmetov,
- da je preusmeritev oziroma pospeševanje kmečkega gospodarstva v skladu z načrtom razvoja kmetijstva in gozdarstva,
- da ima v primeru koriščenja kreditov za gradnjo veljavno gradbeno dokumentacijo,
- da je kreditno sposoben.

Ob enakih pogojih imajo vsi združeni kmetje enake pravice za najemanje kreditov; v primeru pomanjkanja sredstev pa imajo člani ustanoviteljice GHKS prednost pred ostalimi vlagatelji.

Prošnje za kredite bodo do 31. januarja 1986 sprejemali blagajniki GHKS v poslovnih enotah v Škofji Loki, Trziču in Preddvoru.

Obveščamo, da vse vloge in dvige denarja in tudi vse kreditne zadeve lahko opravite v naših poslovnih enotah v Škofji Loki, Trziču, Preddvoru in Kranju vsak delavnik od 7. do 12. ure.

Osnovna šola BRATSTVO IN ENOTNOST Kranj

Svet šole razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, določene z Zakonom o osnovni šoli ter 511. členom Zakona o združenem delu. Kandidat mora imeti ustrezno pedagoško izobrazbo ter najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu.

Poleg tega mora imeti tudi ustrezne organizacijske sposobnosti ter strokovne in moralno-etične lastnosti.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh razpisni komisiji za imenovanje ravnatelja osnovne šole Bratstvo in enotnost Kranj, Tončka Dežmana 1.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku razpisa.

Komisija za delovna razmerja šole pa objavlja dela in naloge

UČITELJA TELESNE VZGOJE

za določen čas od 16. decembra 85 do konca pouka v šolskem letu 1985/86 s pripadajočim dopustom. Pogoj: P ali PRU.

Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo obveščeni v 30 dneh po preteku razpisa.

Prodaj KRAVO po četrtem teletu ali brejo KRAVO. Šenčur, Pipanova 40 14851
 Prodaj KRAVO s teletom. Tenetiše 3, Golnik 14852
 Prodaj breje TELICE ali KRAVO. Praše 14, Mavčiče 14853
 Prodaj 110 kg težke PRAŠICE. Korški log 10, Kranj 14854
 Prodaj 7 tednov stare PRAŠICE in 200 kg težko SVINJO za zakol. Grad 43 14855
 Prodaj mlado KRAVO frizijko, brejo 8 mesecev. Kozelj, Velesovo 23, Cerklje 14856
 Prodaj PRAŠICA za zakol, krmiljenega z domačo krmo. Telefon 42-227 14857
 Prodaj 6 mesecev brejo KRAVO. Za Duplje 35 14858
 Prodaj 130 kg težke PRAŠICA za zakol za 29. november. Visoko 92, Šenčur 14859
 Prodaj dva PRAŠICA za zakol in menjam brejo INICO za mlado jalovo KRAVO. Dorfarje 21, Zabnica 14860
 Prodaj 6 mesecev brejo KRAVO. Novak, Štrukljeva 2, Radovljica 14861
 Ugodno prodaj OSLA. Visoko 90, Šenčur 14862
 Prodaj 7 mesecev staro ŽREBE. Legat, Zirovnica 88 14863
 Prodaj plemenske OVCE. Roblek, Basaljš 32, Predvdor, tel. 45-293 14864
 Poceni prodaj 9 tednov staro NEMŠKO OVCARKO. Kogoj, Slap 6, Tržič 14865

lokali

Šivilji iščeta PROSTOR za obrt. Radovljica—Bled. Šifra: Želiva delati 14803
 OBRTRNIKI in DO v prometnem delu Jesenic prodaj lep TRGOVSKI LOKAL s poslovnim prostorom, 100 kv. m, primeren za predstavnost, trgovsko ali obrtno dejavnost, tiskarno in podobno. Na razpolago dve veliki kleti in garaža. Ogled v soboto, 16., in nedeljo, 17. t. m., od 10. do 18. ure. Regovec, Jesenice, Viktorja Kejžarja 17 14804
 Na Jesenicah ugodno prodaj lepo DELAVNICO, 30 kv. m s pritlikami in garažo. Primerno za razne dejavnosti (plastiko, drobna mehanska dejavnost). Ogled v soboto, 16. in nedeljo 17. t. m., od 10. do 18. ure. Regovec, Jesenice, Viktorja Kejžarja 17 14805
 V najem oddam zidan PROSTOR, 130 m², z elektriko in vodo, 4 km iz Kranja. Ponudbe pod: Proti Gorenjski 14875
 V bližini Škofje Loke ali Kranja iščem PROSTOR za zimovarno. Telefon 60-595 14876

OBVESTILO

Zaradi pomanjkanja prostora bomo nekaj službenihoglascev objavili v prihodnji številki. Prosimo za razumevanje.

ČP GLAS

PRIREDNICE

MLADINSKI PLESI V DELAVSKEM DOMU v Kranju ob PETKIH: ROCK — PUNK — REGGAE — HEAVY METAL — DISCO: ob SOBOTAH: DISCO — POP-PLESNA GLASBA. Pričetki ob 20. uri. VABI VAS PLESNI KLUBI! 14471
 Ansambel SIBILA vabi vsako SOBOTO na PLES v hotel TRANSTURIST ter vsako NEDELJO na PRIMSKOVO 14798
 V domu KS STRAŽIŠČE bo v PETEK, 15. novembra, od 19. do 24. ure MLADINSKO DISCO PLES. VABLJENI! 14799
 GASILSKO DRUŠTVO Virmaše organizira tradicionalno MARTINOVA NJE v prostorih KUD Ivan Cankar Sv. Duh, 16. 11., s pričetkom ob 20. uri. Za dobro razpoloženje igra ansambel IVANA RUPARJA 14800

OBVESTILA

VODOVODNE INSTALACIJE — manjša in večja dela vam izgotovi obrtnik. Telefon 28-427 14470
 Izdelujem in popravim avto-cerata, POPRAVILO baldahinov in šotorov. AVTOTAPETNIŠTVO RAUTAR, Rožna Dolina 12, Lesce, tel. 74-972 14796
 Telefonske aparate in naprave POPRAVLJAM in MONTIRAM. Telefon 25-867 14797

OSTALO

Sprejem dekle, ki bi rada nadaljevala šolanje, tečaj, se kaj učila ali zaposlila, ali siroto za posvojitve. Kaplan, Galjevica 14, Ljubljana 14801
 Iščem VARSTVO za 8-mesečnega fantka in manjšo pomoč v gospodinjstvu, od 7. do 16. ure pet dni v tednu. Bled, tel. 77-191 14802

Sporočamo žalostno vest, da je v 80. letu starosti umrl

ALOJZ ŠTAJER

krojač v pokoju

Od pokojnika se bomo poslovili v petek, 15. novembra 1985, ob 15. uri na pokopališču v Lipici

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega, dobrega in skrbnega moža in očeta

VALENTINA STUDNA

iz Sebenj

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za podarjeno prelepo cvetje in sveče. Hvala vsem za tako številno slovo na domu in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni delovnim organizacijam: Integral tozd Gorenjska Tržič, Oblečila Novost Tržič, Servisnemu podjetju Kranj, Cevarni »ROG« Križe in Planiki Kranj. Iskrena hvala Gasilskemu društvu Križe, Društvu upokojencev Tržič, govorniku Franciju, ki se je od pokojnika poslovil v imenu Krajevne skupnosti, pevcem bratom Zupan, gospodu župniku in ministrom za cerkveni obred ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebno zahvalo pa smo dolžni sosedi Olgi za vso pomoč.

ŠE ENKRAT VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ ISKRENA HVALA!
 ŽALUJOČI: žena Marjeta, sinovi in hčerka z družinami

Vsem sorodnikom, prijateljem, soborcem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v 70. letu življenja po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, očka, dedek, brat in stric

ANTON POTOČNIK-VOJTEH

nosilec partizanske spomenice in povojni družbenopolitični delavec

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 17. novembra 1985, ob 14. uri izpred domače hiše v Slatni na pokopališču v Begunjah. Žara s posmrtnimi ostanki bo v petek, od 12. ure do pogreba na domu.

ŽALUJOČI: žena Štefka, sin Bojan, hčerke Tatjana, Jelka in Erna z družinami ter drugo sorodstvo
 Slatna, Tržič, Ljubljana, 12. novembra 1985

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

MARIJE RANČIGAJ

roj. HVALA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spoštovali, imeli radi, ji pomagali v času njene bolezni in ji v slovo darovali cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani smrti dragega sina, bratranca, nečaka in vnuka

DAMJANA PAULINA

se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in pomoč vsem prijateljem, sošolcem in kolektivu ŠC Iskra Kranj, kakor tudi tov. Košniku za poslovilne besede. Hvala vsem znancem, sosedom, sorodnikom, DO SDK Kranj, vsemu osebju Nevrološkega oddelka UKC, pevcem bratom Zupan in župniku za pogrebni obred.

VSEM ŠE ENKRAT NAJLEPŠA HVALA!

ŽALUJOČI: mami in ostali
 Kranj, Orehek, 9. novembra 1985

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANTONIJE JAKOPIČ

Janeževe mame iz Žiganje vasi

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam osebno ali pisno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo Lojzki Mohorič in Nandetovim za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih, kvintetu bratov Zupan za zapete žalostinke, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, g. župniku za opravljen pogrebni obred ter pogrebnikom Komunalnega podjetja Tržič.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJENI

Žiganja vas, Novake, Ljubljana, Tržič, Duplje, Zadruga, Korkrica, Medvode, Zlebe, 10. novembra 1985

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta, dedka, pradedka, brata in strica

ANDREJA HLADNIKA

iz Kladj

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja in podarjeno cvetje. Zahvaljujemo se CP Kranj, Iskra Stegne tozd AVN, ZB Trebija, vsem praporščakom, govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem iz Žirov za petje žalostink, lovski bratovščini in g. župniku za lep pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi dr. Bojanu Gregorčiču za dolgoletno zdravljenje.

VSEM ŠE ENKRAT LEPA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
 Kladj, 8. novembra 1985

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice, prababice, tašče in tete

MARIJANE ANŽIČ

Golobove mame s Pšate

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izraze sožalja in podarjeno cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Beleharju za nesebičen trud v dolgotrajni bolezni. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za pogrebni obred.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Pšata, 6. novembra 1985

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, sina, brata, strica in nečaka

JANEZA BENEDIČIČA

iz Dorfarjev 41

se iskreno zahvaljujemo za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, dobrim sosedom za pomoč, dr. Selanovi iz Škofje Loke in sodelavcem Lesnine Kranj. Hvala tudi tov. Bajžlju za poslovilne besede, gospodu župniku za cerkveni obred, pevcem s Sv. Duha in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

VSEM SKUPAJ ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
 Dorfarje, 11. novembra 1985

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice, prababice in tete

IVANE GRAŠIČ

roj. POLAJNAR iz Tenetiš

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se sodelavcem DO Servisnega podjetja Kranj, Iskre Telematike tozd ATC, Gorenjskih oblačil Kranj, organizaciji ZB Tenetiše za podarjeno cvetje, KS Tenetiše za poslovilni govor, pevcem Društva upokojencev za petje. Hvala g. župniku za ganljiv govor in opravljen obred. Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI: sinovi in hčerke z družinami
 Tenetiše, 11. novembra 1985

zaposlitve

Zaposlim pridnega fanta, ki ima veščine do ČEVLIJARSKEGA POKLIČA, po možnosti iz okolice Jesenic. Telefon 37-452 od 19. do 20. ure 14610
 Takoj zaposlim KV ali PKV ELEKTROINSTALATERJA s prakso. Franc Korosec, Mlika 82/A, Kranj 14610
 Kakršnokoli HONORARNO DELO v Kranju iščeta dve dekleti. Ponudbe pod: Resni — takoj 14787
 FOTOAMATERJI! Izredna prilika za razlužek. Svetovno znana družba za fotografijo iz New Yorka v ZDA želi imeti zunanje sodelavce fotografije v Jugoslaviji. Pisne informacije daje: Marko Kos, poštno ležeče, 64000 Kranj 14788
 Takoj zaposlim KLJUČAVNICARJA z znanjem elektro-varjenja in DELAVCA z veseljem do dela v kovinski strojni Logar, Zupanova 1, Šenčur, tel. 43-123 14789
 Sprejem HONORARNO DELO na dom. Šifra: Lasten prevoz 14790
 Sprejem DELO na dom. Imam PROSTOR za manjšo delavnico. Naslov v oglašnem oddelku 14791
 Sprejem ŠOFERJA za razvoz oranžade. Vill Klanšek, Brezje 78/A 14792
 Ženska išče kakršnokoli DELO na dom. Šifra: Delavna 14793
 Iščem ŠIVILJO za popoldansko DELO. Naslov v oglašnem oddelku 14794
 V popoldanskem času sprejem na dom kakršnokoli DELO, razen šivanja. Telefon 80-630 od 15. ure dalje 14795

Kupim

Kupim 2000-litrsko CISTERNO za kurilno olje. Telefon 25-437 14710
 Kupim 800 rjavih STREŠNIKOV novo mestov, s posipom, lahko tudi manjšo količino. Telefon 61-465 — int. 21 do 15. ure 14711
 Kupim lesene rabljene PALETE. Telefon 70-154 14712
 Kupim novo ali rabljeno TEHTNICO, od 300 do 500 kg. Naslov v oglašnem oddelku 14903
 Kupim delovnega VOLA, težkega od 600 do 500 kg. Lovro Markun, Sr. Bežina 38, Predvdor 14904

LIPA POHIŠTVO SALON V KRANJU

V prizidku večnamenske dvorane PPC Gorenjski sejem

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA, Mestni trg 26

Komisija za medsebojna razmerja delavcev objavlja prosta dela in naloge
PRODAJALCA v knjigarni na Bledu
 Pogoji: — srednja šola družboslovne smeri (IV. ali V. stopnja)
 Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas. Poskusno delo traja en mesec.
 Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Državna založba Slovenije, Kadroviski oddelek, Ljubljana, Mestni trg 26, ali pa neposredno v knjigarno na Bledu, Cesta svobode 3.
 Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po objavi izbiri.

Stavka: niti vzgojno niti politično sprejemljiva

V soboto, 16. novembra, bodo dežurne naslednje prodajalne:

KRANJ IN OKOLICA

Od 7. do 18. ure: pri Petru Kranj, pri Nebotičniku, Kranj, SP Oskrba, Kranj, PC Planina, Kranj, PC Planina-center, Kranj, PC Britof, PC Labore, PC Preddvor, PC Kokrica, od 7. do 13. ure: Diskont Kranj, od 8. do 12. ure: Diskont Naklo, od 7. do 17. ure: PC Senčur, od 7. do 19. ure: Hrib Preddvor, Kočna Jezersko, od 7. do 16. ure: Klemenček Duplje.

SKOFJA LOKA

Market Novi svet
JESENICE
Delikatosa, Kašta 2, Jesenice, Delikatosa, poslov. 2, Jesenice

TRŽIČ

Mercator Deteljica, Živila Jelka, Tržič, Mercator, Trg svobode 21, Tržič

V nedeljo, 17. novembra, bodo dežurne naslednje prodajalne:

Gorenjka Cerklje od 8. do 11. ure, Naklo v Naklem in Delikatosa Kranj od 7. do 11. ure.

Ptičja razstava

Kranj — Člani društva Lišček prirejajo danes, jutri in v nedeljo v Delavskem domu v Kranju tradicionalno, šesto razstavo ptic pevk in papig. Razstavljene ptice bodo ocenjene, obiskovalci pa bodo nekatere lahko tudi kupili. — H. J.

Gorenjsko je pobelil sneg

V ponedeljek je na Gorenjskem začelo snežiti, menda prav na isti datum kot lani. Sneg je prijetno presenetil otroke, malo manj pa odrasle, ki gazimo po plundri in strahoma vozimo po spolzkih cestah. Avtomobilom je zdaj potrebna zimska »obutev«, na nekaterih mejnih prehodih pa poleg zimskih gum tudi snežne verige. Cestno in komunalna podjetja le stežka zmagujejo sneg na cestah. Spluzili so ga na prometnejših cestah, medtem ko nekaterih še niso uspeli.

Na Korenskem sedlu je te dni padlo že pol metra snega, na drugih mejnih prehodih ga je nekaj manj. Na Ljubelju so predvčerajšnjim zaprli promet tovornjakom in avtobusom, za avtobuse so ga zdaj odprli.

Gozdove po vsej Gorenjski je nad 600 metrov nadmorske višine vklenil žled. Gozdna gospodarstva zdaj pregledujejo gozdove in ocenjujejo, koliko škode je v gozdovih, ki so klonili temu ledenemu zlu.

Sneg je presenetil tudi voznike, o čemer priča vrsta na kranjskem servisu za menjavo gum.

Žled je ogrozil tudi gozdove do Mohorja, Pševa, vrha Jošta in nad Besnico. Vse kaže, da bo škoda ogromna. Domačini vestno odstranjujejo polomljeno drevje s cest in gozdnih poti.

Foto: F. Perdan

Kranj — V torek popoldne se je o prekinitvi dela v kranjski srednji šoli pedagoške, računalniške in naravoslovno matematične usmeritve izrekalo predsedstvo občinskega komiteja ZKS v Kranju. Predsedstvo je soglašalo, da je družbenoekonomski položaj v srednjem šolstvu težak in da učiteljevo delo ni ustrezno vrednoteno, vendar s prekinitvijo dela ni niti vzgojno niti politično upravičeno opozarjati nanj. Vodstvu šole očitajo, da v času prekinitve dela tudi ni poskrbelo za pedagoško varstvo učencev, se pravi, za organizirano delo v oddelkih.

Ugotovljajo, da komunisti v tej šoli že dje časa niso opravljali svojih nalog, zlasti to velja za minule dogodke. Tudi osnovna organizacija ZK se ni poslužila postopkov, ki so predvideni za reševanje konfliktnih stanj, do problema pa se je opredeljevala šele po prekinitvi dela na pobudo občinskega komiteja ZKS. Ni res, da je kolektiv kranjske gimnazije skušal rešiti probleme že na vse samoupravne načine. Prav tako vodstvo šole in vodstva družbenopolitičnih organizacij v šoli »niso hotela biti sposobna«, da bi namesto prekinitve dela po pouku sklicali zbor delavcev na isto temo. Zaradi tega so se učenci, ki jim je odpadla ura pouka, začeli zbirati na Trgu revolucije. Ker ima šola poseben družbeni pomen, je prekinitve dela povzročila precejšnja politično in vzgojno pedagoško škodo, ki je ne bo mogoče popraviti z nadomestitvijo izgubljenih ur pouka, saj je dogodek široko odmeval.

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS je ugotavljalo tudi odgovornost sekretarke osnovne organizacije v gimnaziji, ki je prevzela vodenje zbora delavcev ob prekinitvi dela, čeprav bi bila dolžna organizirati ostale komuniste v šoli, da bi bil zbor delavcev po pouku. Pred spornim dogodkom pa bi morala občinski komitej ZKS obvestiti o razpoloženju in namerah kolektiva. Komunisti v šoli so odgovorni, da se niso takoj sestali in se opredelili za rešitev nastale situacije, temveč so pasivno sodelovali v prekinitvi dela. Na ponedeljkovem razširjenem zboru delavcev so predstavniki ekonomske in tekstilne šole, po telefonu pa tudi predstavnik gradbene šole, izrazili solidarnost s kolektivom gimnazije, kar je predsedstvo komiteja ZK ocenilo kot neprimerno. Zato od tamkajšnjih osnovnih organizacij ZK zahteva, naj ugotovijo, čigava so bila ob tej priložnosti izrečena stališča.

MIHA RAVTER, predsednik kranjskega sindikalnega sveta:

»Razumljivo je, da v kranjski srednji šoli pedagoške, računalniške in naravoslovno matematične usmeritve niso zadovoljni s počasnim reševanjem svojega materialnega položaja in z delom Izobraževalne skupnosti Slovenije, ki se ni odzivala na njihove delegatske pobude. Obsojamo pa način, kako je kolektiv te šole opozoril na probleme. V tej ustanovi se kalijo mladi kadri, ki so jim pedagogi s prekinitvijo dela pokazali, kako se ne smejo reševati družbeni konflikti. Problemi v šolstvu so nedvomno pereči, vendar jih ne gre reševati na tak način. Kolektiv šole smo na petkovo zahtevo po sestanku z občinskim političnim vodstvom priporočili, naj ga skličejo po pouku, vendar je vztrajal pri prekinitvi dela. Mislim, da so imeli na voljo še nekaj samoupravnih možnosti, da bi bili odpravili probleme, in jim ta skrajna zaostitev ni bila potrebna.«

Dogodki, ki jih je sprožila prekinitve dela minuli petek, še niso sklenjeni. Predsedstvo komiteja ZK je predlagalo, naj se sestane svet šole in celovito obravnava dosedanje aktivnosti, gmotni položaj šole in vse, kar so do zdaj storili za rešitev razmer, hkrati pa ocenijo posledice prekinitve dela in ustrezno ukrepa. Čeprav so največ časa in energije namenili spornim dogodkom v kranjski srednji šoli, pa v torek niso pustili v nemar problematike družbenoekonomskega položaja srednjih šol. Skupaj s sindikatom, mladino in socialistično zvezo pa vodstvi srednjih šol in njihovimi družbenopolitičnimi organizacijami naj bi komunisti sklicali sestanek, ki bo republiško izobraževalno in posebne izobraževalne skupnosti znova opozoril na nezavidljive razmere v srednjih šolah. V ta namen so oblikovali tudi delovno skupino. D. Ž.

Elektrikarji hite

Kranj — Sneg z dežjem in žled je napravil veliko okvar na električnih daljnovodih in žicah. V okvari so bili daljnovodi Visoko-Jezersko, Cerklje-Krvavec-Senturška gora, Besnica-Podblica, v Škofji Loki Frankovo naselje-Sveti Duh-Zabnica-Bitnje-Stražišče-Jamnik-Čepulje (slednji dve naselji sta bili v četrtek še brez elektrike), veliko okvar je bilo na daljnovodih v Poljanski dolini, deloma tudi v Selški, kjer so brez elektrike ostala naselja okoli Železnikov, v Trziču pa je okvara nastala na daljnovodu do Ljubelja. Delavci Elektro Gorenjske hite s popravili, ker jih je veliko, so jih najprej odpravili na visokonapetostnem omrežju, nato na nizkonapetostnem. Računajo, da bodo tudi slednje okvare odpravili do konca tedna. MV

SKALNAT PRAMEN V PENINSKIH ALP: NA TAVČARSKI NEVA (MONTE GERVINO)	MATI	OL. MESTO PR. DEPART. MAJUR LOTET GARONNE	TRBARVNA ZINČARNA TROBOSJANICA	TREKLE	EMIL NAVRČEK	ZEN. ME	SUROVINA ZA PIVO	JAP. LUKA NA OTOKU KUŠU	GORA V SOSEBNI TRIGLAVA	KOVSKA PLAZA NA LUKI NA DRUGI KOVING
VEDA O POLJEDELSTVU										
NEKJANJA DRAVSKA POLIČARNA (GOLDA)						KOVINA				
4. RIMKO KRALJ KI JE DAL ZDRADITI OSTO						SOD. SLOV. PESNIK (JANEZ)				
REPUBLIKA V JUŽNI AFRICI						GOVORJENJE				
SESTAVIL R. NOC	NAJNEČJA RIBA	POSEVEDNA ZARJA							IVAN TAVČAR	
		NEBENOST TOGOST							IVAN ZEN. PEV. GLAS	
ČASOPIS STOLPEC									DALMAT. ZEN. ME	
									RUSKI PSATELJ (VANOV)	
REKA PO BLOKORO. PRITOK LONJE									ZELEZNI KOMPOZIC	
									FLAVISTKA (GRAFENAUER)	
NASELJE (DVAJLEK TERORJA)										KONCENTR. TABORIŠČE PRI LUBJANI
										KOVINA GALVANA ZODRABA
FRANCOŠKI PSATELJ IN FLOZOF (PAUL)										MAKARSKA
METECE V BELI KRAJU S TOVARNO -BETH-										IVAN ČARGO
MARKO ELŠNER			DOLGOREPA PAPIGA	RITAL IN STRUMENT S STRUNAMI	MESTO OB ZEN. JEZERU					
					USEBNI KAMENČEK					
EVINKOČU										
TRAVNINA (Z UMET. VLAKEN)										DREVE KLE-MENČO
										UTRIP. PULZ
TRAVNATA RAVNINA V JUŽNI AMERIKI										
IGOR ODM			IVAN ROB	MESANEC V LAT. AMERIKI (K. MESTIC)						
				LANTAN						
VISTA LIGNITA										FRANJE PO ZRAKU
REKA V KOLUMBIJI										REKA V SZ. PRITOK VOLGE

NAGRADNA KRIZANKA

Rešitev nagradne križanke z dne 8. novembra: Palestina, elektrikar, Tass, esena, švab, Polana, Oronim, Rh, ara, Oton, Vr. ŽK, Wodan, prut, arena, rapa, ritm, Onan, dno, K, Sinan, Akra, peč, AM, rum, eritrociti, ričet, etan. Prejeli smo 117 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrado (500 din) prejme Dominik Frelih, Gradnikova 85, Radovljica, 2. nagrado (300 din) prejme Vika Logar, Kranj, C. JLA 6, 3. nagrado (200 din) prejme Ivica Bavdek, Kranj, Cesta 1. maja 63. Nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitev nagradne križanke pošljite do 20. novembra, do 9. ure na naslov: CP Glas Kranj, Moše Pijadeja — z oznako Nagradna križanka. 1. nagrada 500 din, 2. nagrada 300 din in 3. nagrada 200 din.

Na podstrešju je zagorelo

Radovljica — V hiši Marije Jeločnik na Mlaki v Radovljici, kjer sta si na podstrešju uredila dvosobno stanovanje zakonca Roš, je v sredo, 13. novembra, nastal požar. V dnevni sobi na podstrešju je bila vklopljena

električna peč, vendar je bilo grelo izključeno. Sodijo, da je požar nastal, ker se je bil na peči pokvaril termostat. Stanovalecva ta čas ni bila doma. Ogenj je uničil vso sobno opremo, tako da gmotno škodo čenijo na milijon in pol dinarjev. Požar so pogasili ob pomoči bližnjih sosedov.

Gradbenikom se ne mudi

Glasov jež

Pravijo, da gradbeniki zavlačujejo gradnje in ostajajo na gradbiščih, saj novih nima, gradbena kriza je velika.

»Počas, počas, ne matri se! A ne veš, še celo zimo mo tle. Kmal mo tak kot zobarji, manj nardijo, rajš jih majo!«

S flomastrom nad radensko

Vsi natararji vedo, da gre med tujimi turisti najbolj v promet radenska. Vedo, da jo številni puščajo na mizi in liter radenske pijejo zjutraj, opoldne in zvečer.

Ta tri turistična srca v treh obrokih so tako dragocena, da turisti nočejo

dopustiti, da bi jo kdo drug srknil in zato nosijo s seboj flomastre. Ko zapuste mizo, občrtajo mineralni vodostaj in mrko ošvrknejo natararja, češ, samo poskusi ukrasti nekaj kapljic.

Natararjem kajpak na konec pameti ne pride, da bi turistom srkali pijačo. Še posebej ne radensko...

Bolj gledaš, manj vidiš...

LIP ova prodajalna na Rečici.

Pride plašna stranka in nerodno menca pred lesenim opažem. Ko jo končno ugleda prodajalec, se začne kupčija.

»Zdi se mi,« stoka stranka, »da imajo tele dilce (po 2.600 dinarjev meter) nekam kar preveč grč...«

»Dajte no,« useka prodajalec, »kje pa ste že videli smreko brez vej!« Stranka odide, s kupčijo ni nič.

Taista prodajalna, taisti prodajalec, le stranka je druga, bolj korajžna.

»Ti,« reče stranka prodajalcu, »ali se ti ne zde tele lajšnice (po 1.000 din ena) nekam preveč krive.«

»Ne.«

»Ampak poglej, saj imaš oči, le poglej...«

»Daj no, bolj gledaš, manj vidiš...«

Stranka odide, z »lajšami« pod pazduho. Končno se z aviona res ne vidi...